

MINISTERSTVO VZDELÁVANIA A VEDY UKRAJINY
UŽHORODSKÁ NÁRODNÁ UNIVERZITA
FILOLOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA SLOVENSKEJ FILOLÓGIE

LESIA BUDNIKOVOVÁ

SÚČASNÁ SLOVENSKÁ PRÁVNICKÁ TERMINOLÓGIA

Študijná príručka
2. vydanie, zmenené a doplnené

Užhorod
2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СЛОВАЦЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЛЕСЯ ТОМАШІВНА БУДНІКОВА

СУЧАСНА СЛОВАЦЬКА ЮРИДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

**навчальний посібник для студентів ОПШ бакалавр галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.036. «Слов'янські мови та літератури
(переклад включно) перша - словацька»**

2-ге видання, змінене та доповнене

Ужгород
2022

УДК 811.162.4' 38 (076)

ББК Ш 141.52-923

Б-90

Буднікова Л. Т. Сучасна словацька юридична термінологія: навчальний посібник для студентів ОПІ бакалавр галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації 035.036. «Слов'янські мови та літератури (переклад включно) перша - словацька». Видання 2-ге, доповнене і перероблене. Ужгород, 2022. 128 с.

Рецензенти: д.ф.н., проф. С. М. Пахомова
к.ф.н., доц. Н. М. Петріца

Обговорено і затверджено засіданням
кафедри словацької філології
30 серпня 2022 р., протокол № 1

Рекомендовано до друку вченою радою
філологічного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Протокол № 1 від 16 вересня 2022 року

OBSAH

Úvod	5
1. Čo je to právo?	6
2. Odvetvia práva	10
3. Súdnictvo Slovenskej republiky	14
4. Prokuratúra Slovenskej republiky	18
5. Rozhodca	22
6. Trestné právo a pojem trestného činu	26
7. Druhy trestných činov	31
8. Trestné konanie	37
9. Občianske právo	40
10. Rodinné a dedičské právo	46
11. Obchodné právo	49
12. Pracovné právo	51
13. Medzinárodné právo	55
14. Medzinárodné právo súkromné	58
15. Právo Európskej únie	59
16. Advokácia a notárska činnosť	61
Literatúra	64
Krátky slovensko-ukrajinský právnický slovník	66

ÚVOD

Jazyk právnych a legislatívnych textov je účelový jazyk, ktorý tvorí základ pre všetky odborné činnosti právnikov. V právnej teórii sa označuje ako právny jazyk, ktorý je viac alebo menej normalizovaný a ktorým sa vyjadrujú právne normy, právne úkony alebo iné právne reality.

Právna lexika pozostáva:

- a) z termínov,
- b) z lexikálnych jednotiek všeobecného základu spisovného jazyka, ktoré majú rovnaký alebo presnejšie vymedzený alebo odlišný význam,
- c) z pomocných výrazov (slovies, predložiek, čísloviek).

Prvé dve skupiny tvoria právnu terminológiu alebo právne názvoslovie. Právne termíny sú pomenovania právnych skutočností, ktorých význam je možné odborne upresniť a definovať. Právne termíny sa vyznačujú systémovosťou, jednoznačnosťou, ustálenosťou a formalizovanosťou.

Prekladateľ zo slovenčiny do ukrajinčiny a naopak si musí všímať všetky zvláštnosti právnych textov, charakteristické pre slovenčinu a ukrajinčinu. Pre zákonodarný text sú charakteristické jednoduché a pochopiteľné termíny, krátke výrazy, často využívané zvraty a veľmi málo interpunkčných znamienok. Pri preklade úradných a legislatívnych textov treba mať na zreteli presné a jednoduché vyjadrenie myšlienky, bez zbytočného nahromadenia zložitých syntaktických konštrukcií.

Preto vzniká potreba výučby právnickej terminológie a precvičovanie prekladu právnických textov zo strany študentov slovenského oddelenia.

Táto príručka je určená pre poslucháčov slovakistiky Užhorodskej národnej univerzity a všetkých kto má záujem o preklad právnickej terminológie. Obsahuje 16 tém s právnickou tematikou. Texty sú excerpované zo slovenských právnych dokumentov, najmä Trestného zákona, Občianskeho zákonníka, Zákonníka práce a Obchodného zákonníka.

Všetky texty sú doplnené cvičeniami k danej téme, slovensko-ukrajinským slovníkom a textami určenými na preklad z ukrajinčiny do slovenčiny.

Prílohou k metodologickej príručke je Krátky slovensko-ukrajinský právnický slovník, ktorý obsahuje viac ako 2500 termínov a terminologických spojení.

Textová príručka si kladie za cieľ pomôcť študentom pri správnom používaní odborných termínov a preklade právnických textov zo slovenčiny do ukrajinčiny a naopak.

1. ČO JE TO PRÁVO?

Právo je celok právnych noriem, všeobecné právne pravidlá štátu, najmä zákony ako aj iné individuálne právne normy, ktoré sa prejavujú v rozhodovaní o právach a povinnostiach občanov, súdmi, orgánmi štátnej správy a miestnych samospráv. Právo vzniká a existuje ako rozhodujúci nástroj regulácie spoločenských vzťahov a riadenia spoločnosti štátom. Štát je faktor tvorby práva, ale aj rozhodujúci činiteľ jeho zachovávaní. Je jedným z normatívnych systémov.

Právo ovplyvňuje materiálna základňa a ekonomické vzťahy, na ktoré spätne pôsobí a ovplyvňuje ich povahu a vývoj. Právo plní v spoločnosti niekoľko funkcií:

- a) kultúrno-výchovná funkcia,
- b) ochrana poriadku v štáte, politických a sociálnych práv a slobôd občanov, (napríklad zabezpečenie práva na odpočinok, ochranu zdravia, právo na vzdelanie, právo na politickú slobodu a slobodu náboženského vyznania a pod.)
- c) ochrana a bezpečnosť štátu,
- d) zabezpečenie dobrej medzinárodnej spolupráce,
- e) zabezpečenie svetového mieru.

Zákonnosť znamená dôsledné dodržiavanie právnych predpisov. Platí, že pred zákonom sme si všetci rovní a neznalosť zákona neospravedlňuje.

V praktickom živote rozlišujeme:

Prirodzené právo, t. j. právo, ktoré vyplýva z hodnôt človeka ako jednotlivca, z jeho dôstojnosti. Je to napríklad právo na život, slobodu svedomia, ochranu zdravia a podobne.

Pozitívne právo – predstavuje predpisy, ktoré určuje príslušný štátny orgán. Malo by vychádzať z prirodzeného práva.

Právne vedomie je súhrn právnych vedomostí, názorov, pocitov a stanovísk k právnym javom a hodnotám upravených právom. Úroveň právneho vedomia občanov je rozličná a závisí od ich vzdelanostnej, kultúrnej a morálnej vyspelosti. Právne vedomie sa musí neprestajne rozvíjať predovšetkým právnou výchovou. Malo by byť na takej úrovni, aby každý občan bol presvedčený o potrebe a nevyhnutnosti právnej normy, aby sa ňou správal dobrovoľne a uvedomele, a nie preto že mu za jej porušenie hrozí trest.

Právny štát, atmosféra slobody a tolerancie, demokratické prostredie a vyspelé právne vedomie sú najlepšimi zárukami ochrany spoločnosti a práv jednotlivca pred nezákonnými zásahmi. Napriek tomu spoločnosť musí počítať s prípadnými porušeniami ustanovení práva a vytvoriť možnosti nápravy nezákonného stavu. Hovoríme o zárukách nápravy nezákonnosti alebo o garanciách ochrany práva, medzi ktoré patrí:

1. Zabezpečenie súladu všetkých právnych predpisov s ústavou,
2. Nezávislosť súdnictva,
3. Opravné prostriedky proti rozhodnutiam,
4. Petičné právo,
5. Štátna a spoločenská kontrola.

Súborom predpisov, odvodených najmä z obyčají a dohôd, ktorý usmerňuje vzťahy medzi štátmi, sa zaoberá medzinárodné právo. Medzinárodné právo sa podľa oblasti rozdeľuje na medzinárodné právo verejné a medzinárodné právo súkromné.

Slovník

dobrovoľne prísl. – добровільно

dodržiavanie, -ia s. – дотримання, додержання

dohoda, -y ž. – 1. згода, порозуміння; 2. угода, договір

dôsledne prísl. – 1. послідовно; 2. досконало

existovať, -uje, -ujú nedok. – існувати

faktor, -a m. – 1. фактор; 2. комісіонер, посередник

hodnota, -y ž. – 1. ціна, вартість; 2. цінність

hrozba štátneho donútenia – здійснити можливість державного примусу, погроза державного примусу

hroziť, -í, -ia nedok. – 1. погрожувати; 2. загрожувати

jednotlivec, -vca m. – індивід, окрема особа, індивідуум

medzinárodné právo – міжнародне право

medzinárodné právo súkromné – міжнародне приватне право

medzinárodné právo verejné – міжнародне публічне право

náboženské vyznanie – віросповідання

najmä čast. – особливо, передусім

náprava, -y ž. – поліпшення, покращення, удосконалення, виправлення

napriek prísl. – наперекір, проти

nástroj, -a m. – інструмент, знаряддя, начиння

názor, -u m. – 1. погляд, думка, переконання; 2. споглядання

neospravedlňovať, -uje, -ujú nedok. – не звільняти від відповідальності, не прощати, не пробачати, не вибачати

neprestajne prísl. – постійно, негнатовно, безперервно

nevyhnutnosť, -ti ž. – необхідність, неухильність

nezávislosť súdnictva – незалежність судочинства

normatívny systém – нормативна система

občan, -a m. – громадянин

obyčaj, -e ž. – звичай, порядок, поведінка

odvodený – похідний

opravný prostriedok – форма оскарження

petičné právo – право на оскарження

platíť, -í, -ia nedok. – бути дійсним, мати силу, набирати силу (чинність)

pocit, -u m. – 1. відчуття; 2. почуття; 3. передчуття

počítat, -a, -ajú nedok. – 1. обчислювати, підраховувати; 2. рахувати, враховувати; 3. вважати

porušenie, -ia s. – 1. порушення; 2. ушкодження, пошкодження

povinnosť, -ti ž. – обов'язок, повинність

pozitívne právo – позитивне право

právne vedomie – правосвідомість

právny predpis – юридична або правова норма

právny štát – правова держава

právo, -a s. – 1. право; 2. право, юридичні науки

predovšetkým čast. – передусім, насамперед, головним чином

presvedčený – переконаний

prípadný – можливий, випадковий

prírodzené právo – природне право

príslušný – відповідний, належний, компетентний

prostredie, -ia s. – середовище, оточення, довкілля

regulácia, -ie ž. – регулювання, регуляція

riadenie, -ia s. – 1. керування, управління; 2. керування, керівництво

rozhodnutie, -ia s. – ухвала, рішення, постанова

rozhodujúci prísl. – 1. вирішальний, рішучий, ухвальний; 2. переважний

rozhodující činitel' – вирішальний чинник
rozlišovat', -uje, -ují nedok. – 1. розрізняти, розрізнявати; 2. відрізняти
samospráva, -у ž. – самоврядування, самоуправління
sloboda, -у ž. – воля, свобода, вільність
společenský – 1. громадський, суспільний; 2. товариський, компанійський
společnost', -ti ž. – 1. спільнота, єдність; 2. суспільство; 3. компанія, спілка, товариство, об'єднання; 4. громадськість, суспільність
spravovat', -uje, -ují nedok. – керувати, правити, управляти
stanovisko, -a s. – погляд, точка зору, позиція
štát, -u m. – 1. держава; 2. країна
štátna správa – державне управління
štátny – державний
súbor, -u m. – 1. сукупність, комплекс, зібрання, набір; 2. ансамбль
súhrn, -u m. – сукупність
súlád, -u m. – злагодженість, гармонія
trest, -u m. – кара, покарання, штраф, стягнення
tvorba, -у ž. – творчість
upravený – впорядкований, врегульований, оформлений
určovat', -uje, -ují nedok. – визначати, призначати, розраховувати, встановлювати
úroveň, -vne ž. – рівень, висота

usmerňovat', -uje, -ují nedok. – 1. спрямовувати, скеровувати, регулювати; 2. направляти
ustanovenie, -ia s. – 1. встановлення, визначення; 2. постанова, положення; 3. призначення
ústava, -у ž. – конституція
uvedomelý – свідомий
vedomost', -ti ž. – знання, відомості
vyspelost', -ti ž. – розвиненість, зрілість
vyspelý – 1. зрілий; 2. розвинений, передовий
vytvorit' -í, -ia dok. – створити, утворити, заснувати
vzdelanie, -ia s. – освіта
vzdelanost', -ti ž. – освіченість
vznikat', -á, -ají nedok. – виникати, зароджуватися, з'являтися, утворюватися
vzt'ah, -u m. – відносини, відношення, стосунок, причетність, взаємини
zabezpečení – забезпечений
zachovávanie, -ia s. – 1. збереження, сталість; 2. додержання, дотримання
zákonnosť, -ti ž. – законність, легітимність
základňa, -e ž. – основа, база, базис
záruka, -у ž. – гарантія, за порука
zásah, -u m. – 1. втручання; 2. попадання, влучання
znamenat', -á, -ají nedok. – мати значення, означати
život, -a m. – 1. життя; 2. життя, побут, спосіб

1. Povedzte po ukrajinsky.

Ustanovenie, usmerňovat', vz'tah, štátna správa, súhrn, opravný prostriedok, spoločnosť, jednotlivец, ústava, medzinárodné právo súkromné, medzinárodné právo verejné, náboženské vyznanie, zásah štátu, opravný prostriedok, stanovisko, právne vedomie, prirodzené právo, nezávislosť súdництва, vzdelanie, vyspelý štát, nevyhnutnosť, ochrana a bezpečnosť štátu, ochrana zdravia, právo na vzdelanie, právna norma, nezávislosť súdництва.

2. Povedzte po slovensky.

Правова держава, юридична норма, правосвідомість, віросповідання, міжнародне приватне право, міжнародне публічне право, демократичне середовище, нормативна система, судочинство, державне управління,

постанова, покарання, держава, форма оскарження, суспільство, сукупність, правова норма, відносини, суспільні відносини.

3. Doplňte do viet správne slovo v príslušnom tvare.

a) Zákonnosť znamená dôsledné dodržiavanie právnych ... (norma, predpis, zákon).

b) Platí, že pred zákonom sme si všetci rovní a neznalosť zákona ... (neospravedlňovať, neoslobodzovať, neusmerňovať).

c) Právne vedomie sa musí neprestajne rozvíjať predovšetkým právnou ... (výchova, náprava, úprava).

d) Právo ... (vznikať, objavovať sa, zjaviť sa) a existuje ako rozhodujúci nástroj regulácie spoločenských vzťahov a riadenia spoločnosti štátom.

e) Spoločnosť musí ... (vyrovnať sa, počítať, usilovať sa) s prípadnými porušeniami ustanovení práva a (vytvoriť, urobiť, pripraviť) možnosti nápravy nezákonného stavu.

4. Preložte do slovenčiny.

Права людини – це комплекс понять, що характеризують право людини на життя. Принцип права передбачає, що національна держава у міжнародних відносинах не тільки повинна спиратися на свою силу, але й дотримуватися норм міжнародного порядку. Правові норми є центральною ланкою в регулюванні відносин. Право – це соціальний регулятор відносин, побудований на уявленні про справедливість, яке є в даний момент у конкретному суспільстві і має загальнообов'язковий, нормативний характер, санкціонований і гарантований державою.

5. Spojte slovné výrazy.

1. medzinárodné	a) činiteľ
2. právny	b) prostriedok
3. vyspelý	c) vedomie
4. rozhodujúci	d) predpis
5. právne	e) právo
6. opravný	i) vyznanie
7. naboženské	j) štát

6. Preložte do ukrajinčiny.

Їудські права су дані права, котрі прислўхajú каждему чловеку од народення. В минулості болі тіето права признáванé іба влáдcom а шлáchte, затіал' чо обычáйнým їудом лен в малей міере, пріпадне болі целком упіеранé. Медзі зáкладнé їудскé права патрі напріклад право на живот, особнў слободу а безпечност', слободу прейаву, сведомія, сполчованія, право зхромазд'ованія а інé.

Су то универзálne права вшеткўх їудскўх бытості, незáвислé од юрисдикcie або інўх факторов ако су етничкў рўвод, нáродност', нáбоженствo, похлавіе а под.

Myšlienka ľudských práv pochádza z filozofických myšlienok a konceptov prirodzených práv formovaných hlavne počas doby osvietenstva.

7. Spojte slovenský názov s ekvivalentom v ukrajinskom jazyku.

Deklarácia práv človeka a občana	Хартія основних прав і свобод
Všeobecná deklarácia ľudských práv	Декларація прав дитини 1959 р
Deklarácia práv dieťaťa z 1959	Загальна декларація прав людини
Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd	Декларація прав людини і громадянина
Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach	Міжнародний пакт про громадянські та політичні права
Listina základných práv a slobôd	Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод

2. ODVETVIA PRÁVA

Odvetvie práva – skupina právnych noriem (predpisov) upravujúcich určitý druh spoločenských vzťahov (pracovné, občianske, trestné); sú prehľadné, presne a jasne kodifikované. **Kódex** bol pôvodne súbor tabúl, neskôr papyrusových listov, na ktoré sa písalo. Dnes je to kompletný, organicky usporiadaný súbor právnych textov určitého odvetvia, ktorý má podobu zákona, napr. Občiansky zákonník, Občiansky súdny poriadok, Trestný zákon, Obchodný zákonník, Zákonník práce a pod.

Prameňmi práva sú normatívne právne akty, právne obyčaje, súdne a správne precedensy, normatívne zmluvy. *Normatívne právne akty* sú také výsledky činnosti štátnych orgánov, ktoré obsahujú právne normy. Patrí sem ústava, zákony, ústavné zákony, normatívne právne akty výkonných orgánov štátu. *Právne obyčaje* sa môžu stať prameňom práva, ak sa uplatňujú dlhší čas, možno ich presne identifikovať a ak ich štátne orgány akceptujú pri aplikácii, pričom ich dodržiavanie vynucujú štátnym donútením. *Precedensy* predstavujú ideálne právne akty (súdne, administratívne rozhodnutia), ktoré sa riešia doteraz právnymi normami neupravené prípady, ktoré sa stávajú podkladom pre budúce rozhodovanie prípadov rovnakého druhu. *Normatívne zmluvy* majú povahu prameňov práva. Zmluvy, ktorých ustanovenia majú všeobecný charakter a záväzne upravujú celú skupinu právnych vzťahov rovnakého druhu.

Členenie práva. *Hmotné:* upravujú spoločenské vzťahy určitého druhu. *Procesné:* stanovujú, akým spôsobom účastníci právnych vzťahov uplatňujú svoje práva, akým spôsobom musí postupovať príslušný orgán pri zisťovaní, či určité právo, právna povinnosť alebo právny vzťah existujú alebo nie.

Odvetvové právne disciplíny. Predmetom sú jednotlivé právne odvetvia, a to: štátne, správne právo, obchodné, finančné, pracovné, občianske, rodinné, pozemkové,

trestné právo, právo sociálneho zabezpečenia, právo životného prostredia. *Medzinárodné právo* presahuje rámec štátu, sú to vzťahy medzi štátmi. Delí sa na verejné – možno ho vymedziť ako súhrn právnych pravidiel upravujúcich správanie štátu v ich vzájomných vzťahoch; súkromné – upravujúce občianskoprávne, pracovnoprávne, rodinnoprávne a im podobné vzťahy, v ktorých je obsiahnutý medzinárodný prvok. Aaspoň jeden zo subjektov právneho vzťahu je cudzia fyzická alebo právnická osoba.

Vnútroštátne odvetvia práva.

Štátne právo upravuje základné politické vzťahy a inštitúcie SR, ktorými sú upravené základy spoločenského a štátneho zriadenia v SR. *Správne právo* upravuje spoločenské vzťahy, ktoré vznikajú pri výkone štátnej správy. *Finančné právo* upravuje spoločenské vzťahy, ktoré vznikajú pri tvorbe, rozdeľovaní a používaní peňažných prostriedkov štátu, ako aj vzťahy bankovníctva a činnosti bánk a celého daňového systému. *Obchodné právo* upravuje právne postavenie podnikateľov, úprava všeobecných podmienok podnikania podľa Obchodného zákonníka a podľa živnostenského zákona, právneho konania pri podnikateľskej činnosti jednotlivých subjektov, štátneho podniku, družstva (hlavné pramene Obchodný zákonník, Živnostenský zákon). *Občianske právo* upravuje majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako i vzťahy vyplývajúce z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto vzťahy neupravujú iné zákony. *Rodinné právo* upravuje osobné a s nimi súvisiace majetkové vzťahy medzi manželmi a medzi rodičmi a deťmi, ako aj vzťahy ich nahrádzajúce. *Pracovné právo* upravuje vzťahy medzi zamestnávateľom a zamestnancom, vznik, trvanie a zánik pracovného pomeru, pracovné podmienky, mzdy, pracovný čas, odpočinok po práci, platenú dovolenku, právo na kolektívne vyjednávanie, právo na slobodné združovanie, na ochranu hospodárskych a sociálnych záujmov zamestnancov. *Pozemkové právo* upravuje vzťahy k pozemkom, k pozemkovým úpravám, usporiadanie pozemkového vlastníctva, podmienky a postup pri zápise do katastra nehnuteľností a katastrálne konanie. *Trestné právo* upravuje vzťahy, ktoré sú štátom chránené ako dôležité spoločenské vzťahy pred nebezpečným konaním ohrozujúcim spoločnosť. *Právo životného prostredia* upravuje vzťahy vznikajúce v procese tvorby a ochrany životného prostredia, právo na priaznivé životné prostredie, povinnosti pri ochrane a zveľaďovaní životného prostredia a starostlivosť štátu o šetrné využívanie prírodných zdrojov a o ekonomickú rovnováhu.

Slovník

akceptovať, -uje, -ujú nedok. – 1. прийняти, приймати; 2. акцептувати
aplikácia, -ie ž. – 1. застосування; 2. апликація
bankovníctvo, -a s. – банкова (банківська) справа
daňový – податковий
donútenie, -ia s. – примус
dovolenka, -y ž. – відпустка
finančné právo – фінансове право

hmotné právo – матеріальне право
konanie, -ia s. – 1. дія, вчинок; 2. виконання; 3. провадження, судочинство, розгляд, процедура
majetkový – майновий
manželia, -ov pl. – подружжя, чоловік і дружина
medzinárodné právo – міжнародне право

mzda, -y ž. – заробітна плата, зарплата, оплата, плата, платня
neupravený případ – нерегульований випадок
normatívny právní akt – нормативний правовий акт
normativna zmluva – нормативна угода (договір)
obchodné právo – господарське право, економічне право, комерційне право
obchodný zákoník – господарський кодекс, економічний кодекс, комерційний кодекс
občianske právo – цивільне право
občianskoprávny – цивільно-правовий
občiansky zákoník – цивільний кодекс
obvyčaj, -e ž. – звичай, обичай, порядок, поведінка, звичка
odvetvie práva – галузь права
peňažný prostriedok – кошти, грошовий засіб
podmienka, -y ž. – умова, обставина
pomer, -u m. – 1. становлення, стосунок, відносини, відношення; 2. умови, обставина, обстановка
povaha, -y ž. – характер, вдача, суть
pozemkové právo – земельне право
pozemok, -u m. – ділянка
pracovné právo – трудове право
prameň, -a m. – 1. джерело; 2. джерело, засіб, матеріал
právní norma – правова (юридична) норма
právní povinnost' – юридичний, правовий обов'язок, правове зобов'язання
právní konanie – судочинство
právnícká osoba – юридична особа
právo sociálneho zabezpečenia – право соціального забезпечення
právo životného prostredia – право довкілля
precedens, -u m. – прецедент
predpis, -u m. – припис, наказ, розпорядження, постанова, правило, норма
prehľadný – 1. оглядовий; 2. збірний; 3. поточний, чіткий
presný – 1. точний, чіткий; 2. пунктуальний, акуратний, влучний

priaznivý – доброзичливий, прихильний, сприятливий, позитивний, похвальний, погожий, ласкавий
přírodní zdroje – природні ресурси
procesné právo – процесуальне право
prvok, -u m. – елемент
rodičia, -ov pl. – батьки
rodinné právo – сімейне право
rozhodnutie, -ia s. – ухвала, постанова, рішення
skupina, -y ž. – група, розряд
spoločenský – 1. громадський, суспільний; 2. товариський, компанійський
správne právo – адміністративне право
správny – адміністративний, управлінський, керуючий
starostlivosť, -ti ž. – дбайливість, клопітливість, старанність, піклування, турбота
súbor, -u m. – 1. сукупність, комплекс; 2. зібрання, набір; 3. ансамбль
súdny – 1. розсудливий, розважний; 2. судовий
štatná správa – державне управління
štatné právo – державне право
štatné zriadenie – державний устрій
šetný – 1. ошадливий, економний; 2. бережливий
trestné právo – кримінальне право
trestný zákon – кримінальний кодекс
trvanie, -ia s. – тривалість, довготривалість
uplatňovať – застосовувати, вживати, використовувати, запроваджувати, реалізувати
úprava, -y ž. – регулювання, оформлення, обробка, регламентація
upravovať, -uje, -ujú nedok. – упорядковувати, врегульовувати, оформляти
usporiadaný – упорядкований, влаштований, організований
výkon, -u m. – 1. виконання, застосування; 2. результат; 3. гра; 4. продуктивність, потужність, виробність
vynucovať, -uje, -ujú nedok. – змушувати, примушувати, заставляти

výsledok, -u m. – результат, наслідок, підсумок
využívanie, -ia s. – використання, експлуатування, експлуатація
vznik, -u m. – виникнення, поставання, зароджування, появи, утворення, формування, поява
základ, -u m. – 1. основа, підвалини, фундамент; 2. засада; 3. фон
zákonník práce – трудовий кодекс
zamestnanec, -sa m. – службовець, працівник, робітник
zamestnávateľ, -a m. – роботодавець
zánik, -u m. – зникнення, занепад

záväzny – обов'язковий, зобов'язуючий
zist'ovat', -uje, -ujú nedok. – установлювати, констатувати, визначати, знаходити, виявляти
zmluva, -y ž. – договір, контракт, угода
zveľad'ovanie, -ia s. – покращення, поліпшення, підіймання
živnostenský zákon – закон «Про підприємництво»
životné prostredie – довкілля, навколишнє середовище

1. Povedzte po ukrajinsky.

Štátne právo, pozemkové právo, odvetvie práva, živnostenský zákon, životné prostredie, zmluva, rodinné právo, občianske právo, obchodné právo, prírodný zdroj, právne konanie, právny predpis, štátna správa, finančné právo, hmotné právo, konanie, pracovný vzťah, precedens, trestné právo, právna obyčaj, zveľad'ovanie majetku, správne právo, bankovníctvo, medzinárodné právo, pracovné právo.

2. Z uvedených slov utvorte dvojice.

právny	zmluva
súdny	zákonník
normatívny	obyčaj
rodinný	právo
obchodný	precedens
prírodný	prostriedok
peňažný	system
daňový	zdroj

3. Povedzte po slovensky.

Право довкілля, трудовий кодекс, матеріальне право, фінансове право, сімейне право, державне управління, галузь права, міжнародне право, державне право, правовий прецедент, нормативно-правовий акт, правовий звичай, адміністративне право, кримінальне право, господарське право, цивільно право, трудове право, судочинство, роботодавець, господарський кодекс.

4. Preložte do slovenčiny.

Джерело права – це санкціонована державою документальна форма вияву і закріплення правової норми. В історії розвитку права розрізняють такі основні види джерел права: нормативно-правові акти, правовий звичай, релігійно-правові норми, правовий прецедент, нормативний договір. Систему галузей права України складають такі основні галузі права: державне право, адміністративне право, кримінальне право, процесуальне право, бюджетно-

фінансове право, цивільне право, шлюбно-сімейне право, трудове право. Okremο vidіljajut' mіžnarodne право – sukupnіst' norm, ŗo reguljajut' vіdnosini mіž deržavami.

5. Preložte do ukrajinjiny.

Verejnє pravο upravuje vzťahy medzi štátom ako nositeľom štátnej moci a občanmi alebo inými právnymi subjektami (právnickými osobami) pôsobiacimi v rámci občianskej spoločnosti. Tieto vzťahy sú charakterizované vzťahom nadriadenosti štátu ako reprezentanta tzv. verejných záujmov nad fyzickými a právnickými osobami.

Zaraďujeme sem tieto právne odvetvia:

- a) ústavné (štátne) právo
- b) správne (administratívne) právo
- c) finančné právo
- d) medzinárodné verejné právo
- e) trestné právo.

3. SÚDNICTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Idey právneho štátu a zásady pluralitnej demokracie si vyžadujú dokonale fungujúcu súdnu moc. Súdnicтво v Slovenskej republike vykonávajú nezávislé a nestranné súdy. Sústava súdov je jednotná. Všeobecné súdnicтво tvoria trestné, civilné, obchodné a správne senáty. Pri rozhodovaní sú sudcovia viazaní len zákonom (za určitých okolností medzinárodnou zmluvou). Nezávislosť je založená na morálnej autorite sudcu a garantovaná štátnou mocou (primerané ekonomické zabezpečenie, spôsob ustanovovania do funkcií, určenie prípadov a spôsobu odvolania z funkcie). Hlavnou úlohou orgánov všeobecného súdnicтва je garantovať práva a slobody, ako aj zákonom chránené záujmy občanov, právnických osôb a štátu.

V Slovenskej republike sa súdnicтво vykonáva na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov.

Sústavu súdov Slovenskej republiky tvoria: okresné súdy, krajské súdy, Najvyšší súd Slovenskej republiky, Špeciálny súd, Vyšší vojenský súd a vojenské obvodové súdy; v čase brannej pohotovosti štátu aj vyššie poľné a nižšie poľné súdy.

Úlohou súdov je:

- a) rozhodovať o právach, povinnostiach a právom chránených záujmoch fyzických a právnických osôb a štátu, pokiaľ zákon neustanovuje inak,
- b) rozhodovať o vine obžalovaného a ukladať zákonom ustanovené tresty, prípadne iné opatrenia,
- c) preskúmať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy,
- d) preskúmať zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci.

Súdy rozhodujú v senátoch, ak zákon neustanoví, že vo veci rozhoduje jediný sudca. Zákon ustanoví, kedy sa na rozhodovaní senátu zúčastňujú aj prísediaci sudcovia z radov občanov a v ktorých veciach môže rozhodnúť aj zamestnanec súdu poverený sudcom. Proti rozhodnutiu zamestnanca súdu povereného sudcom je prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca.

Okresné súdy rozhodujú ako súdy prvého stupňa, pokiaľ zákony o konaní pred súdmi neustanovujú inak. **Krajské súdy** rozhodujú ako súdy druhého stupňa vo veciach, v ktorých rozhodovali v prvom stupni okresné súdy. **Špeciálny súd** rozhoduje o trestných veciach osôb. Špeciálny súd má postavenie súdu vyššieho stupňa. Jeho nadriadeným súdom je najvyšší súd. **Najvyšší súd** je najvyšším súdnym orgánom Slovenskej republiky. Dbá o jednotný výklad a jednotné používanie zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Účastníci konania ako aj strany v trestnom konaní sú si v konaní pred súdom rovné. Každý môže pred súdom konať vo svojom materinskom jazyku. Zákon ustanovuje, kedy trovy spojené s pribráním tlmočníka uhrádza štát. Konanie pred súdmi je zásadne ústne a verejné.

Rozsudky sa vyhlasujú v mene Slovenskej republiky a vždy verejne.

Sudcovia

Sudca je predstaviteľ súdnej moci. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia. Rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Sudca rozhoduje v senáte alebo ako jediný sudca. Na rozhodovaní senátov sa môžu zúčastniť aj prísediaci z radov občanov. Predsedom senátu môže byť len sudca.

Sudcov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky. Vymenúva ich bez časového obmedzenia.

Prezident Slovenskej republiky na návrh Súdnej rady Slovenskej republiky môže (fakultatívne) sudcu odvolať, ak

- mu zdravotný stav dlhodobo nedovoľuje, najmenej počas jedného roka, riadne vykonávať sudcovské povinnosti,
- dosiahol vek 65 rokov.

Slovník

branná pohotovosť – бойова готовність

fungujúci – діючий, чинний

funkcia, -ie ž. – 1. функція; 2. посада

konať, -á, -ujú nedok. – 1. робити, виконувати, здійснювати; 2. клопотатися

krajský súd – обласний суд

materinský jazyk – рідна мова

nadriadený – вищий, вищестоячий, начальник

Najvyšší súd SR – Верховний суд СР

návrh, -u m. – пропозиція, проект, заява

nesúlads, -u m. – суперечність, неузгодженість, розбіжність, невідповідність, незгода

nezávislé a nestranné súdy – незалежні і неупереджені суди

nezlúčiteľnosť, -ti ž. – несумісність

občianskoprávne a trestnoprávne veci – цивільно-правові і кримінально-правові справи

obvodový súd – окружний суд

odbornosť, -ti ž. – фаховість, кваліфікація, спеціальність

odvolanie, -ia s. – 1. відкликання, відклик, звільнення, усунення, зняття; 2. відміна, скасування, анулювання
odvolať z funkcie – звільнити з посади
odvolávat', -a, -ajú nedok. – знімати, відмовлятися, зрікатися, скасовувати, анулювати, відмінати, відхиляти, звільняти, відкликати
okresný súd – районний суд
opatrenie, -ia s. – міра, захід
opravný prostriedok – засіб (форма) оскарження
pôsobnosť, -ti ž. – 1. компетенція; 2. сила, дія, чинність
právnická osoba – юридична особа
preskúmať, -a, -ajú dok. – 1. перевірити; 2. розглянути; 3. переглянути
pribratie, -ia s. – 1. приймання; 2. набирання; 3. призначення
priet'ah, -u m. – зволікання, тяганина
primeraný – відповідний, належний
prípád, -u m. – випадок, подія, спроба, справа
prípustný – допустимий
prísediaci, -eho m. – засідатель, асистент
rozhodnutie, -ia s. – ухвала, постанова, рішення
rozsudok, -u m. – вирок, рішення
spor, -u m. – суперечка, спір, позов, сварка, сперечання
správny – адміністративний
sudca, -u m. – суддя
súd prvého stupňa – суд першої інстанції
súdna moc – судова влада
súdnicтво, -a s. – 1. правосуддя, юстиція; 2. судочинство, судова система
sústava súdov – судова система
štátna moc – державна влада
štátna správa – державне управління

špeciálny súd – надзвичайний суд, спеціалізований суд
tlmočník, -a m. – перекладач
trestný – каральний, штрафний, карний, кримінальний, злочинний
trovy, trov ž. – витрати
účastník konania – учасник провадження
uhrádzať, -a, -ajú nedok. – сплачувати, компенсовувати, відшкодовувати, покривати, погашати, сплачувати
určenie, -ia s. – 1. визначення, призначення; 2. покликання, призначення
ustanoviť do funkcie – призначити на посаду
uznesenie, -ia s. – постанова, рішення
vec, -i ž. – 1. річ; 2. справа, діло
verejný – 1. суспільний, громадський; 2. гласний, публічний, прилюдний, відкритий
voliť, -í, -ia nedok. – 1. вибирати; 2. обирати
všeoobecne súdnicтво – загальне судочинство
vyhlasovať rozsudok v mene Slovenskej republiky – виносити вирок іменем Словацької Республіки
výklad, -u m. – 1. виклад, тлумачення; 2. виклад
vyšší vojenský súd – вищий військовий суд
vyžadovať, -uje, -ujú nedok. – 1. вимагати, добиватися; 2. вимагати, потребувати
zásada, -y ž. – 1. принцип, засада; 2. норма, правило
zásadne – принципово, істотно
záväzný právny predpis – обов'язкова правова норма

1. Povedzte po slovensky.

Súdna moc, účastník konania, právny predpis, súd prvého stupňa, krajský súd, branná pohotovosť, vyšší vojenský súd, okresný súd, sústava súdov, súdnicтво, špeciálny súd, rozsudok v mene Slovenskej republiky, orgán všeobecného súdnicтва, verejný, fyzická a právnická osoba, ustanoviť do funkcie, tlmočník, trovy, rozhodnutie, štátna moc, trestný súd, právnická osoba, štátna správa, správny súd, Najvyšší súd SR.

2. Doplňte do viet správne sloveso v príslušnom tvare.

a) V Slovenskej republike ... (plniť, vykonávať, robiť) súdnictvo nezávislé a neustranné súdy.

b) Za člena Súdnej rady Slovenskej republiky možno ... (vymenovať, ustanoviť, určiť) osobu, ktorá je bezúhonná a má vysokoškolské právnické vzdelanie a najmenej 15 rokov odbornej praxe.

c) Súdny ... (riešiť, rozhodovať, pracovať) v senátoch, ak zákon neustanoví, že vo veci rozhoduje jediný sudca.

d) Rozsudky ... (vyhlasovať sa, zverejňovať sa, uvádzať sa) v mene Slovenskej republiky a vždy verejne.

3. Povedzte po slovensky.

Правосуддя, судова система, правовий спір, суд першої інстанції, спеціалізований суд, господарський суд, суд другої інстанції, конституційний суд, суд загальної юрисдикції, фізична та юридична особа, судочинство, правова норма, державна влада, судова влада, учасник провадження, призначити на посаду, рідна мова, правопорушення, конституція.

4. Preložte do slovenčiny.

Судова система є одночасно елементом правової і політичної системи. Сукупність судів, які здійснюють правосуддя, називається юстицією. Суди наділені конституцією і законами певною компетенцією давати правову оцінку фактам, розв'язувати правові спори та справи про правопорушення. За юрисдикцією існують конституційні, загальні і спеціалізовані суди. Судову систему України становлять: Конституційний Суд України, суди загальної юрисдикції, господарські суди.

5. Preložte do ukrajinčiny.

Ústavný súd Slovenskej republiky je nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti. Pozostáva z 13 sudcov, ktorých na dvanásť rokov vymenúva prezident republiky spomedzi dvadsiaticich šiestich osôb navrhnutých Národnou radou Slovenskej republiky. Ústavný súd okrem kontroly ústavnosti (súlady právnych noriem nižšej právnej sily s ústavou) rozhoduje o zákonnosti volieb do Národnej rady SR a do orgánov územnej samosprávy, o sťažnostiach proti rozhodnutiam o overení či neoverení mandátu poslanca Národnej rady SR, o sťažnostiach proti výsledku referenda, o obžalobe prezidenta vo veci vlastizrady, o ústavnosti a zákonnosti rozhodnutia o rozpustení alebo pozastavení činnosti politickej strany alebo politického hnutia, o nerozpornosti právneho poriadku s medzinárodnými zmluvami. Rieši kompetenčné spory medzi ústrednými orgánmi štátnej správy, poskytuje súdnu ochranu základných práv a slobôd v prípade ich porušenia, podáva výklad ústavných zákonov, ak ide o spornú vec.

Ústavný súd rozhoduje vo veci samej nálezom. Rozsudkom rozhoduje len v obžalobe Národnej rady Slovenskej republiky proti prezidentovi Slovenskej republiky vo veci úmyselného porušenia ústavy alebo vlastizrady. V ostatných veciach rozhoduje uznesením.

6. Doplňte do viet správne slovo v príslušnom tvare:

a) Slovenská republika je ... (nezávislý, zvrchovaný, samostatný) demokratický a právny štát.

b) Súdny ... (riešiť, rozhodovať, vyhlasovať) v trestných a občianskoprávných veciach.

c) Najvyšší súd SR je ... (najvyšší, najlepší, najpresnejší) orgánom súdnej moci v Slovenskej republike.

d) Predsedu a podpredsedu Najvyššieho súdu SR ... (určovať, voliť, vymenovať) zo sudcov Najvyššieho súdu SR.

e) Úlohy ústavného súdu si ... (vyžadovať, potrebovať, určovať) vysokú odbornosť, morálku a nezávislosť jeho sudcov.

7. Doplňte správne zakončenia. Preložte do ukrajinčiny.

Najvyšš_ súd SR je najvyšš__ orgánom súdnej moc_ v Slovenskej republike.

Jeho pôsobnosť vykonávajú senát_ a ich predsed_, kolégiá a ich predsedovia, plénum, predseda a podpredseda Najvyšš__ súdu.

Rozdelenie práce na Najvyšš__ súde SR stanovuje na každ_ kalendárn_ rok rozvrh práce, ktorý určuje predseda Najvyšš__ súdu SR na návrh predsedov kolégií.

Najvyšš_ súd SR rozhoduje v trojčlenn__ senátoch zložen__ predsedu senátu a dvoch sudc__ a v päťčlenn__ senátoch zložených z predsedu senátu a štyroch sudcov. Na čele senátu je predseda senátu.

8. Preložte do slovenčiny.

Верховний Суд України є найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції. До його складу входять Вищий цивільний, Вищий господарський, Вищий адміністративний, Вищий кримінальний, Вищий військовий суди. Вищі суди не розглядають справ по першій інстанції, вони є касаційною інстанцією для місцевих та апеляційних судів. Конституційний Суд України є єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні. Він складається з 18 суддів, які призначаються на дев'ять років.

4. PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Prokuratúra Slovenskej republiky chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu.

Prokuratúra je samostatná hierarchicky usporiadaná jednotná sústava štátnych orgánov na čele s generálnym prokurátorom, v ktorej pôsobia prokurátori vo vzťahoch podriadenosti a nadriadenosti.

Prokuratúru tvoria tieto štátne orgány:

- **Generálna prokuratúra Slovenskej republiky**, ktorej osobitnou súčasťou s pôsobnosťou pre celé územie SR je Úrad špeciálnej prokuratúry,
- **krajské prokuratúry**,
- **vyššia vojenská prokuratúra**,
- **okresné prokuratúry**,
- **vojenské obvodné prokuratúry**,
- za brannej pohotovosti štátu pôsobia ako vojenské prokuratúry aj **poľné prokuratúry**.

Sídlom generálnej prokuratúry je Bratislava. Sídla a územné obvody ostatných prokuratúr sa zhodujú so sídlami a územnými obvody príslušných súdov.

Hlavnou úlohou prokuratúry je vykonávať dozor nad dôsledným vykonávaním a zachovávaním zákonov a iných právnych predpisov ministerstvami a inými orgánmi štátnej správy a územnej samosprávy, súdmi, hospodárskymi a inými organizáciami a občanmi.

Prokuratúra v Slovenskej republike plní dve základné funkcie, a to funkciu žalobcu pri stíhaní páchatel'ov trestných činov a funkciu všeobecného dozoru nad zachovaním zákonnosti v štáte.

Na čele prokuratúry je generálny prokurátor, ktorého vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky na návrh Národnej rady Slovenskej republiky. Funkčné obdobie generálneho prokurátora je sedem rokov a začína plynúť dňom vymenovania do funkcie generálneho prokurátora. Tá istá osoba môže byť vymenovaná za generálneho prokurátora najviac na dve po sebe nasledujúce obdobia. Generálny prokurátor riadi a kontroluje činnosť všetkých prokuratúr vrátane vojenských prokuratúr.

Verejný ochranca práv (ombudsman). Verejný ochranca práv je nezávislý orgán, ktorý sa v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom podieľa na ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb pri konaní, rozhodovaní alebo nečinnosti orgánov verejnej správy, ak je ich konanie, rozhodovanie alebo nečinnosť v rozpore s právnym poriadkom alebo s princípmi demokratického a právneho štátu.

Verejného ochrancu práv volí Národná rada Slovenskej republiky na obdobie piatich rokov z kandidátov, ktorých jej navrhne najmenej 15 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky. Za verejného ochrancu práv možno zvoliť občana Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný za poslanca Národnej rady Slovenskej republiky a v deň voľby dosiahol vek 35 rokov. Verejný ochranca práv nemôže byť členom politickej strany ani politického hnutia.

Na verejného ochrancu práv sa môže obrátiť každý, kto sa domnieva, že pri konaní, rozhodovaní alebo nečinnosti orgánu verejnej správy boli porušené základné práva a slobody v rozpore s právnym poriadkom alebo princípmi demokratického a právneho štátu.

Verejný ochranca práv koná na základe podnetu fyzickej osoby alebo právnickej osoby alebo z vlastnej iniciatívy. Verejný ochranca práv podnet preskúma. Ak výsledkami vybavenia podnetu je preukázané porušenie základných práv a slobôd, verejný ochranca práv oznámi výsledky vybavenia podnetu spolu s návrhom opatrení orgánu verejnej správy, proti ktorého postupu, rozhodovaniu alebo nečinnosti podnet smeruje. Orgán verejnej správy je povinný do 30 dní odo dňa doručenia návrhu opatrení oznámiť verejnému ochrancovi práv svoje stanovisko k výsledkom vybavenia podnetu a prijaté opatrenia.

Funkcia verejného ochrancu práv zaniká dňom nadobudnutia právoplatnosti rozsudku, ktorým bol verejný ochranca práv odsúdený za úmyselný trestný čin alebo ktorým bol odsúdený za trestný čin, a súd nerozhodol v jeho prípade o podmiennečnom odložení výkonu trestu odňatia slobody, alebo stratou voliteľnosti.

Slovník

dozor, -u m. – нагляд, догляд

fyzická a právnická osoba – фізична і юридична особа

generálny prokurátor – генеральний прокурор

Národná rada SR – Національна Рада СР

nečinnosť, -ti ž. – бездіяльність

obdobie, -ia s. – період, пора, епоха

odsúdený – засуджений

opatrenie, -ia s. – міра, захід

orgán verejnej správy – орган громадського контролю

páchatel' trestného činu – кримінальний злочинець

plniť funkciu – виконувати функцію

podiel'at' sa – брати участь

podmienečný – умовний

podnet, -u m. – 1. стимул, поштовх; 2. заява

právne predpisy – юридичні (правові) норми

právoplatnosť, -ti ž. – законна сила, чинність

prokuratúra, -u ž. – прокуратура

rozpor, -u m. – суперечливість, суперечність, конфлікт, розходження

samospráva, -u ž. – самоуправління, самоврядування

stíhanie, -ia s. – притягнення до відповідальності, переслідування

trest odňatia slobody – покарання позбавленням волі

trestný čin – злочин

úmyselný trestný čin – навмисний злочин

verejný ochranca práv – уповноважений з прав людини, омбудсмен

voliteľnosť, -ti ž. – виборність

výkon trestu – відбування покарання

vykonávat' – здійснювати, виконувати, відбувати

žalobca, -u m. – обвинувач, позивач

1. Preložte do ukrajiničiny.

Generálna prokuratúra, páchatel' trestného činu, verejný ochranca práv, trestný čin, trest odňatia slobody, výkon trestu, orgán verejnej správy, úmyselný trestný čin, právoplatnosť, prijaté opatrenia, sídlo, krajské prokuratúry, vyššia vojenská

prokuratúra, okresné prokuratúry, vojenské obvodné prokuratúry, právne predpisy, žalobca, obdobie, osúdený.

2. Zapamätajte si výrazy

Žaloba (v občianskoprávnej veci)	ПОЗОВ
Žaloba (sťažnosť, ponosa)	скарга
Žalobný návrh	Позовна заява
Súdna žaloba	судовий позов
Žaloba o uznanie/priznanie otcovstva	п. про визнання батьківства
Žaloba o náhradu škody збитків, шкоди	п. про відшкодування, компенсацію
Žaloba o neplatnosti závetu	п. про недійсність заповіту
Žaloba o vymáhaní výživného	п. про стягнення аліментів, коштів на утримання
Žaloba pre urážku na cti	п. про образу особи
Podat' žalobu na súd	подати в суд, заявити позов
Stiahnuť žalobu	відмовитися від позову
Vzniest' žalobu	подати, заявити позов
Vyvrátiť žalobu	спростувати позов
Zamietnuť žalobu	відхилити позов
Žalobca	позивач
Žalobkyňa	позивачка
Žalovaný	відповідач
Žalovať (niekoho)	позивати кого за що, подавати позов в суд на кого, позивати до суду кого
Premlčanie žaloby	позовна давність
Podateľňa	реєстрація документів, реєстратура
Pečiatka podateľne/ podacia pečiatka	реєстраційний штамп
Podat' dôkazy	надати доказ, докази

(Podľa J. Kredátusová **Súdny preklad v praxi: dokumenty trestného práva (ukrajinsko-slovenský aspekt)**)

3. Doplňte do viet správne slovo v príslušnom tvare.

a) Na čele prokuratúry je generálny prokurátor, ktorého ... (určiť, rozhodovať, vymenovať) a odvoláva prezident Slovenskej republiky.

b) Prokuratúra Slovenskej republiky ... (chrániť, riešiť, obhajovať) práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu.

c) Prokuratúra v Slovenskej republike ... (vykonávať, plniť, mať) dve základné funkcie.

d) Verejného ochrancu práv ... (vymenovať, voliť, určovať) Národná rada Slovenskej republiky na obdobie piatich rokov.

4. Z uvedených slov utvorte dvojice.

Verejný	hnutie
Právnický	osoba
Generálny	správa
Štátny	ochranca práv
Politický	prokurátor

5. Preložte do slovenčiny.

Нагляд за додержанням законів при провадженні дізнання і попереднього слідства здійснюється Генеральним прокурором України і підпорядкованими йому прокурорами. Свої повноваження в кримінальному судочинстві прокурор здійснює незалежно від будь-яких органів і посадових осіб, підкоряючись тільки законам і керуючись вказівками Генерального прокурора України. Постанови прокурора, винесені відповідно до закону, є обов'язковими для виконання всіма підприємствами, установами, організаціями, посадовими особами і громадянами.

5. ROZHODCA

Spôsobilosť byť rozhodcom

Rozhodcom sa môže stať každá fyzická osoba, na ktorej sa zmluvné strany dohodnú, ak je plnoletá, spôsobilá na právne úkony v plnom rozsahu, má skúsenosti na výkon funkcie rozhodcu a je bezúhonná a ak osobitný predpis alebo zákon neustanovuje inak.

Za bezúhonného sa na účely tohto zákona nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov, ktorý nesmie byť starší ako tri mesiace.

Ak rozhodcu ustanovuje zmluvnými stranami vybraná právnická osoba alebo fyzická osoba (ďalej len "vybraná osoba"), alebo súd, je povinný pri tom prihliadať na kvalifikáciu požadovanú od rozhodcu podľa dohody zmluvných strán a na okolnosti, ktoré zabezpečia ustanovenie nezávislého a nestranného rozhodcu. Vybraná osoba alebo osoba, ktorá koná v mene vybranej osoby, musí pritom spĺňať podmienky podľa zákona.

Funkciu rozhodcu môže vykonávať aj notár, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Zloženie rozhodcovského súdu

Rozhodcovským súdom sa na účely tohto zákona rozumie jediný rozhodca alebo viacerí rozhodcovia.

Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na počte rozhodcov; ich počet však musí byť nepárny.

Ak sa zmluvné strany na počte rozhodcov nedohodnú, v rozhodcovskom konaní rozhodujú traja rozhodcovia.

Rozhodcovská zmluva

Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

Rozhodcovská zmluva zaväzuje aj právnych nástupcov strán, ak to zmluvné strany v rozhodcovskej zmluve nevyhlásia.

Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Zmluvné strany sa začatím rozhodcovského konania stávajú účastníkmi rozhodcovského konania. Žalobcom je zmluvná strana, ktorá podáva návrh na začatie rozhodcovského konania (ďalej len "žaloba"). Žalovaný je zmluvná strana, proti ktorej žaloba smeruje.

Žaloba a žalobná odpoveď

Žalobca podáva žalobu, ktorá obsahuje

- a) identifikačné údaje účastníkov rozhodcovského konania, prípadne aj ich zástupcov,
- b) pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností,
- c) označenie dôkazov, ktoré žalobca navrhuje vykonať,
- d) označenie právnych predpisov, na ktoré sa žalobca odvoláva,
- e) návrh vo veci samej,
- f) podpis žalobcu.

Rozhodcovský rozsudok

Rozhodcovský súd vydá rozhodcovský rozsudok,

- a) ak rozhoduje o veci samej,
- b) na základe zmieru uzavretého účastníkmi rozhodcovského konania.

Rozhodcovský súd musí rozhodnúť o každom návrhu uvedenom v žalobe alebo vo vzájomnej žalobe alebo uplatnenom dodatočne počas rozhodcovského konania; nesmie však prekročiť medze uplatnených návrhov. Nemožno prisúdiť, čo odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom a plnenie, ktoré je nemožné.

Rokovací poriadok

Rokovací poriadok stáleho rozhodcovského súdu upravuje

- a) postup konania pred stálym rozhodcovským súdom,
- b) pravidlá o trovách rozhodcovského konania,
- c) pravidlá zmierovacieho konania,
- d) ďalšie náležitosti súvisiace s ochranou záujmov účastníkov rozhodcovského konania.

Slovník

bezúhonný – 1. несудимий; 2. бездоганний
dohoda, -y ž. – 1. згода, порозуміння; 2. угода, договір
doručenie, -ia s. – вручення, доставка
mrav, -u m. – звичай, побут, спосіб життя
náležitost', -ti ž. – реквізит, спорядження
návrh, u m – проект, пропозиція, заява
notár, -a m. – нотаріус
odsúdený – засуджений
odvolávat', -a, -ajú nedok. – знімати, відмовлятися, зрікатися, скасовувати, анулювати, відмінити, відхилити, звільняти, відкликати
označenie, -ia s. – 1. позначення, позначка; 2. виявлення, встановлення; 3. найменування, назва
plnenie, -ia s. – виконання
počet, -u m. – число, кількість, склад
postup, -u m. – 1. просування, наступ; 2. метод, прийом, спосіб, порядок
právní úkon – юридична дія, правовий акт
právoplatný – законний, який має силу, дійсний
prekročit', -í, -ia dok. – 1. переступити, перейти; 2. перевиконати; 3. порушити
register trestov – реєстр судимостей
rokovací poriadok – порядок денний
rozhodca, -u m. – третейський суддя, арбітр
rozhodcovská zmluva – арбітражна угода
rozhodcovská zmluva – арбітражна угода
rozhodcovské konanie – арбітраж

rozhodcovské konanie – арбітраж
rozhodcovský rozsudok – рішення третейського суду (арбітражу)
rozhodcovský súd – третейський суд
spor, -u m. – спір, суперечка, сварка, сперечання, позов
spôsobilost', -ti ž. – дієдатність, правоздатність
stály – 1. безперервний, постійний; 2. стабільний, незмінний, сталий, стійкий, штатний, дійсний
trovy, trov ž. – витрати
účel, -u m. – мета, ціль, призначення
úmyselný trestný čin – навмисний злочин
určitý – певний, виразний, точний, означений, рішучий
ustanovený – визначений, встановлений
uzavretý – 1. оточений, закритий; 2. замкнутий, закінчений; 3. вузький
výpis z registra trestov – витяг з реєстру судимостей, довідка про несудимість
zloženie, -ia s. – склад
zmier, -u, m. – 1. мирова угода; 2. примирення
zmierovacie konanie – третейське провадження
zmluvná strana – сторона угоди
žaloba, -y ž. – позов, скарга, обвинувачення
žalobca, -u m. – обвинувач, позивач
žalobná odpoveď – позовна відповідь
žalobný návrh – позовна заява
žalovaný – відповідальний, відповідач, обвинувачений

1. Povedzte po ukrajinsky.

Žalobná odpoveď, žaloba, rokovací poriadok, žalobca, trovy rozhodcovského konania, žalovaný, zmierovacie konanie, rozhodcovský súd, zmluvné strany, rozhodcovské konanie, právní úkon, bezúhonný sudca, rozhodcovská zmluva, osobitný predpis, register trestov.

2. Z uvedených slov vytvorte dvojice.

Rozhodcovský, zmluvný, fyzický, nestranný, právní rozhodca, zmluva, nástupca, osoba, strana.

3. Doplňte do viet slová, uvedené pod čiarou.

Zmluvné strany sa začatím rozhodcovského konania ... účastníkmi rozhodcovského konania. Žalobcom je zmluvná strana, ktorá ... návrh na začatie rozhodcovského konania. Žalovaný je zmluvná strana, proti ktorej žaloba Rozhodcovský súd vydá rozhodcovský Rozhodcovský súd musí ... o každom návrhu uvedenom v žalobe alebo vo vzájomnej žalobe alebo uplatnenom dodatočne počas rozhodcovského konania; nesmie však ... medze uplatnených návrhov.

smerovať, stávať, podávať, rozsudok, prekročiť, rozhodnúť

4. Preložte do ukrajinčiny.

Začatie rozhodcovského konania

Ak sa zmluvné strany v rozhodcovskej zmluve alebo dodatočne pred začatím rozhodcovského konania nedohodli inak, rozhodcovské konanie v určitom spore sa začína,

a) ak rozhodcovia neboli ešte ustanovení, odo dňa prijatia žaloby druhou zmluvnou stranou,

b) ak je rozhodcovský súd zložený z viacerých rozhodcov, odo dňa doručenia žaloby predsedajúcemu rozhodcovi, a keď ešte nebol ustanovený, ktorémukoľvek z ustanovených rozhodcov,

c) ak rozhodcovský súd tvorí jediný rozhodca, odo dňa doručenia žaloby tomuto rozhodcovi,

d) ak spor rieši stály rozhodcovský súd, odo dňa doručenia žaloby na tento stály rozhodcovský súd.

5. Preložte do slovenčiny.

Третейський суд – це орган, що обирається самими сторонами для вирішення спорів між ними. Розгляд справи у третейських судах провадиться безкоштовно. Третейський суд утворюється за угодою сторін в складі одного судді або в складі суддів, обраних в однаковій кількості від кожної сторони, і одного судді за загальним обранням сторін. Громадяни, що уклали договір про передачу спору на розгляд третейського суду, не вправі відмовитися від нього до закінчення строку, передбаченого третейським записом.

Третейський суд не зв'язаний правилами судочинства, викладеними у Цивільному процесуальному кодексі України. Рішення третейського суду постановляється більшістю голосів, викладається у письмовій формі, підписується всіма суддями, оголошується сторонами у засіданні суду. Все провадження третейського суду після закінчення розгляду справи передається на зберігання до (районного) міського суду.

6. TRESTNÉ PRÁVO A POJEM TRESTNÉHO ČINU

Trestné právo patrí do kategórie verejného práva, ale subjekty nie sú si rovné. **Trestné právo hmotné** vymedzuje, čo je trestným činom a ustanovuje za spáchanie trestných činov tresty a ochranné opatrenia. Jeho základným prameňom je Trestný zákon (zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov). **Trestný zákon (TZ)** je príklad hmotného práva a upravuje kto, kedy a za čo môže byť potrestaný a ako bude potrestaný.

Postup orgánov činných v trestnom konaní a iných osôb zúčastnených na trestnom konaní pri zisťovaní trestných činov a ich páchatel'ov upravuje **trestné právo procesné**, ktorého základným prameňom je Trestný poriadok. **Trestný súdny poriadok** (číslo 141/1961) TSP je príklad procesného práva a upravuje, ako sa dočeli konkrétneho trestu.

Trestný zákon SR (zákon č. 140/1961 Zb. v znení dodatkov), je súčasťou trestného práva, obsahuje 300 §§ a delí sa na dve časti: všeobecnú a osobitnú časť.

Všeobecná časť má osem hláv: 1. účel zákona, 2. základy trestnej zodpovednosti, 3. pôsobnosť trestných zákonov, 4. tresty, 5. zánik trestnosti a trestu, 6. ochranné opatrenia, 7. osobné ustanovenia o stýkaní mladistvých, 8. spoločné ustanovenia.

Osobitná časť má dvanásť hláv: 1. trestné činy proti republike, 2. trestné činy hospodárske, 3. trestné činy proti poriadku vo verejných veciach, 4. trestné činy všeobecne nebezpečné, 5. trestné činy hrubo narúšajúce občianske spolužitie, 6. trestné činy proti rodine a mládeži, 7. trestné činy proti životu a zdraviu, 8. trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti, 9. trestné činy proti majetku, 10. trestné činy proti ľudskosti, 11. trestné činy proti brannosti a proti civilnej službe, 12. trestné činy vojenské.

Účel Trestného zákona definuje §1 takto: účelom Trestného zákona je chrániť spoločnosť a ústavné zriadenie Slovenskej republiky, práva a oprávnené záujmy občanov a organizácií.

Trestným činom je pre spoločnosť nebezpečný čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone.

Trestným činom sa rozumie len čin súdne trestný a pokiaľ z jednotlivého ustanovenia nevyplýva niečo iné, aj príprava na trestný čin, pokus trestného činu, organizátorstvo, návod a pomoc.

Pre trestnosť činu treba úmyselné zavinenie, ak neustanovuje Trestný zákon výslovne, že postačí zavinenie z nedbanlivosti.

Pokusom je konanie nebezpečné pre spoločnosť, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatel' dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak k dokonaniu trestného činu nedošlo.

Pokus trestného činu je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej na dokonaný trestný čin.

Trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel' chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo vedel, že svojim konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, pre prípad, že ich spôsobi, bol s tým uzrozmeneý.

Trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel' vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, alebo nevedel, že svojim konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosť a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

Miestom spáchania trestného činu je každé miesto, na ktorom páchatel' konal alebo opomenul konať, hoci bol povinný konať, alebo na ktorom následok predpokladaný trestným činom nastal, alebo podľa predstavy páchatel'a nastať mal.

Druhy trestov

Za spáchané trestné činy môže súd uložiť len tieto tresty:

- a) odňatie slobody,
- b) strata čestných titulov a vyznamenaní,
- c) strata vojenskej hodnosti,
- d) zákaz činnosti,
- e) prepadnutie majetku,
- f) peňažný trest,
- g) prepadnutie veci,
- h) vyhostenie,
- ch) zákaz pobytu.

Pri určení druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne na stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť, na možnosť nápravy a pomery páchatel'a. Ak súd prijme záruku za nápravu páchatel'a, vezme do úvahy tiež výchovný vplyv toho, kto záruku ponúkol a uloží trest so zreteľom na túto okolnosť.

Slovník

docielit', -i, -ia dok. – досягнути, домогтися

dokonanie, -ia s. – доведення до кінця, завершення

dokonaný trestný čin – закінчений (скоєний) злочин

dôvod, -u m. – 1. міркування, підстава; 2. довід, аргумент

druh, -u m. – 1. вид, рід, гатунок, сорт; 2. жанр

konanie, -ia s. – 1. дія, вчинок; 2. виконання; 3. провадження, судочинство, розгляд, процедура, процес

ľahostajný – байдужий, легковажний

miesto spáchania trestného činu – місце скоєння злочину

nadriadený – вищестоячий, начальник

návod, -u m. – підбурювання, намова, підмова, підмовництво, змова

nedbanlivosť, -ti ž. – недбалість, необережність

nepatrný – незначний

obzvlášť závažný zločin – особливо важкий злочин

ohroziť, -í -ia dok. – створити небезпеку, наразити на небезпеку, поставити під загрозу

okolnosť, -ti ž. – 1. обставина,

випадок; 2. обставини, умови, становище, стан, обстановка

osobitná časť – особлива частина

oznámenie, -ia s. – 1. повідомлення, сповіщення, оголошення, об'ява, заява; 2. донос

páchatel', -a m. – злочинець, правопорушник, винуватець, зловмисник

peňažný trest – грошове стягнення (покарання)

pohnútka, -y ž. – мотив, спонукання

pokus trestného činu – замах на злочин

pokus, -u m. – спроба, замах

pomer, -u m. – 1. ставлення, стосунк, відносини; 2. умови, обставини

porušenie, -ia s. – порушення

potrestaný – покараний

pôsobnosť, -ti ž. – 1. компетенція; 2. сила, дія, чинність

prečin, -u m. – провина, проступок

predpokladat', -á, -ajú nedok. – припускати, уявляти, очікувати

prepadnutie majetku – конфіскація майна

prepadnutie veci – конфіскація предмету

prihliadnuť, -e, -u dok. – взяти до уваги, звернути увагу

primeraný – відповідний, підхожий, належний, згідний

príprava na trestný čin – готування до злочину

príslušník, -a m. – член

probácia, -ie ž. – умовне покарання позбавленням волі з наглядом

protiprávny – протиправовий

sadzba trestu – міра покарання

skutková podstata úmyselného činu – фактичний склад навмисного злочину

skutočnosť, -ti ž. – дійсність, реальність, факт

smerovať, -uje, -ujú nedok. – прямувати, простувати

spáchat', -a, -ajú nedok. – скоїти, вчинити, зробити

spoliehat' sa, -a, -ajú nedok. – поклатися, надіятися

spôsobit' ohrozenie – спричинити загрозу, загрожувати

strata čestných titulov a vyznamenání – позбавлення почесних титулів та нагород

strata vojenskej hodnosti – позбавлення військового звання

trest odňatia slobody – покарання позбавленням волі

trestná sadzba – міра покарання

trestné činy hospodárske – злочини у сфері господарської діяльності

trestné činy hrubo narušajúce občianske spoluzitie – злочини проти громадської безпеки

trestné činy proti brannosti a proti civilnej službe – злочини проти ненесення військової та цивільної служби

trestné činy proti ľudskosti – злочини проти миру та безпеки людства

trestné činy proti majetku – злочини проти власності

trestné činy proti poriadku vo verejných veciach – злочини проти авторитету органів державної влади, злочини у сфері службової діяльності

trestné činy proti republike – злочини проти основ національної безпеки

trestné činy proti rodine a mládeži – злочини проти сім'ї та молоді

trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti – злочини проти волі, честі та гідності особи

trestné činy proti životu a zdraviu – злочини проти життя та здоров'я особи

trestné činy vojenské – військові злочини

trestné činy všeobecne nebezpečné – злочини загальної небезпеки, злочини проти громадського порядку

trestné oznámenie – офіційна скарга, заява

trestné právo – кримінальне право

trestnosť pokusu zaniká – карність замаху припиняється

trestnosť, -ti ž. – карність

trestný čin – злочин, кримінальний вчинок, злочинний вчинок

trestný čin spáchaný úmyselne – навмисно скоєний злочин

trestný čin spáchaný z nedbanlivosti – злочин скоєний через необережність

trestný zákon – кримінальний кодекс
uložiť trest – накласти покарання
úmysel, -slu m. – намір, умисел, замисел, задум
úmyselné zavinenie – умисна вина
uzrožený – умовний, домовлений
verejnoprospešné práce – суспільнокорисні роботи, громадські роботи
vyhostenie, -ia s. – видворення, виселення, висилка, депортація
výkon väzby – відбування ув'язнення
vyššia trestná sadzba – найвища міра

покарання
zákaz činnosti – заборона діяльності
zákaz pobytu – заборона на перебування (проживання)
základ, -u m. – 1. основа, підвалини, фундамент; 2. основа, засада, аргумент; 3. фон
zanikat', -á, -ajú nedok. – припинятися, зникати
zločin, -u m. – 1. злочин, злодіяння; 2. злочинність; 3. ганебний вчинок

1. Povedzte po ukrajinsky.

Trestný čin, skutková podstata, potrestaný, odsúdený, obžalovaný, páchatel', spáchanie trestného činu, trestná činnosť.

2. Doplníte do viet správne slovo v príslušnom tvare.

a) Trestným činom je protiprávny čin, ktorého znaky sú ... (uvedený, určený, spracovaný) v zákone.

b) Zločinom je trestný čin, za ktorý tento zákon dovoľuje ... (uložiť, položiť, určiť) trest odňatia slobody prevyšujúci päť rokov.

c) Obzvlášť závažným zločinom je zločin, na ktorý tento zákon ... (ustanoviť, uložiť, určiť) trest odňatia slobody s dolnou hranicou najmenej osem rokov.

d) Trestným činom sa rozumie len čin súdne (vyznačený, určený, trestný).

e) Za ... (urobený, spáchaný, predvedený) trestné činy môže súd uložiť len tieto tresty.

f) Pokusom je konanie, ktoré bezprostredne ... (patríť, smerovať, ísť) k dokonaniu trestného činu.

g) Pre trestnosť činu treba úmyselné ... (zavinenie, spáchanie, splnenie).

h) Pokus je trestný podľa trestnej sadzby ustanovenej za ... (dokonaný, dokončený, vykonaný) trestný čin.

i) Vlamaním ... (rozumieť sa, považovať sa, určiť sa) vniknutie do uzavretého priestoru ľst'ou.

j) Zločineckou skupinou sa rozumie dlhší čas trvajúce zoskupenie najmenej troch osôb na účely ... (páchanie, spáchanie) trestnej činnosti s cieľom (doceliť, mať, dosiahnuť) zisk.

k) Za odsúdeného sa považuje ten páchatel', ktorý bol právoplatným rozsudkom ... (uznaný, určený, obvinený) za vinného.

l) Za potrestaného sa považuje ten odsúdený, ktorý celkom alebo sčasti ... (vykonať, splniť, uskutočniť) súdom uložený trest.

3. Povedzte po slovensky.

Громадські роботи, міра покарання, позбавлення військового звання, конфіскація майна, місце скоєння злочину, кримінальне право, злочинець,

недбалість, злочин скоєний навмисно, замах на злочин, відбування ув'язнення, умисна вина, умисел.

4. Preložte do slovenčiny (písomne).

Злочином є передбачене цим Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину. За скоєння злочину, судом можуть бути застосовані такі види покарань: 1) штраф; 2) позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; 3) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; 4) громадські роботи; 5) виправні роботи; 6) службові обмеження для військовослужбовців; 7) конфіскація майна; 8) арешт; 9) обмеження волі; 10) тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; 11) позбавлення волі на певний строк; 12) довічне позбавлення волі.

Умисел поділяється на прямий і непрямий. Прямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і бажала їх настання. Непрямим є умисел, якщо особа усвідомлювала суспільно небезпечний характер свого діяння (дії або бездіяльності), передбачала його суспільно небезпечні наслідки і хоча не бажала, але свідомо припускала їх настання. Необережність поділяється на злочинну самовпевненість та злочинну недбалість.

6. Zapamätajte si výrazy

čiasťkový čin – частковий вчинок

čin spáchaný ľst'ou – вчинок, скоєний обманом

čin spáchaný násilím – вчинок, скоєний насиллям

čin spáchaný opätovne – вчинок, скоєний вдруге

čin spáchaný verejne – публічно скоєний вчинок

čin spáchaný vlámaním – вчинок, скоєний зі зломом

čin spáchaný za použitia nátlaku – вчинок, скоєний із застосуванням тиску

hromadný trestný čin – масовий злочин

napodobenina zbrane – імітація (підробка) зброї

odsúdený – засуджений

organizovaná skupina – організована група

počítačová sieť – комп'ютерна мережа

pokračovací trestný čin – продовжуваний злочин

pokračovanie v trestnom čine – розгляд злочину, продовження злочину

potrestaný – покараний

pravá zbraň – справжня зброя

protiprávny stav – протиправове становище

skutková podstata – фактичний склад

spáchanie trestného činu – скоєння (вчинення) злочину

spolčenie – злочинне угруповання

súhrnný trest – сукупне покарання, загальна міра покарання

telesná integrita – фізична (тілесна) цілісність
trestná činnosť – кримінальна діяльність
trestný čin spáchaný opakovane – повторно скоєний (вчинений) злочин
trestný čin spáchaný so zbraňou – злочин скоєний із зброєю
trvací trestný čin – триваючий злочин
účel páchania trestnej činnosti – мета вчинення кримінальної діяльності (злочину)
úhrnný trest – загальна міра покарання
určená doba – встановлений період, певний період
útok proti telu – фізичний напад
uviesť do stavu bezbrannosti – зробити беззахисним
uznaný za vinného – визнаний за винного
vinný – винний
vniknutie do uzavretého priestoru – проникнення до зачиненого приміщення
vykonat' súdom uložený trest – відбути накладене судом покарання
zločinecká skupina – злочинна група

7. DRUHÝ TRESTNÝCH ČINOV

Podľa druhu chráneného záujmu sa trestné činy rozdeľujú na:

- **trestné činy proti republike** (vlastizrada, rozvracanie republiky, teror, terorizmus, záškodníctvo, sabotáž, vyzvedačstvo, ohrozenie utajovanej skutočnosti, vojnová zrada, služba v cudzom vojsku a iné),
- **trestné činy hospodárske** (neoprávnené podnikanie, poškodzovanie spotrebiteľa, ohrozenie obchodného tajomstva, bankového tajomstva alebo daňového tajomstva, skresľovanie údajov hospodárskej a obchodnej evidencie, poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločností, machinácie pri verejnej súťaži a verejnej dražbe, falšovanie a pozmeňovanie peňazí a cenných papierov, porušovanie práv k ochrannej známke, obchodnému menu a chránenému označeniu pôvodu, porušovanie priemyselných práv, porušovanie autorského práva, skrátenie dane a poistného a iné),
- **trestné činy proti poriadku vo verejných veciach** (útok na verejného činiteľa, zneužívanie právomoci verejného činiteľa, prijímanie úplatku a inej nenáležitej výhody, korupcia, podplácanie, schvaľovanie trestného činu, nadržovanie, neprekazenie a neoznámenie trestného činu, marenie výkonu úradného rozhodnutia, pohrdanie súdom, krivé obvinenie, krivá výpoveď a nepravdivý znalecký posudok a iné),
- **trestné činy všeobecne nebezpečné** (všeobecné ohrozenie, ohrozenie životného prostredia, pytliactvo, nedovolený dovoz, vývoz a preprava odpadov, nedovolené ozbrojovanie, založenie, zosnovanie a podporovanie zločineckej skupiny, šírenie toxikománie, šírenie nákazlivej choroby, nedovolená výroba liehu a iné),

- **trestné činy hrubo narušujúce občianske spolužitie** (násilie proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi, šírenie poplášnej správy, opilstvo, výtržníctvo, týranie zvierat, kupliarstvo, výroba, rozširovanie a prechovávanie detského pornografického diela, ohováranie, neposkytnutie pomoci a iné),
- **trestné činy proti rodine a mládeži** (dvojmanželstvo, opustenie dieťaťa, zanedbanie povinnej výživy, týranie blízkej osoby a zverenej osoby, obchodovanie s deťmi, ohrozovanie mravnej výchovy mládeže, podávanie alkoholických a anabolických látok mládeži a iné),
 - **trestné činy proti životu a zdraviu** (vražda, vražda novonarodeného dieťaťa matkou, ublíženie na zdraví, ruvačka, ohrozovanie pohlavnou chorobou alebo vírusom ľudskej imunodeficiencie, nedovolené prerušenie tehotenstva, účasť na samovražde a iné),
 - **trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti** (obmedzovanie osobnej slobody, zavlčenie do cudziny, lúpež, branie rukojemníka, vydieranie, porušovanie domovej slobody, znásilnenie, sexuálne násilie, sexuálne zneužívanie, súlož medzi príbuznými, obchodovanie s ľuďmi a iné),
 - **trestné činy proti majetku** (krádež, sprenevera, nevyplatenie mzdy a odstupného, podvod, podvodný úpadok, podielníctvo, legalizácia príjmu z trestnej činnosti, úžera, poškodzovanie veriteľa a iné),
 - **trestné činy proti ľudskosti** (genocída, mučenie a iné neľudské a kruté zaobchádzanie, podpora a propagácia hnutí smerujúcich k potlačeniu práv a slobôd občanov, perzekúcia obyvateľstva a iné),
 - **trestné činy proti brannosti a proti civilnej službe** (nenastúpenie služby v ozbrojených silách a iné),
 - **trestné činy vojenské** (neposlúchnutie rozkazu, urážka medzi vojakmi, dezercia, porušovanie povinnosti strážnej služby, nesplnenie bojovej úlohy, zbabelosť pred nepriateľom, opustenie bojových prostriedkov a iné).

Slovník

<p>alkoholická a anabolická látka – алкогoлічна та анаболічна речовина</p> <p>bankový – банковий, банківський</p> <p>bojová úloha – бойове завдання</p> <p>branie rukojemníka – взяття заручника</p> <p>cenný papier – цінний папір</p> <p>cudzia moc – чужа (іноземна) сила</p> <p>cudzíe vojsko – іноземне військо</p> <p>cudzina – закордон, заграниця, чужина</p> <p>činiteľ, -a m. – 1. діяч; 2. чинник, фактор</p> <p>daňový – податковий</p> <p>dezercia, -e ž. – дезертирство, дезертирування</p> <p>dovoz, -u m. – 1. доставка; 2. ввіз, імпорт</p> <p>dôvod, -u m. – 1. підстава, міркування; 2. довід, аргумент</p> <p>dvojmanželstvo, -a s. – бігамія, двошлюб'я</p>	<p>faľšovanie, -ia s. – фальшування, підроблення, підробка</p> <p>faľšovať, -uje, -ujú nedok. – підробляти, фальшувати</p> <p>genocída, -y ž. – геноцид</p> <p>hospodárska a obchodná evidencia – економічний та торговельний облік</p> <p>korupcia, -ie ž. – корупція, підкуп, хабарництво</p> <p>krádež, -e ž. – крадіжка</p> <p>krivá výpoveď – неправдиві свідчення, показання</p> <p>krivé obvinenie – безпідставне звинувачення</p> <p>kruté zaobchádzanie – жорстоке поводження</p> <p>kupliarstvo, -a s. – сутенерство</p>
--	--

lúpež, -e ž. – розбій, грабіж
machinácia, -íí ž. – махінація, інтриги, спекуляція
marenie výkonu úradného rozhodnutia – перешкода виконанню службового рішення
marit', -í, -ia nedok. – 1. розладнувати, розбивати, припиняти; 2. витратити, марнувати, переводити
mravná výchova – моральне виховання
mučenie, -ia s. – катування
nadržovanie, -ia s. – підсобництво, потурання, попускання
nákaza, -u ž. – зараження, зараза
nákazlivá choroba – інфекційна хвороба
násilie, -ia s. – насильство, насилля, гвалт
násilný – насильний, насильницький
nedovolená výroba liehu – незголене виробництво алкоголю
nedovolené prerušenie tehotenstva – незаконне проведення абoрту, незаконне переривання вагітності
nedovolený – незголений
nenáležitá výhoda – невідповідна користь
nenastúpenie služby – нез'явлення (неявка) на службу
neodôvodnený – необгрунтований, безпідставний
neodvedenie dane – невнесення (несплата) податку до бюджету
neoprávnené podnikanie – незаконне підприємництво
neoznámenie trestného činu – неповідомлення про вчинення злочину
neposlúchnutie, -ia s. – непокора
nepravdivý – неправдивий, хибний, помилковий
neprekazenie trestného činu – потурання вчиненню злочину
nepriateľ, -a m. – ворог, недруг, противник
nepriateľský – ворожий, неприязний
nevypлатenie mzdy – невиплата заробітної платні
nezapлатenie dane – несплата податку
novonarodené dieťa – новонароджена дитина
obchodné meno – назва підприємства (організації), торгова назва
obchodné tajomstvo – комерційна таємниця
obchodovanie, -ia s. – торгівля, здійснення господарської (підприємницької)

діяльності
obmedzovanie, -ia s. – обмеження
obyvatel'stvo, -a s. – населення, людність
odpad, -u m. – 1. опадання, облітання; 2. покидьок, брак, дефект, брут, залишки, відходи; 3. стік, відлив
odstupné, -ého s. – відступні, відступне
ohováranie, -ia s. – обмова, наклеп
ohrozenie, -ia s. – загроза, небезпека
ohrozenie utajovanej skutočnosti – загроза прихованих фактів
ohrozenie životného prostredia – загроза довкіллю
ochranná známka – фабрична марка, фабричне клеймо
opilstvo, -a s. – пияцтво, алкоголізм
opustenie, -ia s. – залишення, покидання, покинення
opustenie dieťaťa – покинення дитини, залишення дитини без допомоги
osobná sloboda – особиста свобода
ozbrojené sily – збройні сили
ozbrojovanie, -ia s. – озброєння, озброювання
perzekúcia obyvateľstva – переслідування, гоніння, репресії населення
podávanie, -ia s. – відпускання, видавання, продавання
podielnictvo, -a s. – часткова, пайова участь
podplácanie, -ia s. – підкуп
podpora, -u ž. – 1. підтримка, допомога, підмога; 2. допомога
podporovanie, -ia s. – підтримка
podvod, -u m. – обман, обдурювання, обдурення, ошуканство
podvodný – обманний, шахрайський
pohlavná choroba – статевая хвороба
pohrdanie súdom – зневаження суду
poistné, -ého s. – 1. страховий внесок, страхування; 2. страхова премія
poplašná správa – тривожна інформація, тривожне повідомлення
porušovanie domovej slobody – порушення недоторканності житла
porušovanie, -ia s. – 1. порушення; 2. ушкодження
poskytovat' služby – надавати послуги
poškodiť, -í, -ia dok. – ушкодити, пошкодити, зіпсувати
poškodzovanie, -ia s. – заподіяння, чинення, спричинення, завдання

poškodzovanie spotrebiteľa – заподіяння шкоди споживачеві
poškodzovanie veriteľa – заподіяння (завдання) шкоди кредиторю
povinná výživa – обов'язкове утримання
rozmeňovanie, -ia s. – модифікація, зміна, змінювання, перероблення
rôdod, -u m. – пологи, роди
prechovávanie, -ia s. – зберігання, приховування, переховування
preprava, -y ž. – перевезення, перевіз, транспортування
prerušit', -í, -ia dok. – припинити, перервати
příjem, -u m. – прибуток, дохід, надходження
prijímanie úplatku – отримання хабара
pytliactvo, -a s. – браконьєрство
rozkaz, -u m. – наказ, розпорядження, доручення, приказ, ордер
rozvracanie republiky – підривна діяльність проти республіки
rukojemník, -a m. – заручник, зложник
ruvačka, -y ž. – бійка
sabotáž, -e ž. – саботаж
samovražda, -y ž. – самогубство, самовбивство
sexuálne násilie – сексуальне насилля, гвалт
schvaľovanie trestného činu – схвалення злочину
skrátene dane – скорочення, зменшення податків
skresľovanie údajov – викривлення, перекручування даних, свідчень
spotrebiteľ, -a m. – споживач
sprenevera, -y ž. – 1. розтрата; 2. зрада
strážna služba – сторожова, вартова служба
súlož, -e ž. – злягання, статевий акт, коїтус
šírenie, -ia s. – поширення, розповсюдження
škodlivý účinok – шкідлива дія
tajomstvo, -a s. – таємниця, секрет
tehotenstvo, -a s. – вагітність
tehotná, -ej ž. podst. – вагітна
teror, -u m. – терор
terorizmus, -mu m. – тероризм
toxikománia, -ie ž. – токсикоманія
trestný čin hospodársky – злочини у сфері господарської діяльності

trestný čin proti republike – злочини проти основ національної безпеки
trestný čin proti životu a zdraviu – злочини проти життя та здоров'я особи
týranie, -ia s. – мучення, катування, мордування
ublíženie na zdraví – покалічення, пошкодження здоров'я, спричинення тілесних ушкоджень
účasť na samovražde – участь у самогубстві
úpadok, -dku m. – занепад
úradné rozhodnutie – службове рішення, офіційне рішення
urážka, -y ž. – образа, кривда, ображення
útok, -u m. – 1. напад, атака, штурм, агресія; 2. агресивна дія, зазіхання, посягання
územná celistvosť – територіальна цілісність
úžera, -y ž. – лихварство, нажива
verejná dražba – публічні торги, аукціон
verejná súťaž – відкритий конкурс, публічний конкурс
verejný činiteľ – громадський діяч
vírus ľudskej imunodeficiencie HIV – вірус імунодефіциту людини ВІЛ
vlastizrada, -y ž. – державна зрада
vojnová zrada – воєнна зрада
vojsko, -a s. – військо, армія
vražda, -y ž. – убивство
vydieranie, -ia s. – вимагання, шантаж
výrobok, -u m. – виріб, продукт, товар
výtržníctvo, -a s. – хуліганство
vývoz, -u m. – вивіз, експорт
vyzvedačstvo, -a s. – шпигунство, шпionство, шпionаж
založenie, -ia s. – 1. поміщення, вміщення; 2. заснування, організація, 3. заклад, установа; 4. заведення, запровадження
zanedbanie, -ia s. – запущення, бездіяльність
záškodníctvo, -a s. – диверсія, шкідництво
zavlečenie, -ia s. – викрадення
zbabelosť, -ti ž. – боягузтво
zločinecká skupina – злочинне угруповання
znalecký posudok – експертиза, висновок експерта
znásilnenie, -ia s. – згвалтування
zneužit', -ije, -ijú dok. – зловжити
zneužívanie, -ia s. – 1. зловживання; 2.

1. Doplníte do viet správne slovo v príslušnom tvare.

a) Vlámáním ... (rozumieť sa, považovať sa, určiť sa) vzniknutie do uzavretého priestoru ľst'ou.

b) Zločineckou skupinou sa rozumie dlhší čas trvajúce zoskupenie najmenej troch osôb na účely ... (páchanie, spáchanie) trestnej činnosti s cieľom (docieľiť, mať, dosiahnuť) zisk.

c) Za odsúdeného sa považuje ten páchatel', ktorý bol právoplatným rozsudkom ... (uznaný, určený, obvinený) za vinného.

d) Za potrestaného sa považuje ten odsúdený, ktorý celkom alebo sčasti ... (vykonať, splniť, uskutočniť) súdom uložený trest.

2. Doplníte do viet slová uvedené pod čiarou.

Matka, ktorá v rozrušení spôsobenom pôrodom úmyselne usmrťí svoje ... dieťa pri pôrode alebo hneď po ňom, potresce sa odňatím ... na tri roky až osem rokov. Kto úmyselne ohrozí ... alebo zdravie iného tým, že sa zúčastní na ruvačke, potresce sa odňatím slobody až na šesť mesiacov alebo ... trestom. Kto iného pohne k samovražde alebo inému k samovražde ..., potresce sa, ak došlo aspoň k ... samovraždy, odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky. Kto v úmysle ... ústavné zriadenie, územnú ... alebo obranyschopnosť republiky alebo zničiť jej samostatnosť zúčastní sa na násilných akciách proti republike alebo jej orgánom, potresce sa odňatím ... na osem až dvanásť rokov. Kto vyzvedá skutočnosť utajovanú na ochranu ... Slovenskej republiky alebo na ochranu záujmov iného ..., medzinárodnej organizácie, na ochranu záujmov ktorých sa Slovenská republika zaviazala, označenú podľa osobitného ... stupňom utajenia Prísne tajné alebo Tajné, s cieľom ... ju cudzej moci, potresce sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.

pokus, život, novonarodený, pomáhať, peňažný, sloboda, skutočnosť, vyzradiť, záujem, rozvrátiť, celistvosť, zákon, štát.

3. Preložte do slovenčiny (písomne).

Визнання особи обмежено осудною враховується судом при призначенні покарання і може бути підставою для застосування примусових заходів медичного характеру. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені у стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин. Злочин визнається вчиненим організованою групою, якщо в його готуванні або вчиненні брали участь декілька осіб (три і більше), які попередньо зорганізувалися у стійке об'єднання для вчинення цього та іншого (інших) злочинів, об'єднаних єдиним планом з розподілом функцій учасників групи, спрямованих на досягнення цього плану, відомого всім учасникам групи.

4. Povedzte po slovensky.

Територіальна цілісність, державна зрада, вибухова речовина, обороноздатність, конституційний устрій, іноземна організація, шпигунство, умисне вбивство, новонароджена дитина, громадський діяч, несплачення податку, отримання хабара.

5. Povedzte po ukrajinsky.

Podplácanie, cenný papier, prijímanie úplatku, trestný čin hospodársky, obchodné meno, poškodzovanie spotrebiteľa, nenáležitá výhoda, peňažný trest, odňatie slobody, pokus samovraždy, pohlavná choroba, vírus ľudskej imunodeficiencie, prerušené tehotenstvo.

6. Preložte do slovenčiny (písomne).

Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини під час пологів або відразу після пологів карається обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк. Доведення особи до самогубства або до замаху на самогубство, що є наслідком жорстокого з нею поводження, шантажу, примусу до протиправних дій або систематичного приниження її людської гідності, карається обмеженням волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк.

Державна зрада, тобто діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України: перехід на бік ворога в умовах воєнного стану або в період збройного конфлікту, шпигунство, надання іноземній державі, іноземній організації або їх представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, - карається позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років.

Контрабанда, тобто переміщення товарів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, вчинене у великих розмірах, а також незаконне переміщення історичних та культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, радіоактивних або вибухових речовин, зброї та боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), а так само контрабанда стратегічно важливих сировинних товарів, щодо яких законодавством встановлено відповідні правила вивезення за межі України, - карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років з конфіскацією предметів контрабанди.

8. TRESTNÉ KONANIE

Trestným konaním sa rozumie konanie podľa Trestného poriadku. Orgánmi činnými v trestnom konaní sa rozumejú súd, prokurátor, vyšetrovateľ a policajný orgán. O vine a treste za trestné činy môže rozhodovať len súd. Účelom Trestného poriadku je upraviť postup orgánov činných v trestnom konaní tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní.

Trestné konanie môže prebiehať v šiestich štádiách, a to:

- postup pred začatím trestného stíhania,
- prípravné konanie,
- predbežné prejednanie obžaloby,
- hlavné pojednávanie,
- odvolacie konanie,
- vykonávacie konanie.

Po nariadení hlavného pojednávania sa **obvinený** označuje ako **obžalovaný**. **Odsúdený** je ten, proti komu bol vydaný odsudzujúci rozsudok, ktorý už nadobudol právoplatnosť.

Väzba.

Účelom väzby je zaistenie osoby pre trestné konanie. Väzba nie je trestom, ani nemá sankčnú funkciu.

Rozlišuje sa

- úteková väzba,
- kolúzna väzba,
- preventívna väzba.

Zatknutie vykonajú na podklade príkazu príslušníci:

- Policajného zboru,
- Vojenskej polície,
- Železničnej polície alebo
- colných orgánov.

Obvineného alebo **podozrivého** z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo o jej prepustení na slobodu.

Register trestov. V registri trestov sa zakladá trestný list o každej osobe právoplatne odsúdenej súdom Slovenskej republiky, správy o osobách, proti ktorým bolo podmienene zastavené trestné stíhanie, správy o právoplatnom rozhodnutí súdu alebo právoplatnom rozhodnutí prokurátora.

V **odpise registra trestov** sa uvádzajú všetky údaje o každom odsúdení osoby, ktorej sa odpis týka, o priebehu výkonu trestu, výkonu ochranných opatrení a o zahladení odsúdenia podľa rozhodnutia súdu alebo na základe zákona.

Vo **výpise z registra trestov** sa uvedú všetky doteraz nezahladené odsúdenia vrátane údajov o priebehu výkonu uložených trestov, ochranných opatrení a primeraných obmedzení, ak sa podľa zákona na páchatel'a nehľadí, akoby nebol odsúdený.

Slovník

colný orgán – митний орган
hlavné pojednávání – головний судовий розгляд
kolúzna väzba – ув'язнення у слідчому ізоляторі
nezahladené odsúdenia – незнята судимість, засудження
obvinený, -ého m. – обвинувачений
obžalovaný, -ého m. – обвинувачений, оскаржений, підсудний
odpis, -u m. – 1. копія; 2. списання, списування; 3. амортизація
odpis registra trestov – копія реєстру судимості
odsúdenie, -ia s. – засудження
odsúdený, -ého m. – засуджений
odvolacie konanie – апеляційне провадження
ochranné opatrenie – запобіжні заходи
orgány činné v trestnom konaní – правоохоронні органи
páchatel, -a m. – злочинець, правопорушник, винуватець, зловмисник
podozrivý, -ého m. – підозрюваний
pojednávání, -ia s. – судовий розгляд, судове засідання
policajný orgán – поліцейський орган
policajný zbor – поліцейський корпус
prejudnání obžaloby – розгляд справи
prepustenie, -ia s. – 1. звільнення; 2. виписка

preventívna väzba – превентивне, запобіжне ув'язнення
prípravné konanie – попереднє провадження, досудова підготовка справи
register trestov – реєстр судимостей
trestné konanie – кримінальне судочинство
trestné stíhanie – кримінальне переслідування
trestný list – інформація (справа) про особу, що була притягнена до кримінальної відповідальності
trestný poriadok – кримінально-процесуальний кодекс
úteková väzba – досудове ув'язнення
väzba, -u ž. – арешт, ув'язнення, утримання під вартою
vojenská polícia – військова поліція
výkon trestu – відбування покарання
vykonávacie konanie – виконавче провадження
výpis z registra trestov – довідка про несудимість, довідка про непритягнення до кримінальної відповідальності
vyšetrovatel, -a m. – слідчий
zadržaný – затриманий
zahladenie, -ia s. – зняття, погашення (судимості)
zatknutie, -ia s. – арешт
Železničná polícia – залізнична поліція

1. Doplňte do viet správne slovo v príslušnom tvare.

a) Výkon trestu odňatia slobody môže byť mladistvému podmienne ... (odložený, položený, uložený) na skúšobnú dobu.

b) Čin, ktorého znaky sú ... (uvedený, položený, určený) v tomto zákone, nie je trestným činom, ak ho ... (urobiť, spáchať, vykonať) mladistvý a na jeho protiprávnosť nie je potrebné prihliadať.

c) Mladistvému môže súd ... (dať, uložiť, urobiť) iba tieto trestné sankcie.

d) Pri podmiennečnom odsúdení mladistvého súd ... (dávať, určiť, vykonať) skúšobnú dobu na jeden rok až tri roky.

e) Účelom trestu u mladistvého je predovšetkým ... (urobiť, spraviť, vychovať) ho na riadneho občana.

2. Doplňte do viet slová uvedené pod čiarou.

Účelom Trestného poriadku je ... postup orgánov činných v trestnom konaní tak, aby ... činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo Odsúdený je ten, proti komu bol ... odsudzujúci ..., ktorý už nadobudol právoplatnosť. Účelom väzby je ... osoby pre trestné konanie. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín ... na slobodu alebo odovzdaná súdu. Po nariadení hlavného pojednávania ... obvinený ... ako obžalovaný.

upraviť, trestný, potrestaný, vydaný, rozsudok, zaistenie, prepustený, označovať sa

3. Povedzte po ukrajinsky.

Väzba, trestné konanie, odsúdený, rozsudok, výpis z registra trestov, zadržaná osoba, sankčná funkcia, odsudzujúci rozsudok, právoplatnosť, register trestov, pyrotechnická zlož, plynová zbraň, funkčná napodobenina zbrane, nárazová zlož, strelný prach, strelivo, poplašná zbraň.

4. Preložte do slovenčiny (písomne).

Обвинувачений – особа, щодо якої в установленому порядку винесено постанову про притягнення як обвинуваченого у скоєнні правопорушення. Арешт – це у кримінальному процесі запобіжний засіб, суть якого – взяття обвинуваченого під варту. Застосовується за наявності підстав у встановленому законом порядку за рішенням суду. Підозрюваний – особа, затримана через підозру у вчиненні злочину та особа, до якої застосовано запобіжний захід до винесення постанови про притягнення її як обвинуваченого.

5. Zapamätajte si výrazy.

bezbranná osoba – беззахисна (беззбройна) особа

blízka osoba – близька особа

hmotný – 1. матеріальний, фізичний; 2. матеріальний, фінансовий

naviesť, -vedie, -vedú dok. – підбурити, намовити

návodca, -u m. – підбурювач, підмовник, намовник

návykové látky – речовини, від яких залежна людина

objednávateľ, -a m. – замовник

odstránenie, -ia s. – усунення, ліквідація

osamelá osoba – самотня особа

osoba vyššieho veku – особа похилого віку

osoba zverená do starostlivosti alebo dozoru – підопічна особа

osvojenec, -ca m. – прийомна дитина, усиновлена дитина

osvojiteľ, -a m. – прийомний батько, названий батько, усиновлювач

oznámenie, -ia s. – 1. повідомлення, сповіщення, оголошення, об'ява; 2. донос

páchatel, -a m. – злочинець, правопорушник, винуватець, зловмисник

podriadená osoba – підлегла (підвладна) особа

závislá osoba – залежна особа

živý nástroj – живий інструмент

6. Z uvedených slov utvorte dvojice.

Trestný, podmienený, rodinný, nápravový, skúšobný
doba, sadzba, odsúdenie, ústav, čin, výchova.

7. Doplníte do viet slová uvedené pod čiarou.

Strelnou zbraňou sa rozumie ručná palná zbraň ... jednotným nábojom. Poplašnou a štartovacou zbraňou a iným expanzným ... sa rozumie zbraň, ktorá má výšľahový otvor v osi hlavne. Strelivo so strelou konštruovanou tak, že sa ňou môžu ... ťažšie následky, možno použiť len na poľovné Strelnou zbraňou sa rozumie ručná palná zbraň ... jednotným nábojom.

prístroj, nabíjaný, nabíjaný, účel, spôsobiť

9. OBČIANSKE PRÁVO

Občianske právo hmotné je všeobecným súkromným právom, ktoré upravuje majetkové práva a majetkové vzťahy. Jeho základným prameňom je Občiansky zákonník. Občiansky zákonník zastrešuje celú oblasť súkromného práva, pretože, ak niektorá otázka nie je upravená prameňmi osobitného súkromnoprávneho odvetvia, napríklad rodinného práva, pracovného práva, obchodného práva, podporne sa použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Systém občianskeho práva tvorí:

- **všeobecná časť,**
- **vecné právo,**
- **záväzkové právo,**
- **dedičské právo,**
- **právo nehmotných statkov.**

Občiansky zákonník upravuje majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako aj vzťahy vyplývajúce z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony.

Občiansky zákonník sa skladá z ôsmich častí, ale tretia, štvrtá a piata časť je zrušená.

Prvá časť upravuje *Všeobecné ustanovenia*. Sú v nej obsiahnuté stanovenia v občianskoprávných vzťahoch a o ich ochrane, o účastníkoch občianskoprávných vzťahoch, o zastúpení, o právnych úkonoch a napokon všeobecné ustanovenia obsahujúce aj úpravu premlčania a vymedzenia niektorých základných pojmov.

Druhá časť sa nazýva *Vecné práva*. Táto časť sa delí na vlastnícke práva a na práva k cudzím veciam a obsahuje nadobúdanie vlastníctva vrátane jeho ochrany,

d'alej druhy spoluvlastníctva, inštitút držby, vecných bremien, susedských práv, ako aj záložného a zadržného práva.

Tretia až piata časť pôvodného znenia bola zrušená.

Šiesta časť sa nazýva *Zodpovednosť za škodu a bezdôvodné obohatenie*. V nej sa v prvej hlave ustanovuje povinnosť predchádzať hroziacim škodám (tzv. prevencia), v druhej hlave zodpovednosť za spôsobenú škodu a jednotlivé prípady osobitnej zodpovednosti a napokon v tretej hlave sa ustanovuje inštitút zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie.

Siedma časť upravuje *Dedenie*, a to nadobúdanie dedičstva, dedičské tituly (dedenie zo zákona a zo závetu), inštitút vydedenia, ďalej nadobudnutie dedičstva a ochranu oprávneného dediča.

Ôsma časť, nazvaná *Záväzkové právo*, je rozdelená do dvoch častí. Prvá časť obsahuje všeobecné ustanovenia o záväzkoch (vznik záväzkov, spoločné záväzky, zmeny v obsahu a v subjektoch záväzkov, zabezpečenie záväzkov a zánik záväzkov, záväzky zo zmlúv a iných pohľadávok, vrátane odstúpného, zodpovednosť za vady, odstúpenie pri omeškaní, postúpenie pohľadávky a záväzku, zabezpečenie záväzkov zmluvnou pokutou, ručením, dohodou o zrážkach z príjmov, záložnou zmluvou, prevodom práva, postúpením pohľadávky, uznanie dlhu) a druhá časť úpravu konkrétnych typov zmlúv, na základe ktorých záväzky vznikajú.

Deviata časť obsahuje *Záverečné, prechodné a zrušovacie ustanovenia*.

Postup súdu a účastníkov konania v občianskom súdnom konaní upravuje **Občiansky súdny poriadok**, ktorý je hlavným prameňom občianskeho práva procesného.

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, uskutočňujú výkon rozhodnutí, ktoré neboli splnené dobrovoľne, a zameriavajú svoju činnosť na to, aby nedochádzalo k porušovaniu práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a aby sa práva nezneužívali na úkor týchto osôb.

Občiansky súdny poriadok sa skladá z ôsmich častí.

Prvá časť *Všeobecné ustanovenie* upravuje základné ustanovenia, súdy, účasť na konaní, úkony súdu a účastníkov.

Druhá časť *Činnosť súdu pred začatím konania* upravuje predbežné konanie, predbežné opatrenia a zabezpečenie dôkazu.

Tretia časť *Konanie v prvom stupni* upravuje priebeh konania, dokazovanie, trovy konania, rozhodnutie, osobitné ustanovenia, konanie vo veciach ochrany osobnosti.

Štvrtá časť *Opravné prostriedky* upravuje odvolanie, obnovu konania, dovolanie, mimoriadne dovolanie.

Piata časť *Správne súdnictvo* upravuje všeobecné ustanovenia o správnom súdnictve, rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov, rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov.

Šiesta časť *Výkon rozhodnutia* upravuje nariadenie a uskutočnenie výkonu rozhodnutia, zrážky zo mzdy, prikázanie pohľadávky, predaj hnutelných vecí a

нехнутел'ности, зриаденне судцовскэго заложнэго права на нехнутел'ности, успокоененне прав на непежажне плненне.

Siedma časť upravuje iné činnosti súdu.

V ôsmej časti sa určujú záverečné ustanovenia.

Účastníci občianskoprávných vzťahov sú:

- fyzické osoby,
- právnické osoby.

Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Smrťou táto spôsobilosť zanikne. Spôsobilosť fyzickej osoby nadobúdať práva a brať na seba povinnosti vzniká plnoletosťou. Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku.

Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby.

Právnickými osobami sú:

- a) združenia fyzických alebo právnických osôb,
- b) účelové združenia majetku,
- c) jednotky územnej samosprávy,
- d) iné subjekty, o ktorých to ustanovuje zákon.

Na zriadenie právnickej osoby je potrebná **písomná zmluva** alebo **zakladacia listina**. Právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do **obchodného** alebo do iného zákonom určeného **registra**.

Zástupcom je ten, kto je oprávnený konať za iného v jeho mene. Zo zastúpenia vznikajú práva a povinnosti priamo zastúpenému.

Pri právnom úkone sa možno dať zastúpiť fyzickou alebo právnickou osobou. **Splnomocniteľ** udelí za týmto účelom plnomocenstvo splnomocnencovi, v ktorom sa musí uviesť rozsah splnomocnencovho oprávnenia.

Slovník

bezpodielové spoluvlastníctvo –
безпайова співласність
darovanie, -ia s. – 1. дарування; 2.
жертвування
dedenie, -ia s. – успадкування,
спадкування
dedičské právo – спадкове право
dlžník, -a m. – боржник
dôchodok, -u m. – 1. дохід, прибуток;
2. пенсія
dopravný prostriedok – транспортний
засіб
dovolať sa, -á, -ajú dok. – добитися
fyzická osoba – фізична особа

jednotka územnej samosprávy –
одиниця територіального
самоврядування
konanie bez príkazu – дії за власною
ініціативою
kúpa, -y ž. – купівля, купля, купування
majetkový vzťah – майнові стосунки
náhrada, -y ž. – 1. відшкодування,
оплата, покриття, компенсація; 2.
заміна, заступання
nájomné, -ého s. – плата за прокат,
плата за оренду, орендна плата
neplatnosť, -ti ž. – недійсність
nutná obrana – необхідна оборона

občianske súdne konanie – цивільне провадження
občianskoprávny – цивільно-правовий
občiansky súdny poriadok – цивільний процесуальний кодекс
občiansky zákonník – цивільний кодекс
obchodný register – торговий реєстр
obstaranie veci – клопотання у справі
odkladacia podmienka – умови відстрочки
odstúpenie, -ia s. – відмова, відмовлення
plnoletosť, -ti ž. – повноліття
plnomocenstvo, -a s. – повноваження
plynutie, -ia s. – минання, збігання
pohľadávka, -y ž. – вимога, претензія, позов
poistenie, -ia s. – страхування, страховка
poškodenie prevádzkou – пошкодження під час експлуатації (виробництва)
práva a povinnosti – права та обов'язки
právnická osoba – юридична особа
predaj, -a m. – продаж
premlčacia lehota – прострочення, закінчення строку давності
preprava osôb a nákladu – перевезення осіб та вантажу
prevod, -u m. – 1. перевід, переведення, передача; 2. переведення
príbuzný – 1. рідня, родич; 2. споріднений
prikaz, -u m. – 1. наказ, приказ, розпорядження, припис; 2. доручення; 3. ордер, розпорядження
rozpor, -u m. – суперечливість, суперечність, конфлікт, розбіжність, розходження
rozvázovacia podmienka – умова розривання
splnomocnencove oprávnenie – право уповноваженого
splnomocnenec, -a m. – уповноважений, довірений
splnomocniteľ, -a m. – довіритель, мандант
splnomocnený zástupca – уповноважений представник
splynutie, -ia s. – злиття

sprostredkovanie, -ia s. – посередництво
stávka a hra – ставка і гра
súkromie, -ia s. – приватне життя
ubytovanie, -ia s. – 1. квартира; 2. приміщення, поміщення, влаштування
účelové združenie majetku – цільове об'єднання майна
úkon, -u m. – акт, вчинок, дія
ukrátiť, -i, -ia dok. – обділити, позбавити, кривдити, шкодити
upravovať, -í, -ia nedok. – 1. поправляти, лагодити; 2. регулювати, впорядковувати, регламентувати; 3. обробляти, оформляти
urovnanie, -ia s. – врегулювання, улагодження
úschova, -y ž. – схов
uzatvorenie zmluvy – укладення угоди
uznanie dlhu – визнання боргу
vecné bremeno – речове обмеження
vecné právo – речове право
vecný – діловий, діловитий, речовий, предметний
verejná súťaž – відкритий конкурс, публічний конкурс
verejnoprospešný fond – суспільно-корисний фонд
verejný prísl'ub – публічна обіцянка
veriteľ, -a m. – кредитор, позикодавець, віритель
vkład, -u m. – 1. внесок; 2. запис
výmena, -y ž. – зміна, переміна, обмін
výpoved', -e ž. – 1. показання, зізнання, свідчення; 2. висловлювання; 3. звільнення, розрахунок; 4. відмова
vznik, -u m. – виникнення, зародження, постання, поява, утворення, становлення
vzt'ah, -u m. – відношення, стосунок, причетність, відносини, взаємини
záložná pokuta – заставний внесок (штраф)
započítanie, -ia s. – зарахування, залічення
zástupca, -u m. – представник, заступник, замісник
záväzkové právo – зобов'язальне право
záväzok, -u m. – зобов'язання
združenie, -ia s. – спілка, асоціація, товариство, об'єднання

združenie bez právnej subjektivity –
об'єднання без правосуб'єктності

zakladacia listina – засновницький
договір
zmluvná pokuta – неустойка, пеня

1. Doplníte do viet správne slovo v príslušnom tvare.

- a) Zástupcom je ten, kto je oprávnený ... (robiť, činiť, konať) za iného v jeho mene.
- b) Zo zastúpenia ... (začínať sa, vznikáť, účinkovať) práva a povinnosti priamo zastúpenému.
- c) Pri právnom úkone sa možno dať ... (vymenovať, zastúpiť, vymeniť) fyzickou alebo právnickou osobou.
- d) Spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti ... (začínať sa, vznikáť, uskutočňovať sa) narodením.
- e) Občiansky zákonník ... (riadiť, regulovať, upravovať) majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb.

2. Zapamätajte si výrazy

zmluva, -y ž. – договір, контракт, угода
zmluva o dielo – договір підряду, підрядний договір
zmluva o dôchodku – пенсійний договір
zmluva o obstaraní veci – договір забезпечення предмету
zmluva o obstaraní zájazdu – договір забезпечення подорожі
zmluva o pôžičke – договір позички
zmluva o preprave nákladu – договір перевезення вантажу
zmluva o pripojení – договір приєднання
zmluva o ubytovaní – договір про житло
zmluva o úschove – договір зберігання
zmluva o vklade – договір вкладу
zmluva o výpožičke – договір позички
zmluva o združení – договір об'єднання
darovacia zmluva – договір дарування
kúpna zmluva – договір купівлі-продажу
nájomná zmluva – договір найму (оренди)
príkazná zmluva – договір про поручительство
sprostredkovateľská zmluva – договір про посередництво
zámenná zmluva – договір міни (бартеру)

3. Povedzte po ukrajinsky.

Обчiansky súdny poriadok, zázvzkové právo, Обчiansky zákonník, splnomocnený zástupca, uzatvorenie zmluvy, zmluvná pokuta, právnická osoba, kúpna zmluva, zámenná zmluva, darovacia zmluva, zmluva o dielo, zmluva o pôžičke, zmluva o výpožičke, nájomná zmluva, príkazná zmluva, zmluva o obstaraní veci, zmluva o úschove, zmluva o ubytovaní, zmluva o preprave, sprostredkovateľská zmluva, zmluva o združení, zmluva o dôchodku.

4. Preložte do slovenčiny (písomne).

Цивільним законодавством регулюються особисті немайнові та майнові відносини (цивільні відносини), засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників. Учасниками цивільних відносин є фізичні особи та юридичні особи. Кожна особа має право на захист свого цивільного права у разі його порушення, невизнання або оспорування. Кожна особа має право на захист свого інтересу, який не суперечить загальним засадам цивільного законодавства. Цивільний кодекс – кодифікаційний законодавчий акт цивільного законодавства.

5. Doplňte do viet slová, uvedené pod čiarou.

Darovacia zmluva musí byť ..., ak je predmetom daru nehnuteľnosť, a pri hnutelnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatiu veci pri darovaní. Nájomnou zmluvou prenajímateľ ... za odplatu nájomcovi vec, aby ju dočasne (v dojednanej dobe) ... alebo z nej bral aj úžitky. Nájomca je povinný ... nájomné podľa zmluvy, inak nájomné obvyklé v čase ... zmluvy s prihliadnutím na hodnotu prenajatej veci a spôsob jej užívania.

uzavretie, písomný, užívať, prenechávať, platiť

6. Preložte do slovenčiny.

За договором купівлі-продажу одна сторона (продавець) передає або зобов'язується передати майно (товар) у власність другій стороні (покупцеві), а покупець приймає або зобов'язується прийняти майно (товар) і сплатити за нього певну грошову суму. За договором міни (бартеру) кожна із сторін зобов'язується передати другій стороні у власність один товар в обмін на інший товар. За договором дарування одна сторона (дарувальник) передає або зобов'язується передати в майбутньому другій стороні (обдаровуваному) безоплатно майно (дарунок) у власність. За договором найму (оренди) наймодавець передає або зобов'язується передати наймачеві майно у користування за плату на певний строк. За договором позички одна сторона (позичкодавець) безоплатно передає або зобов'язується передати другій стороні (користувачеві) річ для користування протягом встановленого строку.

10. RODINNÉ A DEDIČSKÉ PRÁVO

Rodina založená manželstvom je základnou bunkou spoločnosti. Spoločnosť však všestranne chráni všetky formy rodiny. Všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny.

MANŽELSTVO

Manželstvo je zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení zákonných podmienok. Tento vzťah upravuje zákon o rodine č. 94/93 Zb. v znení neskorších predpisov. Je to harmonické a trvalé životné spoločenstvo muža a ženy. Uzaviera sa na základe dobrovoľného rozhodnutia muža a ženy, súhlasným vyhlásením, že spolu vstupujú do manželstva a to verejne a slávnostne, v prítomnosti dvoch svedkov. Manželia sú povinní: žiť spolu, byť si verní, vzájomne si pomáhať, vytvárať priaznivé rodinné prostredie, podľa svojich schopností a možností prispievať na potreby rodiny a na zveľadenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia. Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä

- sústava a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletného dieťaťa,
- zastupovanie maloletého dieťaťa,
- správa majetku maloletého dieťaťa.

Manželstvo zaniká: smrťou jedného z manželov, vyhlásením jedného z manželov za mŕtveho, rozvodom. Zánikom manželstva zaniká aj ich bezpodielové spoluvlastníctvo. Po zániku dôjde k jeho vysporiadaniu: v rámci dedičského konania, dohodou rozvedených manželov, súdom na základe návrhu niektorého z dedičov alebo jedného z rozvedených manželov.

DEDENIE

Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa. Dedí sa zo zákona, zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov. Ak nenadobudne dedičstvo dedič zo závetu, nastupujú namiesto neho dedičia zo zákona. Ak sa nadobudne zo závetu len časť dedičstva, nadobúdajú zvyšujúcu časť dedičia zo zákona. Dedičstvo, ktoré nenadobudne žiadny dedič, pripadne štátu. Dedič môže dedičstvo odmietnuť. Odmietnutie sa musí stať ústnym vyhlásením na súde alebo písomným vyhlásením jemu zaslaným. Vyhlásenie o odmietnutí dedičstva môže dedič urobiť len do jedného mesiaca odo dňa, keď bol súdom o práve dedičstvo odmietnuť a o následkoch odmietnutia upovedomený. Z dôležitých dôvodov môže súd túto lehotu predĺžiť.

Dedičská nespôsobilosť

Nededí, kto sa dopustil úmyselného trestného činu proti poručiteľovi, jeho manželovi, deťom alebo rodičom alebo zvrhnutia hodného konania proti prejavu poručiteľovej poslednej vôle. Môže však dediť, ak mu poručiteľ tento čin odpustil.

Vydedenie

Poručiteľ môže vydediť potomka, ak v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných

пріпadoх, о поручителя трвало непрејавује оравдлівый зáuјем, котрый бы ако потомок мал прејавоват', бол одсúденý пре úмыселный трестный чин на трест однatia слободы в трвані најменеј једного рока, трвало ведіе неупоряданý жывот.

DEDENIE ZO ZÁKONA

В првеј групіне дедіа поручітел'ове дітї а манжел, каждý з нїх ровнакým діелом. Ак недедї некторе діт'а, надобúдajú јeho дедічскý подїел ровнакým діелом јeho дітї. Ак недедіа ані тіето дітї або некторе з нїх, дедіа ровнакým діелом іх потомці. Ак недедіа поручітел'овї потомці, дедї в дрुहेј групіне манжел, поручітел'овї родічіа а д'алеј ті, котрі жили с поручітел'ом најменеј по добу једного року пре д јeho смрт'оу в сполочней домáчностї а котрі са з тоhto дóвoду старалї о сполочнú домáчност' або болї одкázанї výživou на поручітел'а. Дедічіа дрुहेј групіны дедіа ровнакým діелом, манжел вшак вжды најменеј половіцу дедічства.

DEDENIE ZO ZÁVETU

Поручітел' мóже зáвет буд' напісат' влaстнoу рукоу, або хо зрїадїт' в інеј прїсомнеј формі за úчastї сvedkov або во формі нотáрскеј зáписнице. В каждом зáвете мусі быт' уведены дең, месїац а рок, кеды бол подпїсанý, інак је неплатнý. Сполочнý зáвет вїацерých поручітел'ов је неплатнý. Поручітел' мóже прејавїт' своју последнú вóľу до нотáрскеј зáписнице; особитнý зáкон установује, кеды са мусі úкон уробїт' пре д сvedkami. Малолетї, котрі дов'ршили 15. рок, мóжу прејавїт' последнú вóľу іба формоу нотáрскеј зáписнице.

Slovník

bezpodielové spoluvlastníctvo – безпайова співвласність	neusporiadaný život – невлаштоване, неупорядковане життя
dedenie, -ia s. – успадкування, спадкування	notárska zápisnica – нотаріальний протокол
dedenie zo zákona – спадкування за законом	odmietnuť, -ne, -nu dok. – відмовитися, відхилити, відкинути, дати відвід
dedenie zo závetu – спадкування за заповітом	opatera, -y ž. – доглядання, догляд
dedič, -a m. – спадкоємець, наслідник	poručiteľ, -a m. – спадкодавець, заповідач
dedičská nespôsobilosť – неправоздатність спадкоємця	poskytnúť pomoc – надати допомогу
dedičské konanie – розгляд справи про спадщину	posledná vôľa – остання воля
dedičské právo – спадкове право	potomok, -a m. – потомок, нащадок
dedičstvo, -a s. – спадщина, спадок	povinnosť, -ti ž. – обов'язок, повинність
domácnosť, -ti ž. – дім, домашнє господарство, домівка	právny následok – правовий наслідок
lehota, -y ž. – строк, термін, час, стаж	priaznivý – доброзичливий, прихильний, сприятливий, позитивний, похвальний, погожий
maloletý – малолітній, неповнолітній	prispievat', -a, -ajú nedok. – 1. вносити, жертвувати; 2. допомагати, сприяти, брати участь; 3. вміщувати, публікувати
manželstvo, -a s. – подружжя, одруження, шлюб	
nadobúdat', -ne, -nu nedok. – здобувати, наживати, набирати	

prítomnosť, -ti ž. – 1. сучасність, теперішність, сьогоднішня; 2. наявність, присутність, участь

prostredie, -ia s. – середовище, оточення

rodičovské právo – батьківське право

rodina, -y ž. – 1. родина, сім'я, сімейство; 2. рідня, родичі

rozvedený – розлучений

rodinné právo – сімейне право

rozvod, -u m. – розлучення, розлука, розрив

slávnostne – святково, урочисто

spoločenstvo, -a s. – 1. спільність; 2. союз, співдружність; 3. суспільство, угруповання; 4. спілка, товариство

starat' sa – 1. турбуватися, піклуватися; 2. клопотатися, журитися; 3. цікавитися

súhlasný – схвальний, позитивний

trvalý – 1. міцний, постійний, безстроковий; 2. тривкий, тривалий, довгочасний

úmyselný trestný čin – навмисний злочин

upovedomený – повідомлений, сповіщений, інформований

uzavretie manželstva – укладення шлюбу

užívateľské právo – право користувача

v znení neskorších predpisov – у останній редакції, з наступними змінами та доповненнями

verejne – публічно, гласно, відкрито

vydedenie, -ia s. – позбавлення спадщини, відчуження

vyhlásenie, -ia s. – оголошення, заява, проголошення

vysporiadanie, -ia s. – улагодження, примирення

výživné, -ého s. – кошти на утримання сім'ї, аліменти

zánik manželstva – припинення шлюбу

zaniknúť, -ne, -nú dok. – зникнути, припинити

závažný – 1. важливий, поважний; 2. серйозний

závet, -u m. – заповіт

zavrnutiahodný – гідний знехтування

zosnulý, -ého s. – небіжчик, покійний, покійник

zriadiť, -i, -ia dok. – організувати, відкрити, заснувати

zvel'adenie, -ia s. – поліпшення, збільшення

životný – 1. життєвий, життєздатний; 2. живий; 3. життєвий, правдивий; 4. адекватний, справжній

1. Z uvedených slov utvorte dvojice.

Bezpodielový, dedičský, právny, posledný, spoločný, notársky, následok, konanie, spoluvlastníctvo, zápisnica, domácnosť, vôľa.

2. Povedzte po ukrajinsky.

Dedenie zo zákona, dedičská nespôsobilosť, poručiteľ, právny následok, dedičské konanie, vydedenie, rodičovské právo, manželský vzťah.

3. Vytvorte dialóg na tému: Problém manželstva na Ukrajine a na Slovensku.

4. Preložte do slovenčiny (písomne).

Спадкуванням є перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців). Спадкування здійснюється за заповітом або за законом. Право на спадкування мають особи, визначені у заповіті. Заповідач має право скласти заповіт щодо усієї спадщини або її частини. Спадкоємці за законом одержують право на спадкування по чергово. Спадковий договір може бути розірвано судом на вимогу

відчужувача у разі невиконання набувачем його розпоряджень. Шлюб укладається в державних органах реєстрації актів громадянського стану. Укладення шлюбу проводиться урочисто.

11. OBCHODNÉ PRÁVO

Obchodné právo je ďalším osobitným súkromným právom. Základným prameňom obchodného práva na Slovensku je Obchodný zákonník, ktorý upravuje:

- postavenie podnikateľov,
- obchodné záväzkové vzťahy,
- niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním (napríklad vzťahy týkajúce sa zápisu do Obchodného registra, hospodárskej súťaže a podobne).

Obchodný zákonník upravuje v prvej časti všeobecné otázky týkajúce sa podnikania. V druhej časti Obchodný zákonník upravuje obchodné spoločnosti a družstvo. V tretej časti Obchodný zákonník upravuje obchodné záväzkové právo. Táto tretia časť najviac súvisí s občianskym právom a Občianskym zákonníkom.

Okrem Obchodného zákonníka problematika podnikania je upravená aj v živnostenskom zákone.

Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku.

Podnikateľom môže byť ako fyzická tak aj právnická osoba.

Podnikom sa rozumie súbor

- hmotných (stroje, budovy, materiál a podobne), ako aj
- osobných (pracovníci a ich odbornosť a kvalifikácia) a
- nehmotných (obchodné meno, priemyselné práva a podobne) zložiek podnikania.

Obchodná spoločnosť je právnickou osobou založenou s cieľom podnikania. Obchodnými spoločnosťami sú

- verejná obchodná spoločnosť,
- komanditná spoločnosť,
- spoločnosť s ručením obmedzeným a
- akciová spoločnosť.

Spoločnosť sa spravidla zakladá spoločenskou zmluvou podpísanou všetkými zakladateľmi.

Základné imanie spoločnosti je peňažné vyjadrenie súhrnu peňažných a nepeňažných vkladov všetkých spoločníkov do spoločnosti. Obchodná spoločnosť vzniká dňom, ku ktorému bola zapísaná do **obchodného registra**.

Obchodný zákonník upravuje aj nasledovné **zmluvné typy**: kúpna zmluva, zmluva o predaji podniku, zmluva o kúpe prenajatej veci, zmluva o úvere, licenčná zmluva na predmety priemyselného vlastníctva, zmluva o uložení veci, zmluva o skladovaní, zmluva o dielo, mandátna zmluva, komisionárska zmluva, zmluva o kontrolnej činnosti, zasielateľská zmluva, zmluva o preprave veci, zmluva o nájme

dopravného prostriedku, zmluva o prevádzke dopravného prostriedku, zmluva o sprostredkovaní, zmluva o obchodnom zastúpení, zmluva o tichom spoločenstve, zmluva o otvorení akreditívu, zmluva o inkase, zmluva o bankovom uložení vecí, zmluva o bežnom účte, zmluva o vkladovom účte.

Účastníci však môžu uzavrieť takú zmluvu, ktorá nie je upravená ako typ zmluvy (**inominátna zmluva**). Ak však účastníci dostatočne neurčia predmet svojich záväzkov, zmluva nie je uzavretá.

Slovník

akciová spoločnosť – акціонерне товариство

družstvo, -a s. – кооператив

komanditná spoločnosť – командитне товариство

komisionárska zmluva – договір комісії

kúpna zmluva – договір купівлі-продажу

licenčná zmluva na predmety priemyselného vlastníctva – ліцензійний договір про предмети промислової власності

mandátna zmluva – договір про повноваження

obchodná spoločnosť – господарське товариство

obchodné právo – господарське право, економічне право, комерційне право

obchodný register – реєстр суб'єктів господарювання

obchodný zákonník – господарський кодекс, економічний кодекс, комерційний кодекс

podnik, -u m. – 1. підприємство; 2. заклад

podnikanie, -ia s. – підприємництво

podnikateľ, -a m. – підприємець

spoločenská zmluva – договір про створення товариство

spoločnosť s ručením obmedzeným – товариство з обмеженою відповідальністю

súkromné právo – приватне право

verejná obchodná spoločnosť – відкрите торгове товариство

zakladateľ, -a m. – засновник, фундатор

základné imanie – статутний капітал

zasielateľská zmluva – договір експедирування

zisk, -u m. – зиск, прибуток

zmluva o bankovom uložení vecí – договір про банківське зберігання предмету

zmluva o bežnom účte – договір про банківський рахунок

zmluva o dielo – договір підряду, підрядний договір

zmluva o inkase – договір про інкасо, договір про отримання платежів

zmluva o kontrolnej činnosti – договір про контрольну діяльність

zmluva o kúpe prenajatej vecí – договір про купівлю орендованого предмету

zmluva o nájme dopravného prostriedku – договір про оренду транспортного засобу

zmluva o obchodnom zastúpení – договір про торгове представництво

zmluva o otvorení akreditívu – договір про відкриття акредитиву

zmluva o predaji podniku – договір про продаж підприємства

zmluva o preprave vecí – договір про перевезення предмету

zmluva o prevádzke dopravného prostriedku – договір про експлуатацію транспортного засобу

zmluva o skladovaní – договір про зберігання (на складі)

zmluva o sprostredkovaní – договір про посередництво

zmluva o tichom spoločenstve – договір про анонімне товариство

zmluva o uložení vecí – договір про здачу, складання предмету

zmluva o úvere – кредитний договір

zmluva o vkladovom účte – договір про депозит (депозитний рахунок), договір банківського вкладу

1. Z uvedených slov utvorte dvojice.

Obchodný, základný, komanditný, záväzkový, mandátny

zmluva, spoločnosť, právo, zákonník, imanie.

2. Doplňte do viet správne slovo v príslušnom tvare.

a) Obchodná spoločnosť ... (vzniknúť, objaviť sa, organizovať) dňom, ku ktorému bola ... (zaregistrovaný, zapísaný, zaevidovaný) do obchodného registra.

b) Obchodná spoločnosť je právnickou osobou ... (založený, zapísaný, vzniknutý) s cieľom podnikania.

c) Podnikateľom môže ... (stať sa, byť, fungovať) ako fyzická tak aj právnická osoba.

d) Spoločnosť sa spravidla ... (vzniknúť, založiť, organizovať) spoločenskou zmluvou podpísanou všetkými zakladateľmi.

3. Povedzte po slovensky.

Акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, підприємець, засновник, відкрите акціонерне товариство, кооператив, підприємство, займатися підприємницькою діяльністю.

4. Preložte do slovenčiny.

Господарське право – це сукупність правових норм, які регулюють правові відносини у сфері господарської діяльності, а також галузь права, яка здійснює правове регулювання діяльності підприємств різних форм власності, підприємницької діяльності. Господарське товариство – підприємство або інший суб'єкт господарювання, створені на засадах угоди юридичними особами або фізичними особами шляхом об'єднання їх майна й участі в управлінні підприємницької діяльністю товариства з метою одержання прибутку. До господарських товариств належать: акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні товариства, командитні товариства.

12. PRACOVNÉ PRÁVO

Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť. Občania majú právo na prácu. Štát v primeranom rozsahu hmotne zabezpečuje občanov, ktoré nie z vlastnej viny nemôžu toto právo vykonávať. Zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky.

Základným právnym predpisom upravujúcim pracovnoprávne vzťahy je Zákonník práce (zákon č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Zákonník práce upravuje individuálne pracovnoprávne vzťahy v súvislosti so zamestnávaním fyzických osôb právnickými osobami alebo fyzickými osobami a kolektívne pracovnoprávne vzťahy.

Fyzické osoby majú právo na prácu a na slobodnú voľbu zamestnania, na spravodlivé a uspokojivé pracovné podmienky a na ochranu proti nezamestnanosti. Tieto práva im patria bez akýchkoľvek obmedzení a priamej diskriminácie alebo nepriamej diskriminácie podľa pohlavia, manželského stavu a rodinného stavu, rasy, farby pleti, jazyka, veku, zdravotného stavu, viery a náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, odborovej činnosti, národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia s výnimkou prípadu, ak to ustanovuje zákon alebo ak je na výkon prác vecný dôvod, ktorý spočíva v predpokladoch alebo požiadavkách a v povahe práce, ktorú má zamestnanec vykonávať.

Zamestnávateľ je právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá zamestnáva aspoň jednu fyzickú osobu v pracovnoprávnom vzťahu, a ak to ustanovuje osobitný predpis, aj v obdobných pracovných vzťahoch. **Zamestnanec** je fyzická osoba, ktorá v pracovnoprávnych vzťahoch, a ak to ustanovuje osobitný predpis, aj v obdobných pracovných vzťahoch, vykonáva pre zamestnávateľa závislú prácu podľa jeho pokynov za mzdu alebo za odmenu.

Spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávnych vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy. Zmluva podľa tohto zákona alebo iných pracovnoprávnych predpisov je uzatvorená, len čo sa účastníci dohodli na jej obsahu.

Práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov možno zabezpečiť dohodou o zrážkach zo mzdy, ručením alebo zriadením záložného práva. Uspokojenie nároku zamestnávateľa možno zabezpečiť dohodou medzi ním a zamestnancom o zrážkach zo mzdy. Dohoda sa musí uzatvoriť písomne, inak je neplatná. Zamestnanec nemá nárok na peňažnú náhradu, ak pracovnú zmluvu uzatvoril po vzniku platobnej neschopnosti zamestnávateľa, ak bol na platobnú neschopnosť zamestnávateľa písomne upozornený.

Doba, na ktorú boli obmedzené práva alebo povinnosti, a doba, ktorej uplynutím je podmienený vznik práva alebo povinnosti, sa začína prvým dňom a končí sa uplynutím posledného dňa určenej alebo dohodnutej doby.

Písomnosti zamestnávateľa týkajúce sa vzniku, zmeny a skončenia pracovného pomeru alebo vzniku, zmeny a zániku povinností zamestnanca vyplývajúcich z pracovnej zmluvy musia byť doručené zamestnancovi do vlastných rúk. Pred uzatvorením pracovnej zmluvy je zamestnávateľ povinný oboznámiť fyzickú osobu s právami a povinnosťami, ktoré pre ňu vyplývajú z pracovnej zmluvy, s pracovnými podmienkami a mzdovými podmienkami, za ktorých má prácu vykonávať.

Pracovný pomer sa zakladá písomnou pracovnou zmluvou medzi zamestnávateľom a zamestnancom. Jedno písomné vyhotovenie pracovnej zmluvy je zamestnávateľ povinný vydať zamestnancovi.

V pracovnej zmluve je zamestnávateľ povinný so zamestnancom dohodnúť podstatné náležitosti, ktorými sú:

- a) druh práce, na ktorý sa zamestnanec prijíma (opis pracovných činností),
- b) miesto výkonu práce (obec a organizačnú časť alebo inak určené miesto),
- c) deň nástupu do práce,
- d) mzdové podmienky, ak nie sú dohodnuté v kolektívnej zmluve.

V pracovnej zmluve možno dohodnúť skúšobnú lehotu, ktorá je najviac tri mesiace. Skúšobnú lehotu nemožno predlžovať.

Pracovný pomer možno skončiť

- dohodou,
- výpoveďou,
- okamžitým skončením,
- skončením v skúšobnej dobe.

Výpoveďou môže skončiť pracovný pomer zamestnávateľ aj zamestnanec. Výpoveď musí byť písomná a doručená, inak je neplatná. Ak je daná výpoveď, pracovný pomer sa skončí uplynutím výpovednej doby. Výpovedná doba je rovnaká pre zamestnávateľa aj zamestnanca a je dva mesiace. Výpovedná doba začína plynúť od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení výpovede a skončí sa uplynutím posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca, ak nie je ustanovené inak.

Pracovný čas je časový úsek, v ktorom je zamestnanec k dispozícii zamestnávateľovi, vykonáva prácu a plní povinnosti v súlade s pracovnou zmluvou. Pracovný čas zamestnanca je najviac 40 hodín týždenne.

Zamestnanec, ktorý počas nepretržitého trvania pracovného pomeru k tomu istému zamestnávateľovi vykonával u neho prácu aspoň 60 dní v kalendárnom roku, má nárok na **dovolenku** za kalendárny rok.

Zamestnávateľ je povinný poskytovať zamestnancovi za vykonanú prácu mzdu. **Mzda** nesmie byť nižšia ako minimálna mzda ustanovená osobitným predpisom.

Slovník

doba, -y ž. – 1. час; 2. строк, термін; 3. вік, час

dohoda, -y ž. – 1. згода, порозуміння; 2. угода, договір

dohodnúť – обговорити, обумовити

doručený – доставлений, вручений

dovolenka, -y ž. – відпустка

farba pleti – колір шкіри

majetok, -tku m. – майно, добро, капітал, власність, маєток, надбання, добробут, майновий стан

manželský stav – родинний (шлюбний) стан

mzda, -y ž. – заробітна плата, зарплата, оплата, плата

mzdová podmienka – умова заробітної плати

náboženstvo, -a s. – 1. релігія, віросповідання; 2. закон божий

náležitosť, -ti ž. – реквізит, спорядження

národnosť, -ti ž. – національність

nárok, -u m. – 1. право; 2. претензія, вимога

nástup, -u m. – 1. збір; 2. вступ, поступлення; 3. настання

nezamestnanosť, -ti ž. – безробіття

obdobný – аналогічний, подібний, схожий

obec, -e ž. – 1. населений пункт, село, селище, община; 2. громада

odmena, -y ž. – гонорар, нагорода, премія, винагорода

peňažná náhrada – грошова компенсація

písomnosť, -ti ž. – діловий папір, документ, папери

platobná neschopnosť – платіжна неспроможність, платонеспроможність

podstatný – 1. основний, істотний; 2. важливий, істотний, суттєвий, значний

pohlavie, -ia s. – стать

pokyn, -u m. – вказівка, директива, інструкція, пропозиція

povaha, -y ž. – характер, вдача, суть

požiadavka, -y ž. – 1. вимога; 2. потреба, запит, інтерес

pracovnoprávny vzťah – трудові правовідносини
pracovná zmluva – трудовий договір
pracovné právo – трудове право
pracovný čas – робочий час
pracovný pomer – трудові відносини
predpoklad, -u m. – 1. передумова; 2. припущення, здогад, гіпотеза
príslušnosť, -ti ž. – належність
rasa, -y ž. – 1. раса; 2. порода, раса
rodinný stav – сімейний стан
skúšobná lehota – випробувальний термін
súvislosť, -ti ž. – безперервність, зв'язок, взаємопов'язаність, контекст
upozornený – попереджений
upravovať, -uje, -ujú nedok. – 1. виправляти, поправляти, лагодити; 2. регламентувати, регулювати, впорядковувати; 3. обробляти, оформляти
viara, -y ž. – 1. віра, довір'я; 2. віра, віросповідання

voľba, -y ž. – вибір, вибори
vyhotovenie, -ia s. – 1. виготовлення; 2. екземпляр, примірник
výkon práce – виконання роботи
výpoved', -e ž. – 1. показання, зізнання, свідчення; 2. висловлювання; 3. звільнення, розрахунок; 4. відмовлення
výpovedná doba – період відмовлення (розірвання), період відпрацювання
zákoník práce – трудовий кодекс
záložné právo – право застави
zamestnanec, -a m. – службовець, працівник, робітник
zamestnávanie, -ia s. – заняття, праця, робота, служба, професія, фах, спеціальність
zamestnávateľ, -a m. – роботодавець
zdravotný stav – стан здоров'я
zmýšľanie, -ia s. – погляд
zrážka, -y ž. – відрахування
zriadenie, -ia s. – 1. заснування, відкриття, організація; 2. устрій, лад

1. Doplníte do viet správne slovo v príslušnom tvare.

- Zamestnávateľ je právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá ... (pracovať, zamestnávať, riadiť) aspoň jednu fyzickú osobu v pracovnoprávnom vzťahu.
- Spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávných vzťahov prejednávajú a ... (riešiť, rozhodovať, určiť) súdy.
- Zmluva podľa tohto zákona alebo iných pracovnoprávných predpisov je ... (uzatvorený, uložený, urobený), len čo sa účastníci dohodli na jej obsahu.
- Výpovedná doba začína ... (plynúť, tiecť, pršať) od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení výpovede.
- Pracovný pomer ... (skončiť sa, uzavrieť sa, uzatvorit' sa) uplynutím výpovednej doby.

2. Povedzte po ukrajinsky.

Výpovedná doba, pracovný pomer, pracovná zmluva, manželský stav, zamestnávateľ a zamestnanec, pracovnoprávny vzťah, rodinný stav, skúšobná lehota, zákoník práce, výpovedná doba, platobná neschopnosť, peňažná náhrada, zrážka, zdravotný stav.

3. Preložte do slovenčiny.

Україна забезпечує рівність трудових прав усіх громадян незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної належності, статі, мови, політичних поглядів, релігійних переконань, роду і характеру занять, місця проживання та інших обставин. Трудовий договір є угода між працівником і власником підприємства, установи чи організації.

Припинення трудового договору – закінчення його дії від незалежно від підстав і причин. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника можливе у випадку, коли договір укладено на невизначений строк. Звільнення працівника за своєю ініціативою є одностороннім актом.

4. Povedze po slovenky.

Трудовий договір, звільнення, працівник, роботодавець, трудові відносини, трудове право, випробувальний термін, сімейний стан, безробіття, майновий стан, фізична особа, юридична особа.

13. MEDZINÁRODNÉ PRÁVO

Medzinárodné právo upravuje vzájomné vzťahy štátov, ktoré sa správajú voči sebe s medzinárodnou kurtoáziou (slušnosťou, podľa diplomatického protokolu). Systém medzinárodného práva tvoria normy, ktoré pramenia z medzinárodných zmlúv alebo obyčají. Subjektmi medzinárodného práva sú väčšinou suverénne štáty. Ratifikácia je akt, keď štátny orgán, ktorý na to oprávňuje ústava (najčastejšie hlava štátu alebo parlament), potvrdí záväznosť medzinárodnej zmluvy.

Zásady medzinárodného práva sa vyznačujú **Deklaráciou zásad medzinárodného práva alebo Deklaráciou zásad priateľských vzťahov a spolupráce medzi štátmi, OSN, 1970:**

1. **Zásada nepoužitia sily** – všeobecná povinnosť všetkých štátov vo svojich medzinárodných stykoch sa vystríhať hrozby silou alebo použitia sily proti územnej celistvosti alebo politickej nezávislosti iného štátu. Silou sa rozumie vojenská sila.

2. **Zásada mierového urovnávania sporov** – každý štát má povinnosť urovnávať svoje spory s inými štátmi iba mierovými prostriedkami; štáty sa musia usilovať o rýchle a spravodlivé urovanie svojich sporov pomocou niektorých z uvedených prostriedkov: rokovaním, vyšetrovaním, sprostredkovaním, zmierovacím konaním, rozhodcovským konaním, súdnym konaním, konaním pred oblastnými orgánmi.

3. **Zásada nezasahovania do vnútorných vecí iného štátu.**

4. **Zásada vzájomnej spolupráce štátov** – ukladá povinnosť štátom navzájom spolupracovať s cieľom udržať medzinárodný mier a bezpečnosť a podporovať medzinárodnú spoluprácu; všetky svoje hospodárske, obchodné, technické, sociálne a kultúrne styky majú rozvíjať v súlade so zásadou 6. a zásadou 3.; ukladá povinnosť navzájom spolupracovať pri podpore rešpektovania a dodržiavania ľudských práv a základných slobôd.

5. **Zásada sebaurčenia národov a rovnakých práv** – všetky národy majú právo slobodne bez zasahovania zvonku rozhodovať o svojom politickom postavení a zvoliť si slobodne cestu svojho hospodárskeho, spoločenského a kultúrneho rozvoja; každý štát má pri tom povinnosť rešpektovať toto právo všetkých národov; každý koloniálny štát musí poskytnúť koloniálnym a závislým národom slobodu a nezávislosť.

6. **Zásada zvrchovanej rovnosti štátov** – všetky štáty majú rovnaké práva a povinnosti a sú rovnoprávnymi členmi medzinárodného spoločenstva; právna, nie faktická rovnosť. Každý štát môže pritom využívať všetky svoje práva vyplývajúce z úplnej suverenity. Pojem suverenity sa vzťahuje na vnútorne vody a pobrežné vody každého štátu, ako aj na vzdušný priestor nad jeho územím.

7. **Zásada svedomitého dodržiavania medzinárodných záväzkov** (Charta OSN) – ukladá tri povinnosti: svedomite plniť záväzky, ktoré prevzali v súlade s Chartou OSN; dodržiavať záväzky, ktoré pre ne vyplývajú z medzinárodného práva obyčajového a zmluvného; svedomite plniť záväzky, ktoré prevzali v konkrétnych medzinárodných zmluvách.

Medzinárodné právo verejné je súčasťou vnútroštátneho právneho poriadku. Vymedzuje sa ako súbor právnych predpisov, ktoré upravujú vzťahy medzi štátmi, ich vzťahy k medzinárodným organizáciám, vzájomné vzťahy medzi medzinárodnými organizáciami a niektoré vzťahy jednotlivcov k štátu.

Medzinárodné právo súkromné je súčasťou vnútroštátneho poriadku, pričom jeho právne normy sa v jednotlivých štátoch líšia. Upravuje vzťahy slovenských občanov k cudzine v oblasti práva občianskeho, rodinného, dedičského, ako aj vzťahy slovenských podnikov k cudzozemským organizáciám v oblasti medzinárodného obchodného styku. Ide o riešenie problémov kolízie práva domáceho a cudzieho, keď súd musí najskôr rozhodnúť otázku, podľa ktorého práva má daný právny vzťah posudzovať.

Slovník

Deklarácia zásad medzinárodného práva –

Декларація принципів міжнародного права

Deklarácia zásad priateľských vzťahov a

spolupráce medzi štátmi – Декларація

принципів дружніх відносин та

співробітництва між державами

dodržiavať záväzky – дотримувати

зобов'язання

hrozba, -y ž. – погроза, загроза

jednotlivec, -vsa, m. – окрема особа,

індивід, індивідуум

kolízia, -ie ž. – 1. співпадіння; 2. колізія,

зіткнення

medzinárodná obyčaj – міжнародний

звичай

medzinárodná organizácia – міжнародна

організація

medzinárodná zmluva – міжнародна угода

medzinárodné právo – міжнародне право

medzinárodné právo súkromné –

міжнародне приватне право

medzinárodné právo verejné – міжнародне

публічне право

medzinárodný obchodný styk – міжнародні

торгівельні зв'язки

medzinárodný styk – міжнародний зв'язок

mierové urovanie sporov – мирне

врегулювання суперечок (спорів)

pobrežné vody – територіальні води

prameniť, -í, -ia nedok. – 1. бити джерелом;

2. брати початок; 3. сягати, походити,

витікати

právny predpis – правова норма

právo cudzie – зовнішнє право

právo domáce – внутрішнє право

rokovanie, -ia s. – 1. переговори; 2. нарада

rozhodcovské konanie – арбітраж

rozvoj, -a m. – розвиток

slušnosť, -ti ž. – пристойність

sprostredkovanie, -ia s. – посередництво

súbor, -u m. – 1. сукупність, комплекс, 2.

зібрання, набір; 3. ансамбль

súdne konanie – судове провадження

suverenita, -y ž. – суверенітет

suverénny štát – суверенна держава

urovanie sporu – врегулювання

суперечки (спору)

územná celistvosť – територіальна

цілісність

vnútorné vody – внутрішні води

vnútroštátny právny poriadok –
внутрішньо державний правовий порядок
vystríhať – остерігати, перестерігати,
застерігати
vyšetrovanie, -y ž. – розслідування,
обслідування, слідство
vzdušný priestor – повітряний простір

zásada, -y ž. – 1. принцип, засада; 2. норма,
правило
záväznosť, -ti ž. – обов'язковість
zmierovacie konanie – третейське
провадження
zvrchovaný – суверенний

1. Doplňte do viet slová uvedené pod čiarou.

Zásady medzinárodného práva Deklaráciou zásad medzinárodného práva alebo Deklaráciou zásad priateľských vzťahov a spolupráce medzi štátmi. Medzinárodné právo verejné je súčasťou vnútroštátneho právného Vymedzuje sa ako súbor právnych predpisov, ktoré ... vzťahy medzi štátmi, ich vzťahy k medzinárodným organizáciám, vzájomné vzťahy medzi medzinárodnými organizáciami a niektoré vzťahy jednotlivcov k štátu. Medzinárodné právo súkromné je ... vnútroštátneho poriadku, pričom jeho právne normy ... v jednotlivých štátoch
....

líšiť sa, upravovať, súčasť, poriadok, vyznačovať sa

2. Z uvedených slov utvorte dvojice.

Medzinárodný, priateľský, právny, súdny, vzdušný, územný priestor, vzťah, celistvosť, právo, konanie, predpis.

3. Preložte do slovenčiny (písomne).

Міжнародне право – це сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини між суб'єктами міжнародного співавторства. Джерела міжнародного права – це спосіб творення і форми, в яких існують норми міжнародного права. Міжнародний договір – це угода двох або більше держав щодо встановлення, зміни або припинення взаємних прав і обов'язків у відносинах різного роду. Міжнародне публічне право – це система норм, які регулюють відносини між суб'єктами міжнародного права.

4. Preložte do ukrajinčiny.

Medzinárodné právo možno nájsť najmä v medzinárodných dohodách alebo dohovoroch, okrem bežne uznávaných hodnôt, noriem a zásad, ktoré nemusia byť výslovne uvedené v dohode. Medzinárodné dohody môžu byť bilaterálne (t. j. medzi dvoma zvrchovanými štátmi) alebo multilaterálne (t. j. medzi viac ako dvoma štátmi). Veľmi často sú vypracované a dohodnuté v rámci medzinárodnej organizácie.

14. MEDZINÁRODNÉ PRÁVO SÚKROMNÉ

Účelom zákona o medzinárodnom práve súkromnom je ustanoviť, ktorým právnym poriadkom sa spravujú občianskoprávne, obchodné, rodinné, pracovné a iné podobné vzťahy s medzinárodným prvkom, upraviť právne postavenie cudzincov, ako aj ustanoviť postup slovenských justičných orgánov pri úprave týchto vzťahov a rozhodovanie o nich a tým napomáhať medzinárodnú spoluprácu.

Ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.

Spôsobilosť osoby na práva a na právne úkony sa spravuje právnym poriadkom štátu, ktorého je príslušníkom.

Pomery z pracovnej zmluvy sa spravujú – pokiaľ sa účastníci nedohodnú na niečom inom – právom miesta, kde pracovník vykonáva prácu. Ak však pracovník vykonáva prácu v jednom štáte na základe pracovného pomeru s organizáciou, ktorá má sídlo v inom štáte, je rozhodujúce právo sídla organizácie, okrem ak by šlo o osobu, ktorá má bydlisko v štáte, kde sa práca vykonávala.

Dedičské právne pomery sa spravujú právnym poriadkom štátu, ktorého bol poručiteľ príslušníkom v čase smrti.

Spôsobilosť zriadiť alebo zrušiť závet, ako aj účinky väd vôle a jej prejavu sa spravujú právom štátu, príslušníkom ktorého bol poručiteľ v čase prejavu vôle. To isté právo je rozhodujúce i pre určenie, ktoré ďalšie druhy robenia poriadku pre prípad smrti sú prípustné.

Spôsobilosť osoby uzavrieť manželstvo, ako aj podmienky pre jeho platnosť sa spravujú právom štátu, ktorého je táto osoba príslušníkom. Forma uzavretia manželstva sa spravuje právom miesta, kde sa manželstvo uzaviera. Osobné a majetkové vzťahy manželov sa spravujú právom štátu, ktorého sú príslušníkmi.

Zrušenie manželstva rozvodom sa spravuje právnym poriadkom štátu, občanmi ktorého sú manželia v čase začatia konania. Ak sú manželia príslušníkmi rôznych štátov, spravuje sa zrušenie manželstva rozvodom právnym poriadkom slovenským.

Ak je niekto v rozhodujúcom čase slovenským štátnym občanom a ak ho za svojho príslušníka považuje aj iný štát, je rozhodujúce štátne občianstvo slovenské.

Ak je niekto v rozhodujúcom čase zároveň príslušníkom niekoľkých cudzích štátov, rozhoduje štátna príslušnosť nadobudnutá naposledy.

Slovník

medzinárodná zmluva – міжнародна угода

medzinárodné právo súkromné – міжнародне приватне право

nadobudnutý – набутий, здобутий, нажитий

pomer, -u m. – 1. ставлення, стосунок, відношення, відносини; 2. умови, обставина, обстановка

poručiteľ, -a m. – заповідач, спадкодавець

pracovná zmluva – трудовий договір

právny poriadok – правовий порядок
prípad, -u m. – випадок, подія, справа, справа

prípustný – припустимий, допустимий

príslušník, -a m. – член

prvok, -vku m. – елемент

rozhodovať, -uje, -ujú nedok. – 1. вирішувати, виносити рішення; 2. постановляти; 3. судити
spôsobilosť, -ti ž. – дієздатність, правоздатність, придатність, здатність
štátna príslušnosť – громадянство
štátne občianstvo – громадянство

účel, -u m. – мета, ціль, призначення
ustanovenie, -ia s. – 1. встановлення, визначення; 2. постанова, положення; 3. призначення
zákon, -a m. – закон
zrušenie manželstva rozvodom – розірвання шлюбу через розлучення

1. Doplňte do viet správne slovo v príslušnom tvare.

- a) Spôsobilosť osoby na práva a na právne úkony ... (spravovať sa, riadiť sa, vyznačovať sa) právnym poriadkom štátu, ktorého je príslušníkom.
b) Spôsobilosť osoby ... (uzavrieť, uložiť, urobiť) manželstvo, ako aj podmienky pre jeho platnosť sa spravujú právom štátu, ktorého je táto osoba príslušníkom.
c) Ustanovenia tohto zákona ... (použiť sa, urobiť, riadiť sa), len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva.
d) Zrušenie manželstva rozvodom ... (spravovať sa, riadiť sa, určovať sa) právnym poriadkom štátu.

2. Povedzte po slovensky.

Міжнародне приватне право, трудовий договір, міжнародна угода, розірвання шлюбу, трудові відносини, спадкодавець.

3. Preložte do slovenčiny (písomne).

Міжнародні відносини – це сукупність економічних, політичних, ідеологічних, правових, дипломатичних, воєнних та інших зв'язків і взаємовідносини між державами і системами держав. При укладанні міжнародних договорів у світовій практиці існує ряд міжнародних принципів.

15. PRÁVO EURÓPSKEJ ÚNIE

Európska únia je zoskupenie 25 štátov Európy, ktoré sa dobrovoľne spojili do politického a ekonomického zoskupenia na dosiahnutie spoločných cieľov. Úlohou Európskej únie je vytvárať medzi členskými štátmi a ich národmi vzťahy spôsobom založeným na solidarite a súdržnosti. Základom Európskej únie sú Európske spoločenstvá.

Právo Európskej únie a právo Európskych spoločenstiev tvorí spolu **európske právo**. Právo Európskych spoločenstiev má prednosť pred právom členského štátu a je priamo aplikovateľné.

Za zakladajúcich členov Európskej únie sa považujú: **Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Belgicko, Holandsko a Luxembursko**. Prvým rozšírením pristúpili **Dánsko, Írsko a Veľká Británia**, druhým a tretím **Grécko, Portugalsko a Španielsko** a predposledným, štvrtým rozšírením **Rakúsko, Švédsko a Fínsko**. Od 1. mája 2004 sa stali členmi Európskej únie aj **Slovensko, Česká republika, Poľsko, Slovinsko, Litva, Lotyšsko, Estónsko, Malta, Cyprus a Maďarsko**.

Symbolom Európskej únie je **zástava**, ktorá zobrazuje dvanásť zlatých päťcípých hviezd zoskupených v kruhu na azúrovomodrom pozadí. Dvanásťka predstavuje počet mesiacov v roku a počet hodín na ciferníku. Počet hviezd je stály a nemenný a má predstavovať symbol dokonalosti a jednoty. Používa sa od roku 1986.

Hymnou Európskej únie je časť Deviatej symfónie, ktorú v roku 1823 skomponoval Ludwig van Beethoven. Pre záverečnú časť tejto symfónie si Beethoven zvolil slová básne *Óda na radosť*, ktorú v roku 1785 napísal Friedrich von Schiller. Slová básne vyjadrujú Schillerovu idealistickú víziu ľudského bytia, ktorí sa stávajú bratmi. V roku 1985 prijali hlavy štátov a vlád *Ódu na radosť* za oficiálnu hymnu Európskej únie.

Dňom Európy je 9. máj. Tento dátum vychádza z historickej udalosti, keď 9. mája 1950 oznámil Robert Schuman, francúzsky minister zahraničných vecí, zámer vytvoriť Európske spoločenstvo uhlia a ocele, ako aj nevyhnutnosť spolupráce a organizácie v rámci Európy, čo sa považuje za prvopočiatok dnešnej tváre Európskej únie.

Euro je jednotnou menou členských krajín EÚ, ktoré sa podieľajú na Hospodárskej a menovej únii. Používa sa od 1. januára 2002.

Schengenská dohoda je dohoda o úplnom odstránení hraničných kontrol na vnútorných hraniciach medzi členskými krajinami a o posilnení ochrany vonkajších hraníc. V roku 1985 sa päť krajín (Francúzsko, Nemecko, Belgicko, Luxembursko a Holandsko) dohodlo na odstránení všetkých kontrol občanov cestujúcich medzi týmito krajinami. Vytvorili tak územie bez vnútorných hraníc, ktoré sa nazýva schengenská oblasť. Dohoda bola podpísaná v mestečku Schengen v Luxemburgu, kde sa stretávajú hranice Nemecka, Francúzska a Luxemburska.

Slovník

aplikovateľný – застосований,
прикладний

členská krajina – країна-член

euro, -a s. – євро

Európska únia – Європейський Союз

európske právo – європейське право

Európske spoločenstvo – Європейська
спільнота

hymna, -y ž. – гімн

minister zahraničných vecí – міністр
закордонних справ

päťcípý – п'ятикутний

Schengenská dohoda – Шенгенська
угода

súdržnosť, -ti ž. – співдружність

vízia, -ie ž. – бачення, видіння, видиво,
візія

zástava, -y ž. – прапор, знамено

zoskupenie, -ia s. – група, угруповання

1. Doplňte do viet slová uvedené pod čiarou:

Európska únia je ... 25 štátov Európy. Právo Európskej únie a právo Európskych spoločenstiev tvorí spolu ... právo. Za ... členov Európskej únie sa: Nemecko, Francúzsko, Taliansko, Belgicko, Holandsko a Luxembursko. V roku 1985 ... hlavy štátov a vlád *Ódu na radosť* za ... hymnu Európskej únie. Euro je ... menou členských EÚ. Právo Európskych spoločenstiev má ... pred právom členského štátu a je priamo aplikovateľné.

krajina, zakladajúci, zoskupenie, prednosť, jednotný, európske, prijat', oficiálna, považovať

2. Povedzte po ukrajinsky.

Európska únia, minister zahraničných vecí, členský štát, zástava, Hospodárska a menová únia, Európske spoločenstvo uhlia a ocele.

3. Preložte do slovenčiny (písomne).

Європейський Союз було створено на основі Римського договору, підписаного 25 березня 1957 року Бельгією, Італією, Люксембургом, Нідерландами, Німеччиною та Францією. У 1973 році до цих країн приєдналися Данія, Ірландія та Великабританія, у 1981 році – Греція, у 1986 році – Іспанія та Португалія, у 1995 році – Австрія, Фінляндія та Швеція, а у 2004 – Естонія, Латвія, Litva, Poľща, Slovacčina, Slovenія, Угорщина, Чеська Республіка, Мальта, Кіпр. 15-16 червня 1997 року глави держав та урядів країн членів ЄС ухвалили ряд змін до Маастрихтського договору, які стосувалися майбутньої спільної зовнішньої політики та політики безпеки.

16. ADVOKÁCIA A NOTÁRSKA ČINNOSŤ

Advokácia pomáha uplatňovať ústavné právo fyzických osôb na obhajobu a chrániť ostatné práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, so zákonmi a s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Výkon advokácie je zastupovanie klientov v konaní pred súdmi, orgánmi verejnej moci a inými právnymi subjektmi, obhajoba v trestnom konaní, poskytovanie právnych rád, spisovanie listín o právnych úkonoch, spracúvanie právnych rozborov, správa majetku klientov a ďalšie formy právneho poradenstva a právnej pomoci, ak sa vykonáva sústavne a za odmenu. Tieto činnosti nazývame aj právnymi službami. Obhajcom v trestnom konaní môže byť len advokát.

Advokát je ten, kto je zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora.

Notárska činnosť je:

- spisovanie a vydávanie listín o právnych úkonoch,
- osvedčovanie právne významných skutočností,
- konania vo veciach notárskych centrálnych registrov.

Notár môže ako svoju ďalšiu činnosť vykonávať funkciu mediátora. Pri výkone svojej činnosti postupuje notár neustranne a nezávisle. Je viazaný len ústavou, zákonmi a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na ich vykonanie.

V súvislosti s výkonom notárskej činnosti môže notár fyzickým a právnickým osobám

- poskytovať právne rady,

– spisovať iné listiny,

– vykonávať správu majetku a zastupovať ich v súvislosti so správou ich majetku.

Notári spisujú účastníkom na základe ich vyhlásenia notárske zápisnice o zmluvách, závetoch a iných právnych úkonoch. Štátny dohľad nad činnosťou Notárskej komory Slovenskej republiky a notárov vykonáva minister spravodlivosti Slovenskej republiky.

Notárska komora Slovenskej republiky vedie Notársky centrálny register závetov, ktorý obsahuje evidenciu nevyhlásených závetov, listín o vydedení, odvolania týchto úkonov alebo iných úkonov pre prípad smrti alebo zoznam vyhlásených závetov, listín o vydedení, odvolania týchto úkonov alebo iných úkonov pre prípad smrti, ktoré boli spísané vo forme notárskej zápisnice alebo ktoré notár prijal do úschovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (napríklad rozsudok, platobný rozkaz a podobne), oprávnený môže podať:

– návrh na súdny výkon rozhodnutia podľa Občianskeho súdneho poriadku alebo

– návrh na vykonanie **exekúcie**.

Exekútor je štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Exekútor vykonáva exekučnú činnosť nestranne a nezávisle.

V súvislosti s výkonom exekučnej činnosti má exekútor postavenie verejného činiteľa. Exekútor riadi činnosť exekútorského úradu, ktorý v jeho mene plní úlohy spojené s odborným, organizačným a technickým zabezpečením exekučnej činnosti.

Štátny dohľad nad činnosťou Slovenskej komory exekútorov a činnosťou exekútorov vykonáva Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

Mediácia je mimosúdna činnosť, pri ktorej osoby zúčastnené na mediácii pomocou mediátora riešia spor, ktorý vznikol z ich zmluvného vzťahu alebo iného právneho vzťahu. Mediáciou sa môžu riešiť spory, ktoré vznikajú z občianskoprávných vzťahov, rodinnoprávných vzťahov, obchodných záväzkových vzťahov a pracovnoprávných vzťahov.

Mediátor nikdy nerozhoduje sám na základe predložených podkladov a dôkazov, ako napríklad rozhodca alebo sudca. **Mediátor** je na spore nezúčastnená osoba, ktorá mediáciu vedie, ktorá by mala celý spor analyzovať a rekonštruovať, určiť miesta, ktoré sú sporné a s poukazom na ciele a záujmy strán sa snažiť v týchto sporných miestach nájsť kompromis alebo iné riešenie, s ktorým by boli obidve strany spokojné. Mediátor je akýmsi psychológom alebo režisérom sporu.

Mediátorom môže byť každá fyzická osoba zapísaná v registri mediátorov, na ktorej sa osoby zúčastnené na mediácii dohodnú a ktorá funkciu mediátora prijme.

Slovník

advokácia, -ie ž. – адвокатура

advokát, -a m. – адвокат

exekúcia, -ie ž. – 1. примусове виконання (судового рішення); примусове стягнення; 2. опис, екзекуція майна, накладення арешту (на майно)

exekučný – 1. виконавчий; 2. екзекуція, опис майна

exekútor, -a m. – виконавець

exekútorský – судовий виконавець

mediácia, -ie ž. – медиация, посередництво

mediátor, -a m. – медіатор

mimosúdna činnosť – позасудова діяльність
ministerstvo spravodlivosti – міністерство юстиції
notár, -a m. – нотаріус
notárska činnosť – нотаріальна діяльність
Notárska komora Slovenskej republiky – Нотаріальна палата Словацької Республіки
notárska zápisnica – нотаріальний протокол
Notársky centrálny register závetov – Нотаріальний центральний реєстр заповітів

obhajca v trestnom konaní – захисник в кримінальному судочинстві
obhajoba, -u ž. – захист, оборона
prijat' do úschovy – взяти на зберігання
register, -a m. – реєстр
súdny výkon – судове виконання
štátny dohľad – державний нагляд
výkon, -u m. – 1. виконання, застосування; 2. результат; 3. гра; 4. потужність, продуктивність, виробність
závet, -u m. – заповіт

1. Doplníte do viet správne slovo v príslušnom tvare.

a) Advokát je ten, kto je ... (zaregistrovaný, zapísaný, zaevidovaný) do zoznamu advokátov.

b) Notár môže ako svoju ďalšiu činnosť ... (vykonávať, plniť, robiť) funkciu mediátora.

c) Notári ... (spisovať, zapisovať, vypisovať) účastníkom na základe ich vyhlásenia notárske zápisnice.

d) Mediátor nikdy ... (neriešiť, nerozhodovať, nevyjadrovať sa) sám na základe predložených podkladov a dôkazov.

2. Povedzte po ukrajinsky.

Notárska činnosť, exekútor, exekučná činnosť, fyzické a právnické osoby, obhajca, obhajoba, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

3. Preložte do slovenčiny (písomne).

Адвокатура України – це добровільне професійне громадське об'єднання, покликане, згідно з Конституцією України, сприяти захисту прав, свобод та представляти законні інтереси громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, юридичних осіб, надавати їм іншу юридичну допомогу. Адвокат – юрист, що надає професійну правову допомогу шляхом консультацій, здійснює захист обвинуваченого в суді. Нотаріус – це посадова особа, до обов'язків якої входить засвідчення, оформлення різного роду юридичних актів (договорів, заповітів, доручень). Медіатор – юридична держава, яка виступає посередником у міжнародному спорі.

LITERATÚRA

1. Bunganič, P.: Slovensko-ukrajinský slovník. Bratislava, SPN 1985. 647 s.
2. Horváth, E.: Právna rukoväť pre každého, zvlášť pre študentov. Žilina, Poradca s.r.o. 2005. 160 s.
3. Kamenská, V.: Slovensko-ruský právnický a politologický slovník. Banská Bystrica 1999. 346 s.
4. Kredátusová, J.: Súdny preklad v praxi: dokumenty trestného práva (ukrajinsko-slovenský aspekt). Prešov, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2020. 148 s.
5. Vojčík, P. a kol.: Základy práva. Nitra, Enigma 2004. 265 s.
6. Gajdošíková, L. – Rusiňák, P.: Slovník práva a sociálneho zabezpečenia. Bratislava, Veda SAV 1996.
7. Grigorjanová, T. – Kollár, D.: Slovensko-ruský právnicko-ekonomický slovník. Bratislava, SPN 2000.
8. Chovanec, J.: Referendum. Slovník. Bratislava 2000.
9. Ústava Slovenskej republiky. Bratislava, Heuréka 2001.
10. Zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon.
11. Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce.
12. Zákon č. 40/1963 Zb. Občiansky zákonník.
13. Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok.
14. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky 246/1993 Z.z. z 28. septembra 1993 O zbraniach a streľive.
15. Zákon z 3. apríla 2002 o rozhodcovskom konaní.
16. Брецько Ф. Ф. Основи держави і права. Ужгород: Закарпаття, 1998. 657 с.
17. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія: навчальний посібник. Львів: Світ. 383 с.
18. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р.
19. Господарський процесуальний кодекс України від 6 листопада 1991 р.
20. Кримінальний кодекс України від 1 вересня 2001 р.
21. Кримінально-процесуальний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою Української РСР Законом від 28 грудня 1960 р.
22. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р.
23. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р.
24. Словник юридичних термінів (російсько-український). Київ: Юрінком, 1994.

**KRÁTKY SLOVENSKO-UKRAJINSKÝ
PRÁVNICKÝ SLOVNÍK**

KRÁTKY SLOVENSKO-UKRAJINSKÝ PRÁVNICKÝ SLOVNÍK

A

advokácia – *адвокатура*

advokát – *адвокат*

- ustanoviť niekomu advokáta – *призначити комусь адвоката*
- vziať si advokáta – *найняти адвоката, укласти угоду з адвокатом*
- zastúpenie advokátom – *адвокатське представництво*
- združenie advokátov – *спілка адвокатів*
- obhajcom v trestnom konaní môže byť len advokát – *у ролі захисника в кримінальному судочинстві допускається лише адвокат*

advokátsky – *адвокатський*

- advokátsky koncipient – *помічник адвоката*
- advokátska činnosť – *адвокатська діяльність*
- advokátska kancelária – *офіс адвокатів, контора адвокатів*
- advokátska komora – *спілка адвокатів*
- advokátska odmena – *гонорар адвоката*
- advokátska poradňa – *юридична консультація*
- advokátska prax – *адвокатська практика*
- advokátska sadzba – *тариф оплати послуг адвоката*
- advokátske povolanie – *адвокатура*
advokátske zastupovanie – *адвокатське представництво*

advokátstvo i **advokatúra** – *адвокатура, адвокатська діяльність*

- výkon advokatúry – *адвокатська діяльність, виконання обов'язків адвоката*

akceptovať – *1. акцентувати; 2. прийняти, приймати*

akciový – *акціонерний*
akciová spoločnosť – *акціонерне товариство*

amnestia – *амністія*

- všeobecná amnestia – *загальна амністія*
- čiastočná amnestia – *часткова амністія*
- dať amnestiu – *дати амністію*
- udeliť niekomu amnestiu – *оголосити кому-небудь амністію, амністувати*
- dostal amnestiu – *отримав амністію*
- vyhlásiť amnestiu – *оголосити амністію*
- prepustiť niekoho na základe amnestie – *звільнити когось у результаті амністії*
- amnestia sa nevzťahuje na niekoho – *амністія не поширюється на кого-небудь, амністія не торкається кого-небудь*
- amnestia sa vzťahuje na osobu individuálne neurčené – *амністія торкається індивідуально невизначеного кола осіб*

amnestovať – *амністувати кого, оголосити амністію кому-небудь*

- amnestovať politických väzňov – *амністувати політичних в'язнів*

aplikácia – 1. застосування; 2. апликація

aplikovateľný – застосований, прикладний

arbitráž – арбітраж, арбітражний суд

- arbitráž ad hoc – спеціальний арбітраж, арбітраж ad hoc
- burzová arbitráž – біржовий арбітраж
- devízová arbitráž – валютний арбітраж
- dobrovoľná arbitráž – факультативний арбітраж, третейський суд
- krycia arbitráž – арбітраж з покриттям на строк
- medzinárodná arbitráž – міжнародний арбітраж
- obchodná arbitráž – комерційний арбітраж
- povinná al. obligatórna arbitráž – примусовий арбітраж
- štátna arbitráž – державний арбітраж
- arbitráž s cennými papiermi – фондовий арбітраж щодо цінних паперів
- Viedenská arbitráž – Віденський арбітраж

arbitrážny – арбітражний

- arbitrážny obchod – арбітраж
- arbitrážny súd – арбітражний суд
- arbitrážna dohoda – арбітражний договір, арбітражна угода
- arbitrážna komisia – арбітражна комісія
- arbitrážne konanie – арбітражне провадження, арбітражний розгляд, арбітражна процедура

• arbitrážne rozhodnutie – арбітражне рішення

atentát – замах, спроба

- bombový atentát – замах із застосуванням вибухівки
- pripravovať atentát na niekoho – організувати замах на когось
- spáchať al. urobiť atentát na niekoho – вчинити або зробити на когось замах
- prihlásiť sa k atentátu – взяти на себе відповідальність за замах

atentátnik – учасник замаху, організатор замаху

В

bankovníctvo – банківська справа

bankový – банковий, банківський

bezbranný – беззахисний

- bezbranná osoba – беззахисна (беззбройна) особа

bezpečnostný – безпека

- bezpečnostné opatrenie – заходи безпеки
- bezpečnostná agentúra – агенство безпеки
- bezpečnostná služba – служба безпеки
- bezpečnostná schránka – сейф
- bezpečnostná technika – техніка безпеки
- bezpečnostný pás – ремінь безпеки
- bezpečnostné orgány – органи безпеки
- bezpečnostné predpisy – правила безпеки
- Bezpečnostná rada OSN – Рада Безпеки ООН

bezpodielový – *безпайовий*

- bezpodielové spoluvlastníctvo – *сумісна власність, співвласність без визначеної частки*

bezúhonný – *бездоганний, несудимий*

- bezúhonný člověk – *людина, яка не притягувалася до кримінальної відповідальності*

branný – *військовий, воєнний, бойовий*

- branná pohotovost' – *бойова готовність*

bratovrah – *братовбивця*

bratovražda – *братовбивство*

C

cela – *камера*

- cela pre samoväzbu – *одиночна камера*
- cela smrti – *камера смертників*

cena – *1. ціна; 2. приз; 3. премія*

- dojednávať cenu – *домовлятися про ціну*

cenný – *цінний*

- cenný papier – *цінний папір*

colnica – *митниця*

colník – *митник*

colný – *митний*

- colný poplatok – *митний збір, мито*
- colný zákon – *митний закон, митний кодекс*
- colný orgán – *митний орган*
- colná deklarácia – *митна декларація*
- colná prehliadka – *митний огляд*

cudzí – *1. іноземний; 2. чужий*

- cudzí jazyk – *іноземна мова*
- cudzia moc – *іноземна сила*
- cudzie vojsko – *іноземне військо*

cudzina – *закордон, чужина*

cudzinec – *іноземець, чужинець*

cudzinecký – *для іноземців, закордонний*

- cudzinecká polícia – *поліція у справах іноземних громадян*

Č

čin – *1. дія; 2. вчинок*

- čiastkový čin – *частковий вчинок*
- čin spáchaný lst'ou – *вчинок, скоєний обманом*
- čin spáchaný násilím – *вчинок, скоєний насиллям*
- čin spáchaný opätovne – *вчинок, скоєний вдруге*
- čin spáchaný verejne – *публічно (відкрито) скоєний вчинок*
- čin spáchaný vlámaním – *вчинок, скоєний зі зломом*
- čin spáchaný za použitia nátlaku – *вчинок, скоєний з використанням тиску*
- hromadný trestný čin – *груповий злочин, злочин, скоєний групою осіб*
- pokračovací trestný čin – *триваючий злочин*
- pokračovanie v trestnom čine – *продовження злочину*
- trestné činy hospodárske – *злочини у сфері господарської діяльності*

- trestné činy hrubo narušajúce občianske spolužitie – *злочини проти громадської безпеки*
 - trestné činy proti brannosti a proti civilnej službe – *злочини проти ненесення військової та цивільної служби*
 - trestné činy proti ľudskosti – *злочини проти миру та безпеки людства*
 - trestné činy proti majetku – *злочини проти власності*
 - trestné činy proti poriadku vo verejných veciach – *злочини проти авторitetu orgánov державної влади, злочини у сфері службової діяльності*
 - trestné činy proti republike – *злочини проти основ національної безпеки*
 - trestné činy proti rodine a mládeži – *злочини проти сім'ї та молоді*
 - trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti – *злочини проти волі, честі та гідності особи*
 - trestné činy proti životu a zdraviu – *злочини проти життя та здоров'я особи*
 - trestné činy vojenské – *військові злочини*
 - trestné činy všeobecne nebezpečné – *злочини загальної небезпеки*
 - trestný čin – *злочин, кримінальний вчинок, злочинний вчинок*
 - trestný čin proti životu a zdraviu – *злочини проти життя та здоров'я особи*
 - trestný čin spáchaný opakovaně – *злочин, скоєний (вчинений) повторно*
 - trestný čin spáchaný so zbraňou – *злочин, скоєний із зброєю*
 - trestný čin spáchaný úmyselne – *злочин, скоєний навмисно*
 - trestný čin spáchaný z nedbanlivosti – *злочин, скоєний через необережність*
 - schvaľovanie trestného činu – *згода на вчинення злочину*
- činiteľ** – 1. діяч; 2. чинник, фактор
- členský** – членський
- členský príspevok – *членський внесок*
 - členská krajina – *країна-член*
- D**
- daň** – податок
- dedičská daň – *податок на спадщину*
 - pozemková daň – *земельний податок*
 - daň z pridanej hodnoty – *податок на додану вартість*
 - neodvedenie dane – *несплата (невнесення) податку до бюджету*
 - nezaplatenie dane – *несплата податку*
 - skrátenie dane – *зменшення податків*
- daňový** – податковий
- daňový úrad – *податкова інспекція (адміністрація)*
 - daňové konanie – *справа про податкове правопорушення*
- darca** – 1. дарувальник; 2. жертвувальник; 3. донор
- darovanie** – 1. дарування; 2. жертвування
- dedenie** – успадкування, спадкування
- dedenie zo zákona – *успадкування за законом*

- dedenie zo závetu – успадкування за заповітом

dedič – спадкоємець, наслідник

dedičský – спадковий

- dedičská nespôsobilosť – неправоздатність спадкоємця
- dedičské konanie – розгляд справи про спадщину
- dedičské právo – спадкове право

dedičstvo – спадщина, спадок

delikt – правопорушення, делікт

- delikt proti vlastníctvu – правопорушення, яке посягає на власність
- delikty mladistvých – правопорушення неповнолітніх
- hospodárske delikty – господарські правопорушення
- majetkové delikty – майнові правопорушення
- dopustiť sa deliktu – вчинити правопорушення
- predchádzať deliktom – попередити правопорушення

delikvencia – правопорушення, злочинність

- delikvencia mládeže – злочинність молоді

delikvent – правопорушник, деліквент

detektív – детектив

- súkromný detektív – приватний детектив

detektívny – детективний

- súkromná detektívna kancelária – приватне детективне агентство

dezercia – дезертирство,

дезертирування

dlžník – боржник

doba – 1. час; 2. строк, термін, період; 3. вік, епоха, час

- dohodnutá doba – домовлений строк (період, термін)
 - určená doba – встановлений період
 - výpovedná doba – період відмовлення (розірвання)

dobrovoľne prísl. – добровільно

docieľiť – досягнути

dodržiavanie – дотримання, додержування

dokazovanie – доказування, доводження, доказ

- dokazovanie v trestnom konaní – доказування в кримінальному процесі
- dokazovanie pri vyšetrovaní a na súde – доказування під час слідства та в суді
- znalecké dokazovanie – експертиза, свідчення експерта
- postup pri dokazovaní – процедура доказування

dokonanie – доведення до кінця, завершення

dokonaný – закінчений, завершений

- dokonaný trestný čin – закінчений (скоєний) злочин

domácnosť – дім, домашнє господарство, домівка

donútenie – примус

dopravný – транспортний

- dopravný strážnik – регулювальник
- dopravná nehoda – дорожньо-транспортна пригода

doručenie – вручення, доставка

doručený – доставлений, вручений

došetrenie – дорозслідування, додаткове слідство або розслідування

- vrátiť vec na došetrenie – повернути справу на додаткове розслідування
- súd vrátil vec prokurátorovi na došetrenie – справу було повернуто прокуророві судом для процедури додаткового слідства (розслідування)

dovolenka – відпустка

dovoz – 1. поставка, транспортування; 2. ввіз, імпорт

dozor – нагляд

- policajný dozor – поліцейський нагляд
- súdny dozor – судовий нагляд
- dozor prokurátora – прокурорський нагляд
- byť pod dozorem – бути (перебувати) під наглядом
- nepripustnosť zasahovania do vykonávania dozoru prokurátora – недопустимість втручання в здійснення прокурорського нагляду

dozorca – наглядач, особа з наглядовими повноваженнями

- väzenský dozorca – тюремний наглядач, в'язничний наглядач, інспектор безпеки

dôchodok – 1. дохід, прибуток; 2. пенсія

dôsledne – 1. послідовно; 2. досконало

dôvod – 1. міркування, підстава; 2. довід, аргумент, доказ

dráždivý – подразнюючий, дратівливий, збудливий, збуджуючий

druh – 1. вид, рід, гатунок, сорт; 2. жанр

družstvo – кооператив

držanie – зберігання

- držanie omamných prostriedkov a jedov – зберігання одурманюючих та отруйних речовин
- nedovolené držanie zbrane – незаконне зберігання зброї

dvojmanželstvo – бігамія, двошлюб'я

Е

euro – євро

evikcia – евікція, позбавлення прав на майно судом, позбавлення майна (на законній підставі)

evikčný – евікційний

- evikčný nárok – вимоги евікції
- evikčná povinnosť – обов'язок підкоритися рішенням суду про евікцію

exekúcia – 1. примусове виконання (судового рішення); примусове стягнення; 2. опис, екзекуція майна, накладення арешту (на майно)

exekučný – 1. виконавчий; 2. екзакуція, опис майна

exekútor – державний виконавець, судовий виконавець

exekútorský – виконавчий

existovať – існувати

expanzný – експансійний, гідравлічний

- expanzný prístroj – експансійний (гідравлічний) прилад

F

faktor – 1. фактор; 2. комісіонер, посередник

falšovanie – фальшування, підроблення, підробка

falšovať – підробляти, фальсифікувати, фальшувати

farba – колір, барва

- farba pleti – колір шкіри

finančný – фінансовий

- finančné právo – фінансове право
- finančný fond – фінансовий фонд
- finančný trh – фінансовий ринок
- finančné zúčtovanie – фінансовий розрахунок

fingovať – 1. підробляти, підроблювати; фальсифікувати; 2. симулювати

- fingovať účty – підробляти рахунки
- fingovať smrť – симулювати смерть

fungujúci – діючий

funkcia – 1. функція; 2. посада

G

generálny – 1. генеральний; 2. генеральний, загальний, всезагальний

- generálny prokurátor – генеральний прокурор

genocída – геноцид

H

hlaveň – ствол, дуло

hlavný – 1. головний, основний; 2. головний, центральний

- hlavné pojednávanie – головний судовий розгляд

hliadkovanie – патрулювання

hliadkovat' – патрулювати

- hliadkovat' po uliciach – патрулювати вулиці

hliadkový – патрульний

- hliadková služba – патрульна служба
- hliadkové vozidlo – патрульний автомобіль

hmotný – 1. матеріальний, фізичний; 2. матеріальний, фінансовий

- hmotné právo – матеріальне право

hmotnosť – вага, маса

hnanec – конвойований

hnutel'nosť – рухомість

hodnota – 1. ціна, вартість; 2. цінність

hospodársky – господарський, економічний

- hospodárska a obchodná evidencia – економічний та торговельний облік, господарський та комерційний облік
- hospodárska súťaž – економічне змагання, господарський конкурс
- hospodársky rok – звітний рік

hrozba – погроза, загроза

- hrozba štátneho donútenia – погроза державного примусу, здійснити можливість державного примусу

hrozit' – 1. погрожувати; 2. загрожувати

hymna – гімн

CH

chytenie – піймання, спіймання

- chytenie páchatel'a – спіймання злочинця

chytit' – піймати, спіймати, зловити, упіймати

- chytit' zlodeja – спіймати злодія
- chytit' niekoho pri čine – піймати (спіймати) кого-небудь на місці злочину

I

identifikácia – ідентифікація, пізнання, упізнання, розпізнання

- identifikácia mrtvoly – пізнання трупа

identita – ідентичність, тотожність

ilegálny – нелегальний, підпільний

J

jednotka – 1. одиниця; 2. підрозділ, частина, загін

- jednotka územnej samosprávy – одиниця територіального самоврядування
- pohotovostná jednotka – оперативна група

jednotlivec – індивід, окрема особа, індивідуум

jednotný – одничний

- jednotný náboj – одиничний заряд

justícia – юстиція, правосуддя

justičný – судовий

- justičný orgán – орган юстиції
- justičný omyl – судова помилка
- justičná vražda – судове вбивство

K

kárny – дисциплінарний

- kárne opatrenie – дисциплінарне стягнення, дисциплінарні міри

kauza – 1. юридичний факт; 2. випадок, кауза

- existencia kauzy – наявність юридичного факту
- dokazovanie kauzy – доведення юридичного факту

klamat' – 1. обманювати, вводити в оману; 2. обдурювати, дурити

kolízia – 1. співпадіння; 2. колізія, зіткнення

kolízny – колізійний

- kolízny prípad – колізія
- kolízny opatrovník – опікун, призначений судом на випадок зіткнення інтересів законного

представника з інтересами підопічного

- kolízne právo – *колізійне право*
- kolízna norma – *колізійна норма*

komora – *палата, колегія*

- advokátska komora – *бюро адвокатів*
- komora audítorov – *спілка аудиторів*
- dolná komora – *нижня палата*
- horná komora – *верхня палата*
- lekárska komora – *асоціація лікарів*
- notárska komora – *нотаріальна спілка*
- obchodná komora – *торгова палата*
- priemyselná komora – *промислова палата*
- súdna komora – *судова палата*
- Obchodná a priemyselná komora SR – *Торгово-промислова палата СР*
- Medzinárodná obchodná komora – *Міжнародна торгова палата*

konanie – *1. дія, вчинок; 2. виконання; 3. провадження, судочинство, розгляд, процедура, процес*

- arbitrážne konanie – *арбітражне провадження*
- blokové konanie – *блокнотне провадження*
- colné konanie – *митна процедура*
- dedičské konanie – *розгляд справи про спадщину*
- disciplinárne konanie – *дисциплінарний розгляд*
- dokazovacie konanie – *розгляд доказів*
- donucovacie konanie – *примусове стягнення*
- exekučné konanie – *виконавче провадження*
- konkurzné konanie – *конкурсна процедура*
- námietkové konanie – *провадження щодо заперечення*

- odvolacie konanie – *апеляційний розгляд*
- povoľovacie konanie – *надання дозволу*
- priame konanie – *безпосередній судовий розгляд*
- prípravné konanie – *провадження щодо попередньої підготовки справи, досудова підготовка справи*
- rozhodcovské konanie – *арбітраж*
- rozvodové konanie – *шлюбборозлучний процес, справа про розлучення*
- správne konanie – *адміністративне провадження, адміністративна процедура*
- súdne konanie – *судовий розгляд, розгляд судової справи, судовий процес*
- trestné konanie – *кримінальне судочинство*
- vykonávacie konanie – *виконавче провадження*
- obnova konania – *поновлення провадження по справі (за нововиявленими обставинами)*
- pravidlá súdneho konania – *правила проведення судового розгляду*
- prerušenie konania – *зупинення розгляду справи*
- vymáhať v súdnom konaní – *вимагати через суд, вимагати в судовому порядку*
- začať konanie – *порушити справу*
- zastaviť konanie – *припинити справу*
- obnoviť konanie – *поновити справу*

- odročit' konanie – відкласти провадження
- odložit' konanie – відкласти розгляд
- konanie vo veci – провадження в справі
- konanie sa vedie v slovenskom jazyku – судочинство ведеться словацькою мовою

konat' – 1. робити, виконувати, здійснювати; 2. клопотатися

- konat' službu – проходити (військову) службу

korupcia – корупція, підкуп, хабарництво

krádež – крадіжка, крадіж, викрадення, розкрадання

- drobná krádež – дрібна крадіжка
- bytová krádež – квартирна крадіжка
- krádež auta – викрадення (крадіж) автомобіля
- opakovaná krádež – повторна крадіжка
- krádež peňazí – крадіж грошей
- krádež vlámaním – крадіжка зі зломом
- vrecková krádež – кишенькова крадіжка
- obvinít z krádeže – звинуватити в крадіжці
- pristihnúť niekoho pri krádeži – викрити кого-небудь у крадіжці
- spáchať krádež – вчинити крадіжку

kriminalita – злочинність

- hospodárska kriminalita – економічна злочинність
- kriminalita mladistvých – злочинність неповнолітніх
- nárast kriminality – ріст злочинності

kriminálny – кримінальний, злочинний

- kriminálny prípad – кримінальний випадок, кримінальна справа
- kriminálny zločinec – кримінальний злочинець
- kriminálna činnosť – кримінальна діяльність
- kriminálna polícia – кримінальна поліція
- kriminálna psychológia – кримінальна психологія
- kriminálna ústredňa – кримінальний розшук
- kriminálne oddelenie – відділ кримінального (карного) розшуку
- kriminálne vrstvy spoločnosti – кримінальні верстви суспільства
- kriminálne prostredie – кримінальне оточення
- kriminálne živly – кримінальні елементи, кримінальний світ

krivo – неправдиво

- krivo prisahať – давати неправдиву присягу
- krivo vypovedať – давати неправдиві (фальшиві) показання (свідчення)

krivoprísahník – клятвопорушник, лжесвідок

krivoprísahný – кривоприсяжний, лжесвідчий

- krivoprísahný svedok – лжесвідок

krivý – 1. неправдивий, фальшивий, безпідставний; 2. несправедливий

- krivá prisaha – лжеприсяга, кривоприсяга
- krivá výpoveď – неправдиві показання
- krivá výpoveď sa trestá – давання неправдивих показань тягне за

собою кримінальну відповідальність

- *krivé svedectvo – лжесвідчення*
- *krivý súd – несправедливий суд*
- *krivé obvinenie – несправедливе звинувачення, неправдиве звинувачення, безпідставне звинувачення*
- *krivé sebaobvinenie – самообмова*

krížový – *перехресний*

- *krížový výsluch – перехресний допит*

kúpa – *купівля, купля, купування*

kupliarstvo – *сутенерство*

L

ľahostajný – *байдужий*

látka – *речовина, матеріал*

- *alkoholická a anabolická látka – алкоголічна та анаболічна речовина*
- *paralyzujúca látka – паралітична речовина*

legislatíva – *законодавство*

legitimácia – *легітимація*

- *procesná legitimácia – процесуальна дієздатність (легітимація)*
- *legitimácia nemanželského dieťaťa – узаконення позашлюбної дитини*

lehota – *строк, термін, час, стаж*

- *premlčacia lehota – прострочення, закінчення строку давності*

lest' – *хитрість, підступ, лукавство*

listina – *1. відомість, документ; 2. грамота, документ*

- *zakladacia listina – засновницький договір*

lúpež – *розбій, пограбування, грабіж*

- *ozbrojená lúpež – озброєний розбій, озброєне пограбування*
- *spáchať lúpež – вчинити розбій, вчинити грабіж, пограбувати*

M

machinácia – *махінація, інтриги, спекуляція*

majetkový – *майновий*

- *majetkový vzťah – майнові відносини*

majetok – *майно, добро, капітал, власність, надбання, добробут, майновий стан*

maloletý – *малолітній, неповнолітній*

manželia – *подружжся, чоловік і дружина*

manželský – *1. подружній; 2. шлюбний, сімейний*

- *manželský stav – сімейний стан*

manželstvo – *подружжся, одруження, шлюб*

marenie – *перешкода, перешкодження*

- *marenie výkonu úradného rozhodnutia – перешкода виконанню службового рішення*

marit' – *1. розладнувати, розбивати, припиняти; 2. витратити, марнувати, переводити*

materinský – *рідний, материнський*

- *materinský jazyk – рідна мова*

mediácia – *медіація, посередництво*

mediátor – *медіатор*

medzinárodný – *міжнародний*

- medzinárodná obyčaj – *міжнародний звичай*
- medzinárodná organizácia – *міжнародна організація*
- medzinárodná zmluva – *міжнародна угода*
- medzinárodné právo – *міжнародне право*
- medzinárodné právo súkromné – *міжнародне приватне право*
- medzinárodné právo verejné – *міжнародне публічне право*
- medzinárodný obchodný styk – *міжнародні торгівельні зв'язки*
- medzinárodný styk – *міжнародний зв'язок*

mierový – *1. мирний; 2. миротворчий*

- mierové urovnanie sporov – *мирне врегулювання суперечок (спорів)*

miesto – *1. місце; 2. місце, посада*

- miesto spáchania trestného činu – *місце скоєння злочину*

mimoriadny – *1. позачерговий, екстерний; 2. надзвичайний, винятковий; 3. понадштатний, факультативний, необов'язковий*

mimosúdny – *позасудовий, несудовий*

- mimosúdna činnosť – *позасудова діяльність*

minister – *міністр*

- minister zahraničných vecí – *міністр закордонних справ*

ministerstvo – *міністерство*

- ministerstvo spravodlivosti – *міністерство юстиції*
- ministerstvo zahraničných vecí – *міністерство закордонних справ*

mladistvý – *1. малолітній; 2. неповнолітній*

množstvo – *1. кількість, число; 2. сила, велика кількість, безліч*

mrav – *звичай, побут, спосіб життя*

mravný – *моральний*

- mravná výchova – *моральне виховання*

mučenie – *катування, муки*

mzda – *оплата, плата, ставка, заробітна плата, зарплата, платня*

- nevyplatenie mzdy – *невиплата заробітної плати*

mzdový – *який стосується заробітної плати*

- mzdová podmienka – *умова заробітної плати*

N

nabíjaný – *зарядний*

náboj – *заряд, патрон, снаряд, куля, набій*

náboženstvo – *1. релігія, віросповідання; 2. закон божий*

nadobúdat' – *здобувати, наживати, набирати, набувати*

nadobudnutý – *набутий, здобутий, нажитий*

nadriadený – *вищий, вищестоячий, начальник, керуючий, керівник*

nadržovanie – *підсобництво, потурання, попускання*

náhrada – *1. відшкодування, оплата, покриття, компенсація; 2. заміна, заступання*

- *peňažná náhrada – грошова компенсація*
- *bytová náhrada – житлова компенсація*

nájomca – *наймодавець*

nájomník – *наймач, квартирант*

nájomné, -ého s. – *плата за прокат, плата за оренду, орендна плата*

nákaza – *зараження, зараза*

nákazlivý – *інфекційний, заразний*

- *nákazlivá choroba – інфекційна хвороба*

náležitost' – *реквізит, спорядження*

napodobenina – *імітація, підробка*

- *napodobenina zbrane – імітація (підробка) зброї*

náprava – *політшення, виправлення*

nápravovýchovný – *виправно-виховний*

- *nápravovýchovné ústavy pre mladistvých – виправно-виховні заклади для неповнолітніх*

nárazový – *ударний*

- *nárazová zlož – ударна суміш*

národnost' – *національність*

národný – *національний*

- *národné povedomie – національна свідомість*
- *Národná rada SR – Національна Рада СР*

nárok – *1. право; 2. претензія, вимога*

narušenie – *порушення*

násilie – *насилля, насильство*

- *použiť násilie – застосувати силу, вчинити насильство (насилля)*
- *dopustiť sa násilia na niekom – вчинити насильство над ким-небудь*
- *stopy násilia na tele – сліди насильства на тілі*
- *násilím – насильно, силою, із застосуванням сили*
- *násilím donútiť niekoho k niečomu – силою примусити кого-небудь зробити що-небудь*

násilník – *1. насильник; 2. гвалтівник*

násilnosť – *насильство, гвалт, гвалтування*

násilný – *насильний; насильницький*

- *násilná smrť – насильницька смерть*
- *násilný čin – насильство, акт насилля*

návestie – *1. судова повістка, повістка до суду; 2. авізо, оповіщення, повідомлення*

naviest' – *підбурити, намовити*

návod – 1. інструкція; 2. підбурювання, підмовництво, змова, намова, підмова

- **návod na spáchanie trestného činu** – підбурювання до вчинення злочину

návodca – підбурювач, підмовник, намовник

- **návodca na trestný čin** – підбурювач злочину

návrh – проект, пропозиція, заява

navrátenie – відновлення, поновлення

názor – 1. погляд, думка, переконання; 2. споглядання

nebezpečenstvo – небезпека

- **nebezpečenstvo smrti** – небезпека смерті

nebezpečný – небезпечний

- **nebezpečná látka** – небезпечна речовина

nečinnosť – бездіяльність

nedbanlivosť – необережність, недбалість

nedovolený – недозволений, незаконний

- **nedovolená zbraň** – недозволена зброя
- **nedovolené prerušenie tehotenstva** – незаконне проведення аборту, незаконне переривання вагітності
- **nedovolená výroba liehu** – незаконне (недозволене) виробництво алкоголю

nehnutel'nosť – нерухомість

nehoda – аварія, нещасний випадок

- **dopravná nehoda** – дорожньо-транспортна пригода

nehodnoverný – недостовірний, невірогідний

- **nehodnoverná výpoveď** – недостовірні (невірогідні) свідчення

neoprávnený – незаконний

- **neoprávnené podnikanie** – незаконне підприємництво

neospravedlňovat' – не звільняти від відповідальності, не прощати, не пробачати, не вибачати

neoznámenie – неповідомлення

- **neoznámenie trestného činu** – неповідомлення про вчинення злочину

nepatrný – невеликий, маленький, незначний

neplatnosť – недійсність

neposlúchnutie – непокоря

nepravdivý – неправдивий, хибний, помилковий, нереальний

neprekazenie – потурання

- **neprekazenie trestného činu** – потурання вчиненню злочину

neprestajne – постійно, невгамовно, безперестанно

nepriateľ – ворог, недруг, противник

nepriateľský – ворожий, неприязний

nesúlady – незгода, розходження, розбіжність, невідповідність

neupravený – *неврегульований*

- neupravený prípad – *неврегульований випадок*

neurčitý – 1. *невиразний, непевний, неясний*; 2. *неозначений, невизначений*

- neurčitá doba – *невизначений період*

neusporiadaný – *невлаштований, неупорядкований*

- neusporiadaný život – *невлаштоване, неупорядковане життя*

netrestaný – *несудимий*

- dosiaľ netrestaný – *раніше несудимий*

nevina – *невинність, невинуватість*

- dôkaz nevinu – *доведення невинності*
- dokázat' niečiu nevinu – *довести чію-небудь невинуватість*
- byť presvedčený o niečej nevine – *бути переконаним (впевненим) у чийй-небудь невинності*
- prezumpcia nevinu – *презумпція невинності*

nevyhnutnosť – *необхідність*

nezávislý – *незалежний*

- nezávislé a nestranné súdy – *незалежні і неупереджені суди*

nezávislosť – *незалежність*

- nezávislosť súdnictva – *незалежність судочинства*

nezlúčiteľnosť – *несумісність*

normatívny – *нормативний*

- normatívny právny akt – *нормативний правовий акт*

- normatívny systém – *нормативна система*

- normatívna zmluva – *нормативна угода*

notár – *нотаріус*

notársky – *нотаріальний*

- notárska činnosť – *нотаріальна діяльність*
- Notárska komora Slovenskej republiky – *Нотаріальна палата Словацької Республіки*
- notárska zápisnica – *нотаріальний протокол*
- Notársky centrálny register závetov – *Нотаріальний центральний реєстр заповітів*

novonarodený – *новонароджений*

- novonarodené dieťa – *новонароджена дитина*

nutný – *необхідний, вимушений*

- nutná obrana – *необхідна оборона, вимушена оборона*

О

občan – *громадянин*

občiansky – 1. *громадянський*; 2. *цивільний, штатський*

- občianske právo – *цивільне право*
- občianske súdne konanie – *цивільне провадження*
- Občiansky súdny poriadok – *Цивільний процесуальний кодекс*
- Občiansky zákonník – *Цивільний кодекс*
- občiansky sobáš – *громадянський шлюб*

občianskoprávny – цивільно-правовий

- občianskoprávne a trestnoprávne vecí – цивільно-правові і кримінально-правові справи

obdarovaný – обдарованийий

obdobie – період, пора, епоха

- funkčné obdobie – звітний період

obdobný – аналогічний, подібний, схожий

obec – 1. населений пункт, село, селище, община; 2. громада, поселення

obesenie – повішення

- smrť obesením – смертна кара (страта) через повішення

obeť – жертва

- obeť na životoch – людські жертви

obhajca – захисник, адвокат

- obhajca ex offio – захисник, призначений судом
- obhajca obvineného – захисник обвинуваченого
- obhajca trestných činov – захисник з кримінальних справ
- zbor obhajcov – колегія захисників (адвокатів)
- ustanoviť obvinenému obhajcu – призначити обвинуваченому захисника (адвоката)
- zvoliť si obhajcu – вибрати (запросити) захисника
- obhajcom v trestnom konaní môže byť len advokát – у ролі захисника в кримінальному судочинстві допускається лише адвокат

obhajoba – захист, оборона

- súdna obhajoba – судовий захист, судова оборона

• svedkovia obhajoby – свідки захисту

• právo na obhajobu – право на захист

• povedať niekoľko slov na svoju obhajobu – сказати декілька слів на свій захист (у своє оправданні)

• obhajoba obžalovaného – захист підсудного

• prevziať obhajobu – взяти (прийняти) на себе зобов'язання по захисту підсудного

obhajobný – захисний, оборонний

- obhajobná reč – захисна (оборонна) промова
- obhajobný spis – документ захисту, захисний акт

obhliadač – оглядач

- obhliadač mŕtvol – оглядач трупів

obhliadka – огляд

- obhliadka miesta činu – огляд місця події
- obhliadka miesta trestného činu – огляд місця злочину
- obhliadka mŕtvoly – огляд трупа
- obhliadka na mieste – огляд на місці

obchodný – 1. економічний; 2. торговий, торгівельний, комерційний, господарський; 3. діловий

- obchodná spoločnosť – господарське товариство
- obchodné meno – назва підприємства (організації), торгова назва
- obchodné právo – господарське право, економічне право, комерційне право

- obchodné tajomstvo – комерційна таємниця
- obchodný register – реєстр суб'єктів господарювання
- Obchodný zákoník – Господарський кодекс, Економічний кодекс
- obchodná ukrajinčina – ділова українська мова

obchodovanie – 1. торгівля; 2. здійснення господарської (підприємницької діяльності)

obnova – поновлення, відновлення

- návrh na obnovu konania – пропозиція про поновлення судового провадження
- obnova trestného konania – поновлення слідства
- obnova občianstva – поновлення громадянства

objednávateľ – замовник

obmedzovanie – обмеження

- obmedzovanie práv – обмеження прав
- obmedzovanie rodičovských práv – обмеження батьківських прав

obnovenie – поновлення, поновлювання; відновлення, відновлювання

- obnovenie konania – поновлення судового провадження
- obnovenie zmluvy – поновлення (відновлення) угоди
- obnovenie poriadku – відновлення порядку

obrana – захист, оборона

- nutná obrana – необхідна оборона
- neprimeranosť obrany vzhľadom na povahu a nebezpečnosť útoku –

невідповідність захисту характеру і небезпеці замаху (посягання)

- obrana proti žalobe – захист від позову
- obrana v krajnej núdzi – оборона у випадку крайньої необхідності
- obrana vlasti – захист батьківщини
- postaviť sa na obranu niekoho – стати на захист кого-небудь
- povedať niečo na svoju obranu – сказати що-небудь у свій захист

obranyschopnosť –

обороноздатність

obsahovať – 1. вміщати, містити; 2. осягати, охоплювати

obstaranie – добування, забезпечення, клопотання

- obstaranie vecí – клопотання у справі

obstarávateľ – представник, посередник, комісіонер, уповноважений, довірена особа, повірений

obvinenie – обвинувачення, звинувачення

- nespravodlivé obvinenie – несправедливе обвинувачення
- nepodložené obvinenie – необґрунтоване (безпідставне) обвинувачення
- krivé obvinenie – неправдиве обвинувачення
- vzniesť obvinenie proti niekomu – пред'явити обвинувачення кому-небудь

obvinený – обвинувачений

- doзнание obvineného – зізнання, обвинувачення
- obvinený zo spáchania trestného činu – обвинувачений у вчиненні (скоєнні) злочину
- výpoveď obvineného – показання обвинуваченого
- byť stíhaný ako obvinený – притягнений як обвинувачений
- skutočnosti, ktoré sa obvinenému kladú za vinu – дії, які обвинуваченому ставляться у провину
- zákonný zástupca obvineného – законний представник обвинуваченого
- predviest' obvineného – привести обвинуваченого
- predvolať obvineného – викликати обвинуваченого

obvodový – окружний, районний, дільничий

- obvodový súd – окружний суд

obučaj – звичай, порядок, поведінка, звичка

obyvateľstvo – населення, людність

obžaloba – обвинувачення, звинувачення

- obžaloba z krádeže – обвинувачення в крадіжці
- svedkovia obžaloby – свідки обвинувачення
- oslobodiť spod obžaloby – зняти обвинувачення
- prečítať obžalobu – прочитати обвинувачення
- prejednanie obžaloby – розгляд справи

obžalobca – 1. обвинувач; 2. позивач

obžalobný – обвинувальний

- obžalobná reč – обвинувальна промова
- obžalobný návrh – обвинувальний висновок

obžalovací – обвинувальний

- obžalovací spis – обвинувальний документ

obžalovaný – обвинувачений, підсудний

odbornosť – фаховість, кваліфікація, спеціальність

oddelenie – відділ

- administratívne oddelenie – адміністративний відділ
- finančné oddelenie – фінансовий відділ
- kriminálne oddelenie – відділ кримінального розшуку
- ohlasovacie oddelenie – паспортний стіл, паспортний відділ
- oddelenie mzdovej evidencie – розрахунковий стіл
- oddelenie práce a miezd – відділ праці і зарплати
- vedúci oddelenia – завідувач відділу, завідуючий відділом, керівник відділу

oddiel – 1. загін; 2. відділ, розділ

- špeciálny policajný oddiel – загін міліції спеціального призначення

odhalenie – відкриття, розкриття, викриття

- odhalenie zločinu – викриття злочину
- odhalenie machinácií – викриття махінацій

odhalit' – *викрити, виявити, відкрити, розкрити*

- odhalit' krádež – *розкрити крадіжку*
- odhalit' sprisahanie – *розкрити (викрити) змову*
- odhalit' trestný čin – *розкрити злочин*
- odhalit' zradcu – *викрити зрадника*
- odhalit' a zmariť pokus o niečo – *виявити і припинити замах (покласти край спробі) чого-небудь*

odklad – *відкладання, зволікання; відстрочка, відстрочення*

- odklad colných poplatkov – *відстрочка митних зборів*
- odklad exekúcie – *відстрочка примусового покарання (стягнення)*
- odklad platby – *відстрочка оплати*
- odklad rozhodnutia – *відстрочка рішення*
- odklad vykonania rozsudku – *відстрочка виконання вироку*
- odklad výkonu trestu – *відстрочка відбування покарання (кари)*
- odklad výkonu vojenskej služby – *відстрочка виконання військової служби*
- žiadosť o odklad termínu platby – *заява про надання відстрочки платежу*
- odklad splátok – *відстрочка сплати (виплати)*
- dať odklad – *дати (надати) відстрочку*
- dostať odklad – *отримати (одержати) відстрочку*
- ak vec neznesie odklad – *у разі не допустимих зволікань*

odloženie – *1. залишення; 2. залишення без розгляду; 3. відстрочка*

- odloženie veci – *залишення справи без розгляду*

- odloženie výkonu trestu – *відстрочка відбування покарання (кари)*

odložený – *припинений, відстрочений*

odložiť – *1. відкласти, залишити; 2. припинити; 3. відкласти, відстрочити; 4. відсунути, перенести*

- odložiť súdne rokovanie – *припинити слухання справи*
- odložiť rozhodnutie – *відкласти рішення*
- odložiť vykonanie rozsudku – *відстрочити виконання вироку*
- podmienечно odložiť výkon trestu – *умовно відстрочити відбування покарання (кари)*
- odložiť na neurčito – *відкласти на невизначений (необмежений) строк*

odmena – *гонорар, нагорода, премія, винагорода*

odmietnuť – *відмовити, відхилити, дати відвід*

odmietnutie – *1. відмова; 2. відхилення, 3. відхилення, відвід (відведення)*

- odmietnutie obvinenia – *відхилення обвинувачення*
- odmietnutie sudcu – *відвід судді*

odňatie – *позбавлення*

- odňatie slobody – *позбавлення волі*

odovzdanie – *1. вручення; 2. передача; 3. здача*

- odovzdanie a prevzatie – *прийом-здача, приймання-передача*

- odovzdanie veci súdu – *передача справи в суд*

odôvodnenie – *обґрунтування, обґрунтовування*

- odôvodnenie rozsudku – *обґрунтування вироку*
- odôvodnenie žiadosti – *обґрунтування прохання (заяви)*
- odôvodnenie žaloby – *обґрунтування позову*

odpad – 1. *опадання, облітання; 2. покидьок, брак, дефект, брукт, залишки, відходи; 3. стік, відлив*

odpis – 1. *копія; 2. списання, стискування; 3. амортизація*

- odpis registra trestov – *копія реєстру судимості*

odplata – 1. *нагорода, винагорода, відплата, подяка; 2. відплата, розплата*

odpor – *відсіч, протидія, протест, опір*

odporca – *відповідач, протилежна сторона*

odročiť – *відстрочити, відкласти, перенести*

- odročiť súdne pojednávanie – *відкласти слухання справи*

odsek – *абзац, частина, пункт*

- druhý odsek článku 202 Trestného poriadku – *абзац другий статті 202 Кримінально-процесуального кодексу*

odstránenie – *ліквідація, усунення*

odstúpenie – *відмова, відмовлення*

odstupné, -ého s. – *відступні, відступне*

odsúdenec – *засуджений*

- žiadosť odsúdenca o milosť – *клопотання засудженого про помилування (амністію)*

odsúdenie – *засудження*

- podmienené odsúdenie – *умовне засудження*
- odsúdenie obvineného – *засудження обвинуваченого*
- odsúdenie na doživotný žalár – *засудження на довічне ув'язнення*
- zahladenie odsúdenia – *зняття судимості*
- nezahladené odsúdenia – *незнята судимість, засудження*

odsúdený¹ – *(іменник) засуджений*

- podmienené odsúdený – *умовно засуджений*

odsúdený² – *засуджений, присуджений*

- odsúdený pre úmyselnú vraždu – *засуджений в обвинуваченні з навмисного (умисного) вбивства*
- odsúdený na smrť – *засуджений до смертної кари*
- podmienené odsúdené osoby – *умовно засуджені особи*

odsúdiť – *засудити, присудити*

- odsúdiť na dlhoročný žalár – *засудити на довгострокове ув'язнення*
- odsúdiť na smrť – *засудити до смертної кари, винести смертний вирок*
- odsúdiť na smrť zastrelením – *присудити до розстрілу*

- odsúdiť na smrť obesením – присудити до смертної кари через повішення
- odsúdiť niekoho za krádež – засудити кого-небудь за крадіжку
- odsúdiť obžalovaného k trestu odňatia slobody – засудити обвинуваченого до покарання позбавлення волі
- odsúdiť páchatel'a – засудити злочинця
- súd ho uznal vinným a odsúdil k trestu smrti – суд визнав його винним і засудив до смертної кари
- odsúdiť obžalovaného na päť rokov väzenia – засудити обвинуваченого на п'ять років ув'язнення (позбавлення волі)
- odsúdiť podľa článku ... odsek ... Trestného zákonníka – засудити згідно статті ... абзацу ... Кримінально-процесуального кодексу
- odsúdiť niekoho v neprítomnosti – заочно засудити кого-небудь
- byť odsúdený za úplatkárstvo – бути засудженим за корупцію

odsudzujúci – обвинувальний

- odsudzujúci rozsudok – обвинувальний вирок
- odsudzujúce rozhodnutie súdu – обвинувальний вирок (рішення) суду

odvetvie – галузь

- odvetvie práva – галузь права

odvodený – похідний

odvolací – 1. апеляційний; 2. відкличний, відзивний

- odvolací súd – апеляційний суд
- odvolacie právo – право на апеляцію
- odvolacia lehota – строк на оскарження, оскарженню підлягає протягом...

- odvolacie konanie – апеляційне провадження
- odvolacia stolica – апеляційна інстанція

odvolanie – 1. відкликання, відклик, звільнення, усунення, зняття; 2. відміна, скасування, анулювання

odvolávat' – знімати, відмовлятися, зрікатися, скасовувати, анулювати, відмінити, відхиляти, звільняти

- odvolať z funkcie – зняти з посади, звільнити

ohováranie – обмова, наклеп

ohrozenie – загроза, небезпека

- ohrozenie utajovanej skutočnosti – загроза прихованих фактів
- ohrozenie životného prostredia – загроза довкіллю

ohroziť – створити небезпеку, наражати на небезпеку, поставити під загрозу

ochranný – 1. захисний, запобіжний; 2. захисний, примусовий

- ochranná výchova – примусове (або захисне) виховання
- ochranná známka – фабрична марка, фабричне клеймо
- ochranné opatrenie – запобіжні заходи

okolnosť – 1. обставина, випадок; 2. обставина, умови, становище, стан, обстановка

okresný – районний

- okresný súd – районний суд

omisivný – омісійний

- omisivný úkon – омісійні дії

- omisivný trestný čin – *омісійний кримінальний вчинок*

opatera – *доглядання, догляд, опіка*

- rodičovská opatera – *батьківська опіка*

opatrenie – *1. міра; 2. захід*

- bezpečnostné opatrenia – *заходи безпеки*
- naliehavé opatrenia – *невідкладні заходи*
- donucovacie opatrenia – *примусові заходи*
- kárne opatrenia – *міра покарання (кари)*
- preventívne opatrenia – *запобіжні (попереджувальні, профілактичні) заходи*
- správne opatrenie – *адміністративне розпорядження*
- zákonné opatrenia – *законні заходи*
- urobiť prísne opatrenia – *вжити строгих заходів*

opilstvo – *алкоголізм, пияцтво*

opustenie – *залишення, покидання, покинення*

- opustenie dieťaťa – *покинення дитини, залишення дитини в небезпеці*

organizovaný – *організований*

- organizovaná skupina – *організована група*
- organizovaný zločin – *організований злочин*

oslobodenie – *1. оправдання, виправдання; 2. звільнення*

- oslobodenie obžalovaného – *виправдання обвинуваченого (підсудного)*

oslobodený – *1. оправданий, виправданий; 2. звільнений*

- oslobodený spod obžaloby – *оправданий*
- tovar oslobodený od cla – *товар звільнений від мита*

oslobodit' – *1. оправдати, виправдати; 2. звільнити*

- oslobodit' obžalovaného – *виправдати підсудного*
- oslobodit' spod obžaloby niekoho – *зняти обвинувачення з кого-небудь*
- súd ho oslobodil pre nedostatok dôkazov – *суд його виправдав за недостатністю (відсутністю) доказів*
- oslobodit' väžňa – *звільнити в'язня*

oslobodzujúci – *виправдувальний, виправдний*

- oslobodzujúce dôkazy – *виправдувальні докази*
- oslobodzujúci rozsudok – *виправдувальний вирок*
- vyniesť oslobodzujúci rozsudok – *винести виправдальний вирок*

osoba – *особа*

- osamelá osoba – *самотня особа*
- osoba vyššieho veku – *особа похилого віку*
- osoba zverená do starostlivosti alebo dozoru – *підопічна особа*
- podriadená osoba – *підлегла (підвладна) особа*
- závislá osoba – *залежна особа*
- blízka osoba – *близька особа*
- fyzická a právnická osoba – *фізична і юридична особа*
- fyzická osoba – *фізична особа*

osobitný – *особливий, спеціальний*

- osobitná časť – особлива частина

osobný – 1. особистий; 2. персональний; 3. приватний

- osobná sloboda – особиста свобода

osvojenec – прийомна дитина, усиновлена дитина

osvojiteľ – прийомний батько, названий батько, усиновитель

ozbrojený – озброєний

- ozbrojený páchatel' – озброєний злочинець
- ozbrojený sprievod – озброєний конвой, озброєна команда
- viesť väzňov s ozbrojeným sprievodom – вести в'язнів під конвоєм
- ozbrojené sily – збройні сили
- ozbrojený zbor – збройний корпус

ozbrojovanie – озброєння, озброювання

označenie – 1. позначення, позначка; 2. виявлення, встановлення; 3. найменування, назва

- označenie pôvodu – позначення походження

oznámenie – 1. оголошення, повідомлення, сповіщення; 2. донесення, донос, заява; 3. оголошення

- trestné oznámenie – офіційна скарга, заява
- oznámenie rozsudku – оголошення вироку

oznámit' – 1. повідомити, оголосити, сповістити; 2. донести на кого-небудь, подати скрагу або заяву; 3. оголосити

- oznámit' niekoho polícii – заявити на кого-небудь у поліцію
- oznámit' rozsudok – оголосити вирок
- oznámit' trestný čin – заявити про вчинення (скоєння) злочину

Р

pádny – важливий, переконливий

- pádny dôkaz – важливий (переконливий) доказ

páchanie – вчинення, скоєння

- páchanie trestnej činnosti – вчинення (скоєння) злочину

páchat' – вчиняти, робити, коїти

- páchat' trestné činy – вчиняти злочини
- páchat' ukrutnosti – виявляти жорстокість
- páchat' krivdu na niekom – допускатися несправедливості

páchatel' – злочинець, правопорушник

- neznámy páchatel' – невідомий злочинець
- priamy páchatel' – прямий виконавець злочину
- páchatel' trestného činu – кримінальний злочинець
- totožnosť páchatel'a – ідентичність особи злочинця
- zistiť totožnosť páchatel'a – встановити особу злочинця
- osobné pomery páchatel'a – особа злочинця (підсудного)
- pátrať po páchatel'ovi – розшукувати злочинця
- dopadnúť páchatel'a – спіймати злочинця

pašerák – контрабандист

pašovanie – контрабанда

- pašovanie drog – контрабанда наркотиків
- pašovanie niečoho za hranicu – контрабанда чого-небудь через кордон

pašovaný – контрабандний

pašovať – контрабандою перевозити або переправляти

- pašovať zbrane – перевозити контрабандою зброю

pátrací – розшуковий

- pátrací pes – собака-шукач
- pátracia činnosť – оперативно-розшукова діяльність
- pátracia hliadka – оперативна група розшуку
- pátracia relácia – інформація кримінального розшуку
- pátracia služba – кримінальний розшук
- pátracie oddelenie – відділ розшуку

pátrač – член оперативної групи розшуку

pátranie – розшук, розшукування

- pátranie po obžalovanom – розшук підсудного
- pátranie po páchatel'ovi trestného činu – розшук злочинця
- po ňom je vyhlásené pátranie – він є в розшуку
- vyhlásiť celoštátne pátranie po niekom – оголосити загальнодержавний розшук кого-небудь
- začať pátranie – почати розшук

pátrať – розшукувати, вистежувати; 2. шукати

- pátrať po osobách – розшукувати осіб
- pátrať po páchatel'och – розшукувати (вистежувати) злочинців

peňažný – грошовий

- peňažná náhrada – грошова компенсація
- peňažný prostriedok – кошти, грошовий засіб
- peňažný trest – грошове стягнення, фінансове стягнення
- peňažný trest s podmieneným odkladom výkonu – грошове стягнення з умовною відстрочкою виконання

perzekúcia – переслідування, гоніння, репресії

- perzekúcia obyvateľstva – переслідування, гоніння, репресії населення

písomnosti mn. – ділові папери, папери, документи

platit' – 1. мати силу, набирати силу (чинність), бути дійсним; 2. платити, сплачувати

platobný – платіжний

- platobná neschopnosť – платіжна неспроможність, платонеспроможність

plnenie – виконання

- plnenie zmluvy – виконання угоди, дотримання угоди
- požadovať plnenie – вимагати виконання

plnit' – виконувати

- plniť funkciu – виконувати функцію

plnomocenstvo – повноваження, доручення

plyn – 1. газ; 2. природний газ

plynutie – минання, збігання

pobrežný – територіальний

- pobrežné vody – територіальні води

počít – 1. відчуття; 2. почуття; 3. передчуття

počet – число, кількість, склад

počítačový – комп'ютерний

- počítačová sieť – комп'ютерна мережа

počítať – 1. обчислювати, підраховувати; 2. рахувати, враховувати; 3. вважати

podávanie – відпуск, відпускання, видавання, продавання

podiel'at' sa – брати участь

podielnictvo – часткова, пайова участь

podmienečný – умовний

- podmienečné odsúdenie – умовне засудження

podmienka – умова, обставина, становище

- zmluvné podmienky – умови договору
- platobné podmienky – умови платежу

podnet – 1. стимул, поштовх; 2. заява

podnik – 1. підприємство; 2. заклад

podnikanie – підприємництво

podnikateľ – підприємець

podozrenie – підозра, підозріння

- podozrenie na otravu al. z otravy – підозра на отруєння
- podozrenie z krádeže – підозра в крадіжці
- vypočúvať niekoho pre podozrenie z vraždy – допитувати когось у підозрі вбивства
- podozrenie padlo na neho – підозра пала на нього
- byť v podozrení – бути під підозрою, викликати підозру
- mám vážne podozrenie, že – серйозно підозрюю, що
- mať niekoho v podozrení – підозрювати когось
- vzbudiť podozrenie – викликати підозру

podozrievat' – підозрювати

podozrivý¹ – 1. підозрілий; 2. підозрюваний

- podozrivý zo spáchania trestného činu – підозрюваний у вчиненні злочину
- byť podozrivý – підозрюватися, бути підозрюваним
- zadržat' niekoho ako podozrivého z niečoho – затримати кого-небудь у якості підозрюваного у чому-небудь

podozrivý² – підозрюваний

- dôvodne podozrivý – *обгрунтовано підозрюваний*
- bezdôvodne podozrivý – *безпідставно підозрюваний*

podpaľáčstvo – *підпал*

podplácanie – *підкуп*

podpora – *1. підтримка, допомога, підмога; 2. допомога*

podporovanie – *підтримка*

podstatný – *1. основний, істотний; 2. важливий, істотний, суттєвий, значний*

podvod – *обман, підробка, шахрайство, махінація*

- daňový podvod – *податкове шахрайство*
- volebný podvod – *махінації під час виборчої кампанії*
- trestný čin podvodu – *шахрайство карається законом*
- spáchať podvod – *вчинити обман, обманути, вчинити шахрайство*
- dopustiť sa podvodu – *вчинити обман, обманути*
- odhaliť podvod – *розкрити (викрити) обман*
- získať niečo podvodom – *добитися чого-небудь обманом*
- usvedčiť niekoho z podvodu – *викрити (звинуватити) кого-небудь в обмані*
- žalovať niekoho pre podvod – *обвинувачувати когось у шахрайстві, подавати в суд на когось за шахрайство*

podvodnícky – *шахрайський*

- podvodnícke sklony – *нахили до шахрайства*

- podvodnícke spôsoby – *методи (прийоми) шахрая*

podvodníctvo – *обман, шахрайство*

podvodník – *шахрай*

podvodný – *обманний, шахрайський*

pohľadávka – *вимога, претензія, позов*

pohlavie – *стать*

pohlavný – *статевий*

- pohlavná choroba – *статева хвороба*

pohnúť – *порушити, зрушити, рушити*

pohnútko – *спонукання, мотив*

- pohnútky trestného činu – *мотиви злочину*

poistenie – *страховка, страхування*

poistné, -ého s – *1. страховий внесок, страховка, страхування; 2. страхова премія*

pojednávanie – *судовий розгляд, судове засідання*

pokus – *замах, спроба*

- pokus o krádež – *спроба крадіжки*
- pokus o samovraždu – *спроба самогубства*
- pokus o trestný čin – *спроба вчинити злочин*
- pokus o útek – *спроба втечі*
- pokus o vraždu – *замах на життя, спроба вбивства*

- je podozrivý z pokusu o vraždu – він підозрюється у спробі вбивства
- dokonaný pokus – закінчений замах
- nedokonaný pokus – незакінчений замах
- nespôsobilý pokus o trestný čin – непридатний замах на злочин
- vyšetrovací pokus – слідчий експеримент
- pokus samovraždy – замах на самогубство
- pokus trestného činu – спроба злочину, замах на злочин

pokuta – штраф, фінансове стягнення

- súdna pokuta – судовий штраф
- sprísnenie pokút – підвищення суворості стосовно штрафних санкцій
- poriadková pokuta – дисциплінарне стягнення
- zmluvná pokuta – неустойка, пеня; штраф, обумовлений в угоді
- záložná pokuta – заставний внесок (штраф)

pokup – вказівка, директива, інструкція

policajný – поліцейський

- policajný dozor – поліцейський нагляд
- byť pod policajným dozorom – бути (перебувати) під поліцейським наглядом
- policajný komisár – поліцейський комісар
- policajný kordon – поліцейський кордон
- policajný pes – собака-шукач
- policajný riaditeľ – начальник поліції
- policajný strážnik – поліцейський

- policajný zásah – каральна акція
- policajný orgán – поліцейський орган
- Policajný zbor – Поліцейський корпус
- policajná akadémia – поліцейська академія
- policajná hliadka – поліцейський патруль
- policajná prehliadka – поліцейський обшук
- policajná prihláška – прописка, реєстрація (за місцем проживання)
- policajná razia – поліцейська облава
- policajná stanica – поліцейська дільниця
- policajné opatrenie – поліцейські заходи

policajt – поліцейський

- policajt vo výslužbe – поліцейський у відставці
- dopravný policajt – дорожній патруль

polícia – поліція

- bezpečnostná polícia – поліція у сфері захисту
- cudzinecká polícia – поліція у справах іноземних громадян (і паспортної служби)
- kriminálna polícia – кримінальна поліція, кримінальний розшук
- daňová polícia – служба податкової поліції
- miestna polícia – муніципальна поліція
- mestská polícia – міська поліція
- mestská dopravná polícia – міська автоінспекція

- hľadá ho polícia – його розшукує поліція
- odvieť niekoho na políciu – відвести когось в поліцію
- oznámiť krádež polícii al. na políciu – повідомити про крадіжку в поліцію
- zavolať políciu – викликати поліцію
- vojenská polícia – військова поліція

politický – політичний

- politická strana – політична партія
- politické hnutie – політичний рух

poľovný – мисливський

pomer – 1. ставлення, стосунок, відносини, відношення; 2. умови, обставина, обстановка

- pomer svedka k obvinenému – взаємовідносини свідка з обвинуваченим
- zistiť pomer svedka k obvinenému – встановити відносини свідка до обвинуваченого
- manželský pomer – подружні стосунки (відносини)
- právny pomer – правові відносини

potocník – 1. помічник, пособник; 2. підмайстер

pomsta – помста

- krvná pomsta – кровна (кривава) помста, вендетта
- túžba po pomste – жадоба помсти
- urobiť niečo z pomsty – зробити що-небудь з помсти

ponosa – скарга

poplašný – тривожний, сигнальний

- poplašná a štartovacia zbraň – сигнальна і стартова зброя
- poplašná správa – тривожна

інформація, повідомлення про небезпеку

poprava – (смертна) кара, страта

- poprava obesením – смертна кара через повішення
- poprava zastrelením – розстріл
- hromadná poprava – масова страта
- verejná poprava – публічна страта
- viesť na popravu – вести на страту
- vykonať popravu – здійснити (вчинити) страту

popravčí – який проводить страту

- **popravčia čata** – команда, яка проводить розстріл засудженого

popravisko – ешафот, місце страти

popraviti' – стратити

- popraviti' odsúdeného – стратити засудженого
- popraviti' obesením – повісити
- popraviti' s'atím – відрубати голову
- popraviti' zastrelením – розстріляти

porota – 1. суд присяжних; 2. журі

- člen poroty – член суду присяжних
- výrok poroty – вердикт або постанова (вирок) суду присяжних

porotca – член суду присяжних, присяжний

porotcovský – член суду присяжних, присяжний

- porotcovské povinnosti – обов'язки присяжних

poručiteľ – 1. поручитель; 2. заповідач, спадкодавець

porušenie – 1. порушення; 2. ушкодження, пошкодження

- porušenie povinností – порушення зобов'язань, невиконання зобов'язань
- porušenie pracovnej disciplíny – порушення трудової дисципліни
- porušenie práva – правопорушення, порушення права
- porušenie predpisov, pravidiel – порушення інструкцій, правил
- porušenie prísahy – порушення присяги
- porušenie tajomstva – розголошення таємниці
- porušenie verejného poriadku – порушення громадського порядку
- porušenie vernosti – зрада
- porušenie zákona – порушення закону
- porušenie záväzkov – порушення зобов'язань, невиконання зобов'язань

porušovanie – 1. порушування; 2. ушкодження

- porušovanie domovej slobody – порушування недоторканності житла

poskytnúť – надати, дати, віддати, подати

- poskytnúť pomoc – надати допомогу
- poskytnúť služby – надати послуги

poslanec – депутат

posledný – останній

- posledná vôľa – остання воля

postavenie – становище, стан, позиція,

положення

postup – 1. просування, наступ; 2. метод, прийом, спосіб, порядок

posúdenie – 1. обговорення, розгляд; 2. висновок

- posúdenie vecí – розгляд справи
- odborné posúdenie – висновок експерта

posudok – 1. висновок; 2. характеристика

poškodiť – ушкодити, пошкодити, зіпсувати

poškodzovanie – заподіяння, вчинення, спричинення, завдання

- poškodzovanie spotrebiteľa – заподіяння шкоди споживачеві
- poškodzovanie veriteľa – заподіяння (завдання) шкоди кредитору

poškodený – потерпілий

- odvolanie poškodeného – апеляція потерпілої особи

pošpinit' sa – зганьбитися, покрити своє ім'я ганьбою

potomok – потомок, нащадок

potrestanie – покарання, кара

- mierne potrestanie – легке покарання
- prísne potrestanie – строге покарання
- upustiť od potrestania niekoho – звільнити від покарання когось

potrestat' – покарати

- potrestať odňatím slobody na štyri roky – *покарати позбавленням волі строком на 4 роки*
- potrestať páchatel'a trestného činu – *покарати злочинця*
- potrestať zločin podľa zákona – *покарати злочин згідно закону*
- exemplárne potrestať niekoho – *покарати кого-небудь для прикладу іншим*
- kruto potrestať – *суворо покарати*
- prísne potrestať – *строго покарати*

potvrdiť – 1. підтвердити, засвідчити; 2. затвердити, санкціонувати; 3. посвідчити, засвідчити, завірити

poučenie – інструкція, роз'яснення, повчання

- poučenie svedka, obvineného, poškodeného – *роз'яснення (інструкції) свідку, обвинуваченому, потерпілому*
- poučenie o rozklade al. o opravných prostriedkoch proti rozsudku – *роз'яснення порядку оскарження вироку*
- po zákonom poučení – *після необхідного (законного) роз'яснення*

poučiť – роз'яснити, пояснити

- poučiť obvineného o jeho právach – *роз'яснити обвинуваченому його права*
- poučiť svedka o zodpovednosti za krivú výpoveď – *попередити свідка про відповідальність за давання неправдивих показань (свідчень)*

poučovať – роз'яснювати

- poučovať obvineného o následkoch odporetia výpovede – *попереджувати обвинуваченого за наслідки відмови від давання свідчень*

- poučovať obvineného o jeho právach – *роз'яснювати обвинуваченому його права*

povaha – характер, вдача, суть

poverený – довірений, уповноважений

povešť – репутація

povinnosť – обов'язок, повинність

povodeň – повінь, повідь

povolanie – 1. професія, фах, заняття, робота; 2. покликання; 3. хист, талант; 4. призначення, виклик

povraz – шибениця, ланцюг

- čakať ho povraz – *його чекає шибениця (петля)*
- dostať povraz – *бути присудженим до смертної кари через повішення*

pozemok – ділянка

pozmeniť – змінити, видозмінити, модифікувати

pozmeňovanie – модифікація, зміна, змінювання, перероблення

požiadavka – 1. вимога; 2. потреба, запит, інтерес

pôrod – пологи, роди

pôsobnosť – 1. компетенція; 2. сила, дія, чинність

pracovný – робочий, трудовий

- pracovná zmluva – *трудовий договір*

- pracovné právo – *трудове право*
- pracovný pomer – *трудові відносини*

prameň – 1. джерело; 2. джерело, засіб, матеріал

prameniť – 1. бити джерелом; 2. брати початок; 3. сягати, походити, витікати

právnický – *юридичний*

- právnická osoba – *юридична особа*
- právnická fakulta – *юридичний факультет*
- právnický jazyk – *юридична мова*

právnik – 1. юрист; 2. юрист, студент юридичного факультету

právny – *правовий, юридичний*

- právne predpisy – *правові норми*
- právny akt – *правовий акт*
- právny dokument – *правовий документ*
- právny nárok – *законне право, мати право на щось*
- právny následok – *правовий наслідок*
- právny omyl – *юридична помилка*
- právny poradca – а) *юрисконсульт*; б) *адвокат*
- právny poriadok – *правопорядок, правовий порядок*
- právny štát – *правова держава*
- právny úkon – *юридична дія*
- právny základ – *правова основа*
- právny zástupca – *правозаступник, адвокат*
- právna domnienka – *юридична гіпотеза*
- právna forma – *правова форма*

- právna istota – *законність, впевненість у законності, юридична надійність*
- právna moc – *законна сила*
- právna ochrana – *правовий захист*
- právna pomoc – *юридична допомога*
- poskytnúť právnu pomoc – *надавати юридичну допомогу*
- právna poradňa – *юридична консультація*
- právna postupnosť – *правонаступництво*
- právna povinnosť – *юридичний обов'язок*
- právna sila noriem – *юридична сила норм*
- právna skutočnosť – *юридичний факт*
- právna spôsobilosť – *правоздатність*
- právna subjektivita – *правосуб'єктність, характер юридичної особи, право юридичної особи*
- právna terminológia – *юридична термінологія*
- právna účinnosť noriem – *ефективність дій правових норм*
- právna úprava – а) *юридичне або правове оформлення, узаконення, регламентація*; б) *правове регулювання*
- právna úprava spoločenských vzťahov – *правове регулювання суспільних відносин*
- právna zodpovednosť – *правова (юридична) відповідальність*
- právne inštitúcie – *юридичні (правові) заклади*
- právne myslenie – *правове мислення*

- právne následky – *правові наслідки*
- právne nástupníctvo – *правонаступництво*
- univerzálny právny nástupca – *універсальний правонаступник*
- právne normy – *правові (юридичні) норми*
- právne uznanie – *легітимація*
- právne vedomie – *правосвідомість*
- právne vedy – *юридичні науки*
- právne vzťahy – *правові відносини*
- právnou cestou – *законним шляхом*
- právne konanie – *судочинство*

právo – 1. право; 2. право, юридичні науки

- petičné právo – *право на оскарження*
- právo cudzie – *зовнішнє (іноземне) право*
- právo domáce – *внутрішнє право*
- právo sociálneho zabezpečenia – *право соціального забезпечення*
- právo životného prostredia – *право довкілля*
- prirodzené právo – *природне право*
- procesné právo – *процесуальне право*
- rodičovské právo – *батьківське право*
- rodinné právo – *сімейне право*
- súkromné právo – *приватне право*
- užívateľské právo – *право користувача*
- záväzkové právo – *зобов'язальне право*
- európske právo – *європейське право*
- hmotné právo – *матеріальне право*

- pozemkové právo – *земельне право*
- pozitívne právo – *позитивне право*

právomoc – *правомочність, повноваження, компетенція, юрисдикція*

- právomoc súdu – *компетенція суду*
- súdna právomoc – *судова правомочність (юрисдикція)*
- výlučná súdna právomoc – *виключна юрисдикція*
- právomoc vo veciach občianskych – *цивільна юрисдикція*
- disciplinárna súdna právomoc – *дисциплінарна юрисдикція*
- trestná právomoc nad cudzincami – *кримінальна юрисдикція над іноземцями*
- vyňať niekoho zo súdnej právomoci – *звільнити кого-небудь з-під юрисдикції*
- v medziach al. v rámci právomoci – *в межах компетенції*
- mať zákonodarnú právomoc – *мати законодавчі повноваження*
- prekročiť právomoc – *вийти за межі повноважень*
- prekročenie úradnej právomoci – *перевищення службових (посадових) повноважень*

právoplatnosť – *законна сила*

právoplatný – *законний, який має силу*

precedens – *прецедент*

prečin – *провина, проступок*

predaj – *продаж*

predovšetkým – передусім, насамперед, головним чином

predpis – припис, наказ, розпорядження, постанова, правило, норма

- v znení neskorších predpisov – у останній редакції, з наступними змінами та доповненнями

predpokladat' – припускати, уявляти, очікувати

predsavzatie – намір, замисел, рішення, задум, почин, ініціатива

predseda – голова

prehľadný – 1. оглядовий; 2. збірний; 3. поточний, чіткий

prechovávanie – зберігання, приховування, переховування

prekážka – 1. перешкода, перепона, завада; 2. бар'єр

prekonanie – усунення

prekročiť – 1. переступити, перейти; 2. перевиконати; 3. порушити

prenajatý – 1. найнятий; 2. орендований

prenajímatel' – наймач

prepadnúť – напасти на когось

prepadnutie¹ – напад

- lúpežné prepadnutie – розбійний напад
- ozbrojené prepadnutie – збройний напад

prepadnutie² – 1. закінчення строку дії; 2. конфіскація

- prepadnutie majetku – конфіскація майна
- prepadnutie veci – конфіскація предмету

preprava – перевезення, перевіз, транспортування

- preprava osôb a nákladu – перевезення осіб та вантажу

prepustenie – 1. звільнення; 2. випуска

prerokovanie – розгляд, обговорення

prerokovať – обговорити, розглянути

prerušiť – припинити, перервати

preskúmat' – 1. перевірити; 2. розглянути; 3. переглянути

presný – 1. точний, чіткий; 2. пунктуальний, акуратний, влучний

presvedčený – переконаний

prevod – 1. переклад, перекладення, передача

prezumpcia – презумпція

- prezumpcia nevinu – презумпція невинності (невини)
- prezumpcia viny – презумпція вини

prezumpatívny – передбачуваний

priaznivý – доброзичливий, прихильний, сприятливий, позитивний, похвальний, погожий, ласкавий

priebojnozápalný – бронейно-запальвальний

priebojný – бронейний

priemyselný – промисловий, індустриальний

priestupok – правопорушення, проступок, провина, порушення

prihliadať – брати до уваги, звертати увагу, дозувати

prihliadnutie – врахування

prichytiť – спіймати, піймати

- prichytiť pri čine – піймати на місці злочину

príjem – прибуток, доход, надходження

prijímanie – отримання

- prijímanie úplatku – отримання хабара

príkaz – 1. наказ, приказ, розпорядження, припис; 2. доручення; 3. ордер, розпорядження

primeraný – відповідний, підхожий, належний, згідний

prípád – випадок, подія, спроба, справа

prípadný – можливий, випадковий

príprava – підготовка, приготування, готування

- príprava na trestný čin – підготовка злочину

pripravit² – позбавити, відібрати

prípustný – припустимий, допустимий, припущений

prírodný – природний

- prírodné zdroje – природні ресурси

prísediaci, -eho m. – засідатель, асистент

- prísediací súdovia z radov občanov – присяжні

príslušník – член

príslušnosť – 1. приналежність; 2. компетенція, повноваження

- štátna príslušnosť – громадянство
- súdna príslušnosť – підсудність
- príslušnosť súdu – повноваження суду

príslušný – відповідний, належний, компетентний

prispievať – 1. вносити, жертвувати; 2. допомагати, брати участь; 3. вміщувати, публікувати

prítomnosť – 1. сучасність, теперішність, сьогоднішня; 2. наявність, присутність, участь

priznať sa – признатися, зізнатися

- priznať sa k zločinu – признатися (зізнатися) в злочині
- priznať sa ku krádeži – признатися в крадіжці
- priznať sa k vine – визнати свою вину
- úprimne sa priznať – щиросердечно зізнатися
- priznať sa ku všetkému – зізнатися у всьому

probácia – умовне покарання позбавленням волі з наглядом

procesnoprávny – процесуально-правовий

- procesnoprávne podmienky – процесуально-правові умови
- procesnoprávne lehoty – процесуально-правові строки

procesný – процесуальний

- procesné právo – процесуальне право
- procesný úkon – процесуальні дії, процесуальний акт
- procesné formy – процесуальні форми
- procesná chyba – процесуальне порушення
- procesné predpisy – процесуальні норми, процесуальний кодекс
- procesná lehota – процесуальний строк
- procesná stránka – сторона, яка бере участь у процесі
- procesná spôsobilosť – процесуальна дієздатність

procesuálny – процесуальний

prokurátor – прокурор

- generálny prokurátor – генеральний прокурор
- krajský prokurátor – обласний прокурор
- okresný prokurátor – районний прокурор
- vojenský prokurátor – військовий прокурор
- hlavný vojenský prokurátor – головний військовий прокурор
- so súhlasom prokurátora – за згодою прокурора

prokurátorský – прокурорський

- prokurátorský dozor al. dohľad – прокурорський нагляд
- prokurátorský úrad – посада прокурора
- prokurátorská výstraha – прокурорське попередження

prokuratúra – прокуратура

- generálna prokuratúra – генеральна прокуратура
- vojenská prokuratúra – військова прокуратура
- orgány súdu a prokuratúry – органи суду і прокуратури

prostredie – середовище, оточення

prostredníctvom – посередництвом

prostriedok – засіб

- opravný prostriedok – засіб (форма) оскарження

protiprávny – протиправовий

- protiprávny stav – протиправове становище

protivýpoved' – протипоказання, протисвідчення

protižaloba – зустрічний позов

protokol – протокол, акт

- protokol o vypočúvaní svedkov – протокол допиту свідка
- pitevný protokol – протокол розтину

prvok – елемент

pyrotechnický – піротехнічний

- pyrotechnická zlož – піротехнічна суміш

pytliactvo – браконьєрство

R

radca – радник

rasa – 1. раса; 2. порода, раса

recidíva – рецидив

- recidíva trestného činu – рецидив злочину

recidivista – рецидивіст

- obzvlášť nebezpečný recidivista – особливо небезпечний рецидивіст

register – реєстр

- register trestov – реєстр судимостей
- trestný register – реєстр судимостей
- záznam v trestnom registre – судимість
- vymazať z trestného registra – зняти судимість
- požiadanie o predloženie výpisu z registra trestov – перевірка наявності судимості

regulácia – регулювання, регуляція

rekurent – позивач, позовник, скаржник

rekurzny – касаційний

- rekurzna lehota – строк для касації
- rekurzne konanie – судовий розгляд касаційної справи
- rekurzny súd – касаційний суд, касаційна інстанція

riadenie – 1. керування, управління; 2. керування, керівництво

riadny – черговий, регулярний, звичайний, дійсний

rodičia, -ov pl. – батьки

rodina – 1. родина, сім'я, сімейство; 2. рідня, родичі

rodinný – сімейний, родинний

- rodinné právo – сімейне право
- rodinný stav – сімейний стан

rokovací – діловий (перекладається індивідуально)

- rokovací poriadok – порядок денний

rokovanie – 1. переговори; 2. нарада

rozhodca – третейський суддя, арбітр

rozhodcovský – третейський, арбітражний, господарський

- rozhodcovský súd – третейський (арбітражний) суд
- rozhodcovský sudca – третейський суддя
- rozhodcovské konanie – арбітраж
- rozhodcovská zmluva – арбітражна угода
- rozhodcovský rozsudok – рішення третейського суду (арбітражу)

rozhodnutie – рішення, постанова

- rozhodnutie bez opravného prostriedku – остаточне рішення
- rozhodnutie o rozklade – рішення після заперечення
- rozhodnutie s možnosťou opravného prostriedku – неостаточне рішення
- arbitrážne rozhodnutie – рішення арбітражу
- kladné rozhodnutie – позитивне рішення
- konečne al. definitívne rozhodnutie – кінцеве (остаточне) рішення

- **súdne rozhodnutie** – рішення (постанова) суду
- **zamietavé rozhodnutie** – заперечне рішення
- **rozhodnutie o zamietnutí** – рішення про відхилення
- **rozhodnutím súdu bolo súdne pokračovanie prerušené** – рішенням суду провадження у справі було припинено
- **odvolať sa proti rozhodnutiu** – оскаржити (опротестувати) рішення
- **proti rozhodnutiu niet odvolania** – рішення не підлягає оскарженню (не оскаржується)
- **podrobiť sa rozhodnutiu** – підкоритися рішенню
- **potvrdiť rozhodnutie** – підтвердити рішення
- **vyniesť rozhodnutie** – винести (прийняти) рішення

rozhodovať – 1. вирішувати, виносити рішення; 2. постановляти; 3. судити

rozhodujúci – 1. вирішальний, рішучий, ухвальний; 2. переважний

- **rozhodujúci činiteľ** – вирішальний чинник

rozkaz – наказ, розпорядження, доручення, приказ, ордер

rozlišovať – 1. розрізняти, розрізнявати; 2. відрізняти

rozpor – суперечливість, суперечність, конфлікт, розходження

- **rozpor medzi prijatým zákonom a ústavou** – розходження між прийнятим законом і конституцією
- **rozpor vo svedeckých výpovediach** – суперечливість у показаннях свідків

rozpornosť – 1. суперечливість, суперечність; 2. протилежність

- **rozpornosť v konaní** – суперечливість у поведінці
- **rozpornosť výpovedí** – суперечливість показань

rozsah – 1. розмір, площа; 2. обсяг, об'єм, масштаб, розмір, діапазон

rozsudok – рішення, вирок (у кримінальному процесі)

- **rozsudok smrti** – смертний вирок
- **rozsudok v prospech žalobcu** – рішення на користь позивача
- **doplňujúci rozsudok** – додаткове судове рішення
- **konečný rozsudok** – остаточний вирок, остаточне рішення
- **kontumačný rozsudok** – заочний вирок
- **odsudzujúci rozsudok** – обвинувальний вирок
- **oslobodzujúci rozsudok** – виправдувальний вирок
- **právoplatný rozsudok** – вирок, який набув законної сили (чинності)
- **súdny rozsudok** – судовий вирок, рішення суду
- **doručenie rozsudku** – вручення вироку
- **obsah rozsudku** – зміст вироку
- **odôvodnenie rozsudku** – обґрунтування вироку
- **výrok rozsudku** – резолюційна частина вироку
- **zrušenie rozsudku** – скасування вироку
- **rozsudok nadobúda právnu moc** – вирок набуває законної сили
- **rozsudok sa vyhlasuje v mene Slovenskej republiky** – вирок виноситься іменем Словацької Республіки

- rozsudok sa vyhlasuje verejne – *вирок виноситься публічно*
- rozsudok napadnúť opravným prostriedkom – *опротестувати (оскаржити) судове рішення, судовий вирок*
- odvolať sa proti rozsudku – *опротестувати (оскаржити) вирок (рішення)*
- potvrdiť rozsudok – *підтвердити судове рішення, судовий вирок*
- preskúmať rozsudok – *переглянути судове рішення*
- proti rozsudku možno podať odvolanie do 14 dní – *на рішення суду протягом 14 днів можна подати апеляцію*
- proti rozsudku niet odvolania – *вирок (рішення) не підлягає оскарженню*

rozvod – *розлучення, розлука, розрив*

rozvedený – *розлучений*

rozvoj – *розвиток*

rukojemník – *заручник*

- výmena rukojemníkov – *обмін заручників*
- vziať ako rukojemníka – *захопити заручника*
- branie rukojemníka – *взяття заручника*

rušiť – *1. скасувати, анулювати; 2. ліквідувати; 3. порушувати*

- rušiť platnosť rozsudku – *скасувати (анулювати) вирок*
- rušiť platnosť zákona – *скасувати дію закону*

rušiteľ – *порушник*

- rušiteľ verejného poriadku – *порушник громадського порядку*

ruvačka – *бійка*

S

sabotáž – *саботаж*

sadzba – *ставка, тариф, міра*

- sadzba trestu – *міра покарання*
- vyššia trestná sadzba – *вища міра покарання*

samospráva – *самоврядування, самоуправління*

samostatný – *1. самостійний, незалежний; 2. приватний; 3. окремий, відокремлений*

- samostatná sťažnosť – *приватна скарга*
- samostatné odvolanie – *приватне оскарження*
- samostatný trest – *самостійна міра покарання*

samosúd – *самосуд*

samosudca – *мировий суддя, одноособовий суддя*

- samosudca pre veci občianske – *мировий суддя у цивільних справах*
- samosudca pre veci trestné – *мировий суддя у кримінальних справах*

samoväzba – *одиначне ув'язнення, ізолятор*

- vyšetrovacía samoväzba – *слідчий ізолятор*
- byť v samoväzbe – *сидіти в ізоляторі*
- dať do samoväzby – *посадити в ізолятор*

samovrah – *самовбивця, самогубець*

samovražda – *самогубство, самовбивство*

- pokus o samovraždu – *спроба самогубства (самовбивства)*
- účasť na samovražde – *доведення до самогубства*
- spáchať samovraždu – *покінути (порішити) із собою, заподіяти собі смерть, вчинити самогубство*

sídlo – *місцезнаходження, резиденція, поселення, центр*

sieň – *зала, зал*

- zo súdnej siene – *із зали суду*

skresľovanie – *викривлення, перекручування*

- skresľovanie údajov – *викривлення, перекручування даних, свідчень*

skupina – *група, розряд*

skúšobný – *1. випробувальний; 2. екзаменаційний*

- skúšobná doba – *випробувальний термін*
- skúšobná doba s dohľadom – *випробувальний термін (період) з наглядом*
- skúšobná lehota – *випробувальний термін*

skutkový – *фактичний*

- skutkový omyl – *фактична помилка*
- skutkový stav – *фактичний стан справ*
- skutková podstata – *фактичний склад*
- skutková podstata trestného činu – *фактичний склад злочину*
- kvalifikovaná skutková podstata – *кваліфікований склад злочину*

- skutkové okolnosti trestného činu – *фактична обстановка вчинення злочину*
- predvídanie skutkových okolností – *передбачення фактичних обставин*

skutočnosť – *дійсність, реальність, факт*

skutok – *вчинок, дія, справа*

slávnostne – *святково, урочисто*

sloboda – *воля, свобода, вільність*

sľub – *1. обіцянка; 2. присяга*

- slávnostne zložiť sľub – *урочисто скласти присягу*

sľúbit' – *пообіцяти*

slušnosť – *пристойність*

smerovať – *прямувати, простувати*

smrť – *смерть*

- smrť nastala otrávením – *смерть настала у результаті отруєння*
- konštatovať smrť – *констатувати смерть*
- príčina smrti – *причина смерті*
- trest smrti povrazom – *смертна кара через повішення*
- trest smrti zastrelením – *розстріл*
- odsúdiť na smrť al. trest smrti – *засудити до смерті (смертної кари)*
- zrušiť trest smrti – *скасувати смертний вирок*

smrteľný – *1. смертний; 2. смертельний*

- smrteľný prípad – *смертний випадок*

- smrteľný úder – *смертельний удар*
- smrteľný zápas – *агонія*
- smrteľná dávka – *смертельна доза*
- smrteľná rana – *смертельна рана*
- neúmyselný čin so smrteľným následkom – *ненавмисні дії, які спричинили (викликали) смерть*

smrtiaci – *смертоносний, смертельний*

- smrtiaci výstrel – *смертельний постріл*
- smrtiaca zbraň – *смертоносна зброя*

spáchanie – *вчинення, скоєння*

- miesto spáchania trestného činu – *місце вчинення злочину*
- miesto, čas a spôsob spáchania trestného činu – *місце, час та спосіб вчинення злочину*
- podozrivý zo spáchania trestného činu – *підозрюваний у вчиненні (скоєнні) злочину*
- spáchanie trestného činu – *скоєння (вчинення) злочину*

spáchat' – *вчинити, скоїти*

- spáchať atentát na niekoho – *вчинити замах на кого-небудь*
- spáchať zločin al. trestný čin – *вчинити злочин*
- spáchať krádež – *вчинити (скоїти) крадіжку*
- spáchať samovraždu – *покінчити з собою, вчинити самогубство*
- spáchať vraždu – *вчинити вбивство*
- spáchať úmyselne obzvlášť závažný trestný čin – *вчинити умисно особливо важкий злочин*
- spáchať úmyselný trestný čin – *скоїти (вчинити) навмисний злочин*

splnenie – *виконання, здійснення*

splnomocnenec – *уповноважений, довірений*

splnomocniteľ – *довіритель, мандант*

splnomocnený – *уповноважений*

- splnomocnený zástupca – *уповноважений представник*

splynutie – *злиття*

spojenie – *1. об'єднання, злиття; 2 зв'язок, зносини, стосунки; 3. скріплення, з'єднання; 4. сполучення*

spolčenie – *злочинне угруповання, злочинна зграя*

spoliehať sa – *покладатися, надіятися, звірятися*

spoločenský – *1. громадський, суспільний; 2. товариський, компанійський*

- spoločenská zmluva – *договір про створення товариство*

spoločenstvo – *1. спільність; 2. союз, співдружність; 3. суспільство, угруповання; 4. спілка, товариство*

spoločnosť – *1. спільність, єдність; 2. суспільство; 3. компанія, спілка, товариство, об'єднання; 4. громадськість, суспільність*

- spoločnosť s ručením obmedzeným – *товариство з обмеженою відповідальністю*
- komanditná spoločnosť – *командитне товариство*
- obchodná spoločnosť – *господарське товариство*

spoluobvinený – співвідповідач, співобвинувачений

spoluobžalovaný – співобвинувачений, співвідповідач

spoluodporca – співвідповідач

spolupáchatel' – співучасник, спільник, співвинуватець

spoluúčastník – співучасник

spoluväzeň – співкамерник, спільно ув'язнений

spoluvina – співвина

- má na tom spoluvinu – вина за це частково падає на нього

spor – спір, суперечка

- spor o kompetencii súdu – спір про компетенцію суду
- majetkový spor – майновий спір
- občianskoprávny spor – цивільний спір
- pracovnoprávny spor – трудовий спір
- súdny spor – судовий спір
- vyhrať (súdny) spor – виграти судову справу (спір)
- prehrať (súdny) spor – програти справу

spotrebitel' – споживач

spôsobilost' – здатність, дієздатність, правоздатність, придатність

spôsobiť – спричинити, заподіяти, вчинити

- spôsobiť ohrozenie – спричинити загрозу, загрожувати
- spôsobiť škodu – спричинити шкоду

správny – адміністративний, управлінський

- správne konanie – адміністративне провадження
- správna réžia – адміністративні витрати
- správne opatrenie – адміністративні заходи
- správne právo – адміністративне право
- správne priestupky – адміністративні порушення (проступки)
- Najvyšší správny súd – Верховний суд

spravodlivost' – справедливість

- spravodlivost' rozsudku – справедливість рішення (вироку) суду
- spravodlivost' sudcu – справедливість судді
- ministerstvo spravodlivosti – міністерство юстиції
- dožadovať sa spravodlivosti – вимагати справедливості, домагатися справедливості

spravodlivý – справедливий

- spravodlivý sudca – справедливий суддя
- spravodlivý rozsudok – справедливий вирок
- spravodlivý trest – справедливе покарання
- spravodlivá požiadavka – справедливі вимоги

spravovať – керувати, правити, управляти

sprenevera – 1. розтрата; 2. зрада

sprisahanec – змовник

sprisahanecký – змовницький

sprisahanie – змова

- protištátne sprisahanie – антидержавна змова

sprisahať sa – вступати в змову

sprísnenie – посилення

sprísniť – посилити

- sprísniť tresty – посилити покарання

sprostredkovanie – посередництво

sprostredkovateľ – посередник, комісіонер

stály – 1. безперервний, постійний; 2. стабільний, незмінний, сталий, стійкий, штатний, дійсний

stanovisko – погляд, точка зору, позиція

starat' sa – 1. турбуватися, піклуватися; 2. клопотатися, журитися; 3. цікавитися

starostlivosť – дбайливість, клопітливість, старанність, піклування, турбота

stav – 1. стан; 2. положення; 3. склад, чисельність

- zdravotný stav – стан здоров'я
- právny stav – правовий статус, правове положення

st'ážnosť – скарга, оскарження

- st'ážnosť proti nezákonnému konaniu – оскарження незаконних дій
- st'ážnosť proti rozhodnutiu – скарга на рішення, оскарження рішення (вироку)

• kasačná st'ážnosť – касаційна скарга

• podať st'ážnosť na niekoho – подати скаргу на кого-небудь

• podať st'ážnosť proti rozhodnutiu súdu – опротестувати рішення суду

• proti rozsudku nemožno podať st'ážnosť – рішення оскарженню не підлягає

• súd prerokuje st'ážnosť advokáta – суд розгляне скаргу адвоката

• zamietnuť st'ážnosť – відхилити скаргу

st'ážovať sa – подавати позов (скаргу)

st'ážovateľ – позивач, скаржник

stiahnuť – зняти, відкликати

stíhanie – притягнення до відповідальності, переслідування

• disciplinárne stíhanie – дисциплінарне переслідування

• trestné stíhanie – кримінальне переслідування, притягнення до кримінальної відповідальності

• súdne stíhanie – переслідування у судовому порядку, притягання до суду (судової відповідальності), судове переслідування

• začať trestné stíhanie – поновити (відновити) кримінальну справу

• zastaviť trestné stíhanie z dôvodu, že trestný čin nebol spáchaný – припинити кримінальне переслідування за відсутністю події злочину

stíhaný – переслідуваний

• stíhaný zákonom – переслідуваний законом

- **stíhaný na slobode** – *притягнений до судової відповідальності без попереднього ув'язнення*

stíhat' – *притягати до відповідальності, переслідувати, карати*

- **stíhat'** na slobode – *притягати до кримінальної відповідальності без попереднього ув'язнення*
- **stíhat'** podľa zákona – *переслідувати по закону*
- **súdne stíhat'** – *переслідувати у судовому порядку, притягати до суду, судової відповідальності*
- **stíhat'** niekoho ako spoluúčastníka – *притягати до відповідальності кого-небудь як співучасника*
- **zákon stíha falšovanie peňazí** – *підробка грошей переслідується (карається) законом*

stíhateľný – *який підлягає покаранню*

- **stíhateľný čin** – *вчинок, який підлягає покаранню*

stolica zast. – *1. крісло; 2. інстанція; 3. комітет, столиця, жупа*

- **sudcovská stolica** – *судове крісло*
- **odvolacia stolica** – *апеляційний суд*
- **súd prvej, druhej stolice** – *суд першої, другої інстанції*
- **súdnicтво je vo všetkých stolicách oddelené od správy** – *судочинство у всіх інстанціях відокремлено від адміністративних органів*

stopa – *слід*

- **zistiť stopy trestného činu na tele poškodeného** – *виявити сліди злочину на тілі потерпілого*

stopovať – *1. йти по сліду, вистежувати; 2. розшукувати*

strácat' – *втрачати*

- **strácat' účinnosť** – *втрачати силу (чинність)*

strana – *1. сторона; 2. партія*

- **strana v spore** – *сторона спору*
- **odporujúca strana** – *протилежна сторона*
- **procesná strana** – *зацікавлена сторона*
- **zaviazaná strana** – *сторона пов'язана угодою*
- **zmluvná strana** – *сторона угоди*
- **žalovaná strana** – *сторона-відповідач*
- **žalujúca strana** – *сторона-позивач*

strata – *1. втрата; 2. позбавлення*

- **strata čestných titulov a vyznamenaní** – *позбавлення почесних титулів та нагород*
- **strata vojenskej hodnosti** – *позбавлення військового звання*

stráž – *1. варта, сторожа, охорона, караул, пост; 2. вартування, варта, вахта*

- **čestná stráž** – *почесна варта*

strážit' – *оберігати*

strážca – *охоронець*

- **strážca zákona** – *охоронець закону*
- **strážcovia poriadku** – *охоронці порядку*
- **telesný strážca** – *тілоохоронець*

strela – *1. постріл; 2. снаряд, куля; 3. стріла*

- **strela sa uvádza do pohybu** – *куля приводиться у рух*

strelivo – *боєприпаси, бойові припаси*

strelný – *вогнепальний*

- strelná zbraň – *вогнепальна зброя*
- strelný prach – *вогнепальний порох*

súbor – *1. сукупність, комплекс; 2. зібрання, набір; 3. ансамбль*

súd – *1. суд; 2. будова суду; 3. судове засідання або процес; 4. суд, судді; 5. рішення суду*

- obvodný súd – *окружний суд*
- okresný súd – *районний суд*
- krajský súd – *обласний суд*
- ústavný súd – *конституційний суд*
- súd nižšej, vyššej inštancie – *суд нищої, вищої інстанції*
- súd prvého stupňa – *суд першої інстанції*
- prvostupňový súd – *суд першої інстанції*
- vojenský súd – *а) військовий суд; б) воєнний трибунал*
- ľudový súd – *народний суд*
- poľný súd – *військово-польовий суд*
- medzinárodný súd – *міжнародний суд*
- arbitrážny súd – *третейський суд, арбітраж*
- kasačný súd – *касаційний (апеляційний) суд*
- odvolací súd – *касаційний суд*
- trestný súd – *кримінальний суд*
- verejný súd – *публічний (відкритий) суд, публічне судове засідання*
- zmierovací súd – *мировий суд*
- Najvyšší súd Slovenskej republiky – *Верховиний суд Словацької Республіки*
- Špeciálny súd – *надзвичайний суд, спеціалізований суд*
- Vyšší vojenský súd – *вищий військовий суд, військовий трибунал*
- právomoc súdu – *компетенція суду*
- dožiadanie súdu – *судове доручення*

- rozhodnutie súdu – *рішення (вирок) суду*
- sústava súdov – *судова система*
- uznesenie súdu – *постанова суду*
- trestné konanie pred súdom – *судовий розгляд*
- dostať sa pred súd – *потрапити під суд, стати перед судом*
- obrátiť sa na súd – *звернутися до суду*
- odovzdať vec súdu – *передати справу до суду*
- postaviť niekoho pred súd – *притягнути кого-небудь до суду*
- predvolanie na súd – *виклик до суду*
- predvolať niekoho na súd – *викликати кого-небудь до суду*
- stáť pred súdom – *стати перед судом*
- vypovedať pred súdom – *відповідати перед судом, давати показання (свідчення) перед судом*
- žalovať niekoho na súde – *подавати до суду на кого-небудь*
- verejný súd – *відкритий суд, відкрите судове засідання*
- chodiť po súdoch – *ходити по судах*
- ísť na súd – *йти на суд*
- mať súd – *судитися*
- prehrať súd – *програти суд, програти судову справу*
- vyhrať súd – *виграти суд, виграти судовий процес*
- súd sa radí – *суд радиться*
- súd sa odobral na poradu – *суд пішов на нараду*
- prichádza súd – *іде суд*
- Vstaňte, prichádza súd! – *Встати, йде суд!*
- Slávny súd! – *Шановний суде! Шановні судді!*

- vyniesť súd nad obžalovaným – *винести вирок підсудному*
- vojenské obvodo­vé súdy – *військові окружні суди*
- pohrdanie súdom – *зневаження суду*

sudca – суддя

- sudca z ľudu – *народний засідатель*
- sudca z povolania – *суддя за професією*
- vojenský sudca – *член військового трибуналу*
- volený sudca – *виборний суддя*
- vyšetrojúci sudca – *слідчий*
- nezaujatost' sudcu – *безсторонність (неупередженість) судді*
- zaujatost' sudcu – *упередженість судді*
- odvolať sudcu – *усунути (зняти) суддю*

sudcovský – судовий, судді

- sudcovský talár – *мантія судді*
- sudcovský úrad – *посада судді*
- sudcovská moc – *влада судді*
- sudcovská nezávislosť – *незалежність судді*
- sudcovská prax – *практика судді, судова практика*

sudcovstvo – посада судді; судова посада

súdený – судимий

- byť súdený – *стати перед судом, бути судимим*
- bol viackrát súdený za krádež – *він був кілька разів судимий за крадіжку*
- nebol súdený – *судимості не має*

súdit' – судити

- súdit' obžalovaného – *судити обвинуваченого*

- spravodlivo súdiť – *справедливо судити*

súdit' sa – судитися

sudkyňa – суддя (про жінку)

súdne – в судовому порядку, через суд

- súdne príslušný – *підсудний*
- súdne stíhať niekoho – *притягувати кого-небудь до судової відповідальності, переслідувати кого-небудь судом*
- súdne trestaný – *який мав судимість, раніше судима особа*
- súdne vymáhať niečo od niekoho – *стягувати що-небудь з кого-небудь в судовому порядку*
- súdne žiadať – *вимагати через суд*

súd­nictvo – 1. правосуддя, юстиція; 2. судочинство, судова система

súdnolekársky – судово-медичний

- súdnolekársky expert – *судмедексперт*
- súdnolekárska expertíza – *судово-медична експертиза*

súdny – судовий, суд

- súdny poriadok – *порядок (регламент) суду*
- súdny proces – *судовий процес*
- súdny senát – *судова колегія*
- súdny spor – *судова справа (судовий спір)*
- súdny tlmočník – *судовий перекладач*
- súdny úradník – *судовий службовець*
- súdny vykonávateľ – *судовий виконавець*
- súdny výkon – *судове виконання*

- súdny výrok – *судовий вирок, вирок суду*
 - súdny príkaz – *виконавчий лист*
 - súdny znalec – *судовий експерт*
 - súdna budova – *будова суду*
 - súdna ochrana – *судова охорона*
 - súdna pitva – *судово-медичний розтин*
 - súdna právomoc – *юрисдикція*
 - súdna prax – *судова практика*
 - súdna príslušnosť – *підсудність*
 - predmetná súdna príslušnosť – *предметна підсудність*
 - súdna príslušnosť podľa bydliska žalovaného – *підсудність за місцем проживання відповідача*
 - súdna príslušnosť podľa miesta spáchania činu – *підсудність за місцем вчинення (скоєння) злочину*
 - výlučná súdna príslušnosť – *виняткова підсудність*
 - súdna rehabilitácia – *реабілітація судом*
 - súdna sieň – *зал суду*
 - súdna stolica – *суд*
 - súdna výpoveď – *а) судове показання (свідчення); б) виселення через суд*
 - súdne konanie – *судове засідання, розгляд судової справи, судовий розгляд*
 - súdne lekárstvo – *судова медицина*
 - súdne nariadenie – *виконавчий лист*
 - zrušenie súdneho príkazu – *відкликання виконавчого листа*
 - súdne orgány – *судові органи*
 - súdne predpisy – *правила судочинства*
 - súdne rozhodnutie – *рішення суду*
 - súdne stíhanie – *судове переслідування (покарання)*
 - súdne trovу al. poplatky – *судові витрати*
 - súdne vyšetovanie – *судове слідство*
 - orgány súdneho vyšetovania – *органи судового слідства*
 - trestné súdne konanie – *кримінальне судочинство*
 - vymáhať niečo súdnou cestou – *вимагати що-небудь через суд*
 - Medzinárodný súdny dvor OSN – *Постійна палата Міжнародного суду ООН*
- súdržnosť** – *співдружність*
- súhlasný** – *схвальний, позитивний*
- súhrn** – *сукупність*
- súhrnný** – *сукупний*
- súhrnný trest – *загальна міра покарання, сукупне покарання*
- súkromie** – *приватне життя*
- súlady** – *злагодженість, гармонія*
- súlož** – *злягання, статевий акт, коїтус*
- sústavný** – *систематичний*
- suverenita** – *суверенітет*
- suverénny** – *суверенний*
- suverénny štát – *суверенна держава*
- súvislosť** – *безперервність, зв'язок, контекст, взаємопов'язаність*
- Š**
- šetrný** – *1. оцудливий, економний; 2. бережливий*
- šírenie** – *поширення,*

розповсюдження

škodlivý – шкідливий

- škodlivý účinok – шкідлива дія

štát – 1. держава; 2. країна

štátny – державний

- štátna moc – державна влада
- štátna príslušnosť – громадянство
- štátna správa – державне управління
- štátne občianstvo – громадянство
- štátne právo – державне право
- štátne zriadenie – державний устрій
- štátny dohľad – державний нагляд

T

tajomstvo – таємниця, секрет

telesný – 1. тілесний; 2. тілесний, особистий

- telesný trest – тілесне покарання
- telesná prehliadka – огляд
- telesná stráž – особиста охорона, тілоохоронець
- telesná integrita – фізична (тілесна) цілісність

terror – терор

terorista – терорист

terroristický – терористичний, терористський

- terroristický čin – терористичний акт, теракт
- terroristický režim – режим терору
- terroristická organizácia – терористична організація
- terroristická skupina – терористична група

terorizmus – тероризм

testament – заповіт, заповідальне розпорядження

testátor – заповідач

tehotenstvo – вагітність

tehotná, -ej ž. podst. – вагітна

tlačovina – 1. бандероль; 2. друковані видання

tlmič – глушник

tlmočník – перекладач

toxikománia – токсикоманія

trest – покарання, кримінальне покарання, кримінальна кара

- prísny trest – строге (суворе) покарання
- mierny trest – м'яке покарання
- tvrdý trest – суворе покарання
- ťažký trest – важке покарання, важка кара
- najvyšší trest – вища міра покарання (кари)
- súhrnný trest – сукупне покарання
- úhrnný trest – загальна міра покарання
- predchádzajúce tresty – попередня судимість
- spravodlivý trest – справедливе покарання
- telesný trest – тілесне (фізичне) покарання
- peňažný trest – грошовий штраф, грошове стягнення
- trest odňatia slobody – покарання позбавленням волі
- trest smrti – смертна кара
- odsúdiť na trest smrti – засудити до смертної кари

- pod trestom smrti – *під страхом смерті*
- zmierniť trest – *пом'якшити покарання (кару)*
- sprísniť trest – *посилити покарання*
- zvýšiť trest – *підвищити міру покарання*
- uložiť trest niekomu – *накласти покарання на кого-небудь*
- vymerať trest – *призначити покарання*
- odpykávať si trest – *відбувати покарання*
- druh trestu – *вид покарання*
- výška trestu – *міра (розмір) покарання*
- výkon trestu – *відбування покарання*
- byť vo výkone trestu odňatia slobody – *відбувати покарання у вигляді позбавлення волі*
- výmera trestu – *міра покарання*
- zahľadenie trestu – *погашення судимості*
- vykonať súdom uložený trest – *відбути накладене судом покарання*

trestanec – *ув'язнений, арештант*

trestanecký – *арештантський*

- trestanecký odev – *арештантський одяг*
- trestanecký tábor – *табір для ув'язнених*

trestanie – *покарання*

trestanka – *ув'язнена, арештантка*

trestanost' – *судимість*

trestaný – *судимий*

- viacnásobne trestaný – *багаторазово судимий*

- v minulosti súdne trestaný – *раніше судимий*

trestat' – *карати*

- trestat' podľa zákona – *карати за законом, карати згідно закону*
- trestat' vinníka – *карати винного*
- falšovanie sa trestá – *підробка карається законом*

trestne – *кримінально*

- trestne stíhaný – *кримінально караний*
- trestne stíhať – *переслідувати судом, притягувати до кримінальної відповідальності*

trestnica – *в'язниця*

trestnoprávny – *кримінально-правовий*

- trestnoprávna ochrana – *кримінально-правова охорона*
- trestnoprávna zodpovednosť – *кримінально-правова відповідальність*
- trestnoprávne sankcie – *кримінально-правові санкції*

trestnost' – *карність*

- trestnost' činu – *карність вчинку*

trestný – *1. кримінальний; 2. злочинний; 3. каральний*

- trestný register – *реєстр судимостей*
- trestný senát – *судова колегія з кримінальних справ*
- trestný súd – *кримінальний суд*
- trestná nepostihnuteľnosť – *кримінальна некарність*
- trestná sadzba – *міра покарання*
- trestná zodpovednosť – *кримінальна відповідальність*

- trestné konanie – кримінальне судочинство
 - trestné opatrenia – каральні заходи
 - trestná represia – кримінальна репресія
 - trestné oznámenie – офіційна скарга, заява, заява до суду
 - podať trestné oznámenie na niekoho – подати до суду на когось, подати офіційну скаргу на когось
 - trestné právo – кримінальне право
 - trestné stíhanie – кримінальне переслідування
 - trestné stíhanie vinníka – притягнення винного до кримінальної відповідальності
 - začať trestné stíhanie – поновити (почати) кримінальне переслідування (кримінальну справу)
 - súdne trestné konanie – кримінальне судочинство
 - trestné zákonodarstvo – кримінальне законодавство
 - orgány činné v trestnom konaní – правоохоронні органи
 - mať záznam v trestnom registri – мати судимість
 - trestný čin – злочин, злочинний вчинок, кримінальний вчинок
 - trestné konanie – 1. кримінальне судочинство; 2. злочин, злочинний вчинок, кримінальна проведінка
 - trestná činnosť – кримінальна діяльність
 - druhy trestnej činnosti – види кримінальної діяльності
 - evidovaná trestná činnosť – реєстрована кримінальна діяльність
 - majetková trestná činnosť – господарський злочин
 - trestné opomenutie – злочинна бездіяльність
 - trestná nedbanlivosť – злочинна недбалість (необережність)
 - politické trestné činy – політичні злочини
 - trestné činy hospodárske – злочини у сфері господарської діяльності
 - trestné činy proti majetku – злочинні дії, які посягають на майно
 - vojenské trestné činy – військові злочини
 - mať príznaky súdne trestných činov – мати (вміщати) ознаки кримінально-карних злочинів
 - trvací trestný čin – триваючий злочин
 - to je trestné – це підлягає покаранню, це переслідується законом
 - trestný oddiel – каральний відділ (загін)
 - trestný orgán – каральний орган
 - trestná výprava – каральна експедиція
 - trestný poriadok – кримінально-процесуальний кодекс
 - trestný zákon – кримінальний кодекс
 - trestný zákonník – кримінальний кодекс
- trestuhodne** – злочинно
- trestuhodne konať – злочинно діяти, робити (вчиняти) злочинні дії
- trestuhodnosť** – злочинність
- trestuhodnosť konania – злочинність дії (вчинків)
- trestuhodný** – злочинний, який підлягає покаранню
- trestuhodný čin – злочинний вчинок

- to je trestuhodné – це заслуговує покарання

trh – ринок, базар, ярмарок, торговиця

trovy, trov ž. – витрати

trvalý – 1. міцний, постійний, безстроковий; 2. тривкий, тривалий, довгочасний

trvanie – тривалість, довгочасність

tvorba – творчість

týranie – мучення, катування

U

ublížení – ушкодження, завдання шкоди, ушкодження

- ublížení na zdraví – тілесне ушкодження, ушкодження здоров'ю
- těžké ublížení na tele – тяжке тілесне ушкодження
- spôsobiť niekomu těžké ublížení na tele – спричинити (нанести) кому-небудь тяжкі тілесні ушкодження

udanie – донос, донесення

- anonymné udanie – анонімний донос
- falošné udanie – неправдивий донос

ubytovanie – 1. квартира, помешкання; 2. приміщення, поміщення, влаштування

účasť – 1. участь; 2. явка, присутність

- účast' na samovražde – участь у самогубстві

účastník – учасник

- účastník trestného činu – учасник злочину

účel – мета, призначення, ціль

- účel páchania trestnej činnosti – мета вчинення кримінальної діяльності (злочину)

úhrada – оплата, погашення, компенсація, відшкодування, покриття, сплата

uhrádat' – сплачувати, компенсувати, відшкодувати, покривати, погашати, сплачувати

ujma – шкода, втрата, збиток

- ujma na zdraví – зашкодження здоров'ю
- těžká ujma – важка шкода

úkon – акт, вчинок, дія

ukrátiť – обділити, позбавити, кривдити, шкодити

úloha – завдання, роль

- bojová úloha – бойове завдання

umelý – 1. штучний, фальшивий; 2. удаваний, роблений

úmysel – намір, умисел, замисел, задум

úmyselne – навмисно, умисно, спеціально

- úmyselne usmrť – навмисно вбити

úmyselný – умисний, навмисний

- úmyselné zavinenie – умисна вина
- úmyselný trestný čin – навмисний злочин

únos – викрадення, крадіжка

- únos na objednávku – викрадення (крадіжка) на замовлення

únosca – викрадач

úpadok – занепад

uplatňovat' – застосовувати,
вживати, використовувати,
запроваджувати

úplatok – хабар

upovedomený – повідомлений,
сповіщений

upozornený – попереджений

úprava – регулювання, оформлення,
обробка, регламентація

upravený – впорядкований,
врегульований, оформлений

upravovat' – 1. поправляти, лагодити;
2. регламентувати, регулювати,
впорядковувати; 3. обробляти,
оформляти

uprednostnenie – віддавання переваги

úradný – службовий, офіційний,
діловий

• **úradné rozhodnutie** – службове
рішення, офіційне рішення

urážka – образа, кривда, ображення

určitý – певний, якийсь, виразний,
точний, означений

určovat' – визначати, призначати,
розраховувати, встановлювати

úroveň – рівень, ступінь, висота

urovnanie – врегулювання,
улагодження

• **urovnanie sporu** – врегулювання
суперечки (спору)

úschova – схов

úskok – хитрість, хитрування,
підступ

usmerňovat' – 1. спрямовувати,
скеровувати, зосереджувати,
регулювати; 2. направляти

usmrcující – смертельний

• **usmrcující jed** – смертельна
отрута

• **usmrcující úder** – смертельний
удар

usmrtenie – вбивство

• **úmyselné usmrtenie** – умисне
вбивство

• **usmrtenie z nedbanlivosti** –
вбивство через необережність

usmrtit' – убити, умертвити

usporiadanie – організація,
упорядкування, устрій, порядок

usporiadaný – упорядкований,
влаштований

ustanovenie – 1. встановлення,
визначення; 2. постанова,
положення; 3. призначення; 4. явка,
з'явлення, прибуття

ustanovený – визначений,
установлений

ustanovit' – 1. установити,
визначити; 2. призначити

• **ustanovit' do funkcie** – призначити
на посаду

ústava – конституція

ústavnost' – конституційність

ústavný – конституційний, уставний

- ústavné súdnictvo – конституційне судочинство
- ústavné zriadenie – конституційний устрій
- ústavný súd – конституційний суд

ústredný – центральний

- ústredné orgány štátnej správy – центральні органи державного управління (державної влади)

utajovaný – затаюваний, утаюваний, прихований

útok – 1. напад, атака, штурм; 2. посягання, зазіхання, агресивна дія

- útok proti telu – фізичний напад

utvrzovanie – утвердження

uväznenie – ув'язнення

uväzniť – ув'язнити, посадити до в'язниці

uviesť – 1. ввести; 2. внести, занести; 3. навести, вказати

- uviesť do stavu bezbrannosti – зробити беззахисним

uzavretie – 1. закриття, зачинення; 2. укладення, завершення; 3. укладення

- uzavretie manželstva – укладення шлюбу

uzavretý – 1. оточений, закритий; 2. замкнутий, закінчений; 3. вузький

územie – територія, край, межа, зона

územný – територіальний

- územná celistvosť – територіальна цілісність
- územná samospráva – територіальне самоуправління

uznanie – 1. визнання; 2. схвалення

- uznanie dlhu – визнання боргу

uznaný – визнаний

- uznaný za vinného – визнаний винним

uzrozušený – умовний, домовлений

úžera – лихварство, нажива

užívať – 1. уживати, приймати; 2. користуватися; 3. проводити, перебувати

V

vada – недогляд, недолік, хиба, вада

vážny – 1. серйозний; 2. поважний, важливий; 3. статечний, шанований

väzba – арешт, ув'язнення, утримання під вартою

- predbežná väzba – попереднє ув'язнення
- preventívna väzba – превентивне, застерігаюче ув'язнення
- vyšetrovacía väzba – слідчий ізолятор
- kolúzna väzba – слідчий ізолятор
- byť vo väzbe – бути (сидіти, перебувати) під арештом, в ув'язненні
- nahradenie väzby zárukou alebo sľubom – заміна ув'язнення порукою або обіцянкою

- osoba, na ktorú bola uvalená väzba – *особа, котра перебуває у в'язниці (під арештом)*
- predĺženie trvania väzby – *продовження строку перебування під арештом*
- prepustiť z väzby – *звільнити з-під арешту*
- uvalenie väzby – *арештування*
- vziať do väzby – *ув'язнити, арештувати*
- započítanie väzby do trestu – *зарахувати строк перебування під арештом до строку покарання*

väzeň – *в'язень, арештант*

väzenie – *1. в'язниця, тюрма; 2. ув'язнення, арешт*

- dlhodobé väzenie – *довготривале ув'язнення*
- doživotné väzenie – *довічне ув'язнення*
- domáce väzenie – *домашнє ув'язнення*
- odsúdiť na tri roky väzenia – *засудити до трьох років (тюремного) ув'язнення*

väzenský – *тюремний*

- väzenský poriadok – *статут місця ув'язнення, внутрішній розпорядок у в'язниці*
- väzenský systém – *тюремна система*
- väzenská cela – *тюремна камера*

väznenie – *ув'язнення*

väznený – *особа, котра перебуває в ув'язненні; ув'язнений*

väznica – *тюрма, в'язниця, місце позбавлення волі*

- správca väznice – *завідувач місця ув'язнення*

väzniť – *тримати в тюрмі або в ув'язненні*

väzobný – *в'язничний, попереднє ув'язнення*

- väzobné vyšetovanie – *слідство з попереднім ув'язненням*
- žiadosť obvineného o odstránenie priet'ahov vo väzobnom vyšetovaní – *заява обвинуваченого про усунення тяганини під час слідства з попереднім ув'язненням*

vecný – *діловий, діловитий, речовий, предметний*

- vecné bremeno – *речове обмеження*
- vecné právo – *речове право*

vedomost' – *знання, відомість*

venovat' – *1. підносити, давати; 2. присвячувати, жертвувати; 3. відводити*

verdikt – *вердикт*

- verdikt poroty – *вердикт присяжних суддів*
- súdny verdikt – *вердикт суду*

verejný – *публічний, гласний, відкритий*

- verejná dražba – *публічні торги, аукціон*
- verejná obchodná spoločnosť – *відкрите торгове товариство*
- verejná súťaž – *відкритий конкурс, публічний конкурс*
- verejný činiteľ – *громадський діяч*

- verejný ochranca práv – уповноважений з прав людини, омбудсмен
- verejný prísľub – публічна обіцянка

veriteľ – кредитор, позикодавець, віритель

viazaný – зв'язаний, пов'язаний, керований

viera – 1. віра, довір'я; 2. віра, віросповідання

vina – вина

- dôkaz viny – доказ вини
- prezumpcia viny – презумпція вини
- zapierať svoju vynu – заперечувати свою вину, не визнавати себе винним

vinník – винуватець, винний

- potrestať vinníka – покарати винуватця (винного)
- stíhať vinníkov súdne – притягувати винних до відповідальності через суд

vinný – винний, винен

- obžalovaný je vinný zo spáchania trestného činu – обвинувачений винний у скоєнні (вчиненні) злочину
- uznať niekoho za vinného – визнати когось винним

vírus – вірус

- vírus ľudskej imunodeficiencie HIV – вірус імунодефіциту людини ВІЛ

vízia – бачення, видіння, видиво, візія

vkład – 1. внесок; 2. запис

vláda – 1. уряд, кабінет; 2. влада, сила, панування; 3. міць, сила

vlamač – зломищик

vlámanie – злом, зламування

- spáchať krádež vlámaním – вчинити крадіжку зі зломом

vlastizrada – державна зрада, зрада батьківщини

vniknutie – проникнення

- vniknutie do uzavretého priestoru – проникнення до зачиненого приміщення

vnútorný – внутрішній

- vnútorné vody – внутрішні води

vnútroštátny – внутрішньо державний

- vnútroštátny právny poriadok – внутрішньо державний правовий порядок

vojsko – військо, армія

voľba – вибір, вибори

voliteľnosť – виборність

vražda – вбивство

- úmyselná vražda – умисне вбивство
- pripravená vražda – попередньо сплановане вбивство, навмисне вбивство
- zákerná vražda – підступне вбивство
- lúpežná vražda – вбивство з метою пограбування
- beštialna vražda – вбивство по-звірськи, звіряче вбивство

- úkladná vražda – *зловмисне вбивство*
- masová vražda – *масове вбивство*
- neobjasnená vražda – *нерозкрите вбивство*
- justičná vražda – *судове вбивство*
- vražda vlastného dieťa – *дитовбивство*
- vražda na objednávku – *убивство на замовлення, замовлене вбивство*
- pokus o vraždu – *спроба вбивства, замах на життя*
- objednávatel' vraždy – *замовник вбивства*
- vykonávateľ vraždy – *виконавець вбивства*
- spáchať vraždu – *вчинити вбивство*
- obviniť niekoho z vraždy – *звинуватити кого-небудь у вбивстві*
- usvedčiť niekoho z vraždy – *викрити (звинуватити) кого-небудь у вбивстві*

vraždenie – *вбивство*

- masové vraždenie – *масове вбивство*

vraždit' – *убивати*

vražedný – *смертоносний*

- vražedná zbraň – *а) смертоносна зброя; б) знаряддя вбивства*
- vražedný úmysel – *намір убити (вчинити вбивство)*

vybavený – *оформлений, розглянутий, оснащений*

výbušnina – *вибухова речовина, вибухівка*

výbušný – *вибуховий*

vydedenie – *позбавлення спадщини, відчуження*

vydieranie – *шантаж, вимагання*

vyhlásenie – *оголошення, об'явлення, заява, проголошення*

vyhostenie – *виселення, видворення, висилка, депортація*

výhoda – *користь*

- nenáležitá výhoda – *невідповідна користь*
- povinná výživa – *обов'язкове утримання*

vyhotovenie – *1. виготовлення; 2. екземпляр, примірник*

vykazovať – *робити звіт, звітуватися, показувати*

výkon – *1. виконання, застосування; 2. результат; 3. гра; 4. потужність, продуктивність, виробність*

- výkon práce – *виконання роботи*
- výkon trestu – *відбування покарання*
- výkon väzby – *відбування ув'язнення*

vykonávat' – *здійснювати, виконувати, відбувати*

výmena – *зміна, переміна, обмін*

vymenúvat' – *призначати*

výmetový – *непридатний*

výnimočný – *винятковий*

- výnimočný trest – *виняткова міра покарання*

vynucovat' – *змушувати, примушувати, заставляти*

vynútiť – змусити, примусити, заставити

výpis – витяг, довідка

- výpis z registra trestov – витяг із реєстру судимостей, довідка про несудимість

vyplácanie – виплачування, сплачування, виплата

výpoved' – 1. показання, зізнання, свідчення; 2. висловлювання; 3. звільнення, розрахунок; 4. відмовлення

- výpoved' obžalovaného – показання підсудного (обвинуваченого)
- pravdivá výpoved' – правдиві показання
- lživá al. nepravdivá výpoved' – неправдиві показання
- výpoved' pod prísahou – показання під присягою
- svedecká výpoved' – показання (свідчення) свідків
- vedome nepravdivá výpoved' – давання свідомо неправдивих показань
- odvolať al. stiahnuť výpoved' – відмовитися від показань, взяти назад свої показання
- odporieť výpoved' – відмовитися від давання показань

vypovedať – давати показання

- vypovedať pod prísahou – давати показання під присягою

vypožičiavateľ – позичальник

výrobný – виробничий

- výrobné podnikanie – виробниче підприємництво

výrobok – виріб, продукт, товар

výsledok – результат, наслідок, підсумок

vyspelosť – зрілість, розвиток

vyspelý – 1. зрілий; 2. розвинений, передовий

vysporiadanie – улагодження, примирення

vystrel'ovanie – стрільба, вистрілювання

vystrihať – остерігати, перестерігати, застерігати

vyšetrenie – розслідування

vyšetrit' – 1. розслідувати, з'ясувати; 2. допитати

- vyšetrit' dopravnú nehodu – розслідувати дорожньо-транспортну подію (пригоду)

vyšetrovací – слідчий

- vyšetrovacia komisia – слідча комісія
- vyšetrovacia skupina – слідча бригада
- vyšetrovacia väzba – попереднє ув'язнення
- príslušnosť vyšetrovacích orgánov – перебування під слідством, підслідність

vyšetrovanie – розслідування, слідство

- súdne vyšetrovanie – судове слідство
- byť vo vyšetrovaní – перебувати під слідством
- nariadiť vyšetrovanie – призначити розслідування

- uskutočniť vyšetrenie – *провести, здійснити розслідування*
- obnoviť vyšetrenie – *поновити (відновити) розслідування*
- vec je v štádiu vyšetrenia – *справа знаходиться в стадії розслідування*

vyšetrovatel' – *слідчий*

výtržníctvo – *хуліганство*

vytvoriť – *створити, утворити, заснувати*

využívanie – *використовування, експлуатування*

vyvlastňovanie – *відчуження*

vyvolanie – *спровокування, викликання*

vývoz – *вивіз, експорт*

vyzradit' – *1. видати, зрадити, прозрадити; 2. виказати*

vyzvedačstvo – *шпигунство, шпionство, шпionаж*

výživa – *утримання, харчування, годування, їжа*

výživné, -ého s – *кошти на утримання сім'ї, аліменти*

vzdelanie – *освіта*

vzdelanosť – *освіченість*

vzdušný – *повітряний*

- vzdušný priestor – *повітряний простір*

vznik – *виникнення, зароджування, постання, поява, утворення, становлення, формування*

vznikat' – *виникати, зароджуватися, з'являтися, утворюватися*

vzt'ah – *відносини, відношення, стосунок, причетність, взаємини*

Z

zabezpečený – *забезпечений*

zabitie – *вбивство*

- zabitie z neopatrnosti – *вбивство через необережність*

zadovážit' – *добути, роздобути, дістати*

zadržaný – *затриманий*

zadržanie – *затримання, арешт*

- zadržanie podozrivej osoby – *затримання підозрілої особи*
- dôvody zadržania – *підстава затримання*
- cela predbežného zadržania – *камера попереднього ув'язнення*

zadržaný – *затриманий*

zadržat' – *затримати, арештувати, сніймати, схопити*

- zadržat' osobu podozrivú zo spáchania trestného činu – *затримати особу, підозрювану у скоєнні злочину*
- zadržat' utečencov – *затримати (схопити) втікачів*

zahľadenie – *зняття, погашення судимості*

zachovávanie – 1. збереження, сталість; 2. додержання

záchrana – рятування, порятунок

záchranař – рятувальник, рятувальник

zákaz – заборона

- **zákaz činnosti** – заборона діяльності
- **zákaz pobytu** – заборона на перебування

základ – 1. основа, підвалини, фундамент; 2. основа, засада, аргумент; 3. фон

zakladatel' – засновник, фундатор

základňa – база, базис, основа

základný – основний

- **základné imanie** – основний капітал, початковий капітал, статутний капітал
- **základné práva a slobody** – основні права і свободи

zákon – закон

- **branný zákon** – закон про загальну військову повинність
- **zákon o rodine** – закон про шлюб та сім'ю
- **zákon nadobudol platnosť** – закон набув чинності
- **byť v súlade so zákonom** – бути у відповідності до закону, відповідати закону
- **porušovať zákon** – порушувати закон
- **schváliť zákon** – прийняти закон, ухвалити закон
- **zrušiť zákon** – відмінити закон
- **podľa zákona** – за законом, згідно з законом

- **stanovený zákonom** – установлений законом
- **v mene zákona!** – іменем закону!
- **postaviť mimo zákona** – оголосити поза законом
- **zákon upravuje** – закон регулює
- **ak zákon neustanovuje inak** – якщо інше не встановлено законом

zákonník – кодекс

- **zákonník práce** – кодекс законів про працю, трудовий кодекс
- **občiansky zákoník** – цивільний кодекс

zákonnosť – законність, легітимність

zákonný – 1. законний, установлений законом; 2. законний, легітимний

- **zákonný predpis** – законна норма
- **zákonná lehota** – законний строк, установлений законом строк
- **zákonná zodpovednosť** – юридична відповідальність, відповідальність перед законом
- **zákonné ustanovenie** – положення закону
- **zákonný zástupca** – законний представник
- **zákonné platidlo** – законні платіжні засоби

zákonodarca – законодавець

zákonodarný – законодавчий

- **zákonodarný orgán** – законодавчий орган
- **zákonodarná moc** – законодавча влада

zákonodarstvo – законодавство

- **colné zákonodarsvo** – митне

законодавство

- daňové zákonodarstvo – податкове законодавство
- pracovné zákonodarstvo – трудове законодавство
- platné zákonodarsvo – чинне законодавство

založenie – 1. поміщення, вміщення; 2. заснування, організація, 3. заклад, установа; 4. заведення, запровадження

zamedzenie – недопущення

zámer – намір, умисел, мета, ціль, план

zameriavač – приціл

zamestnanec – службовець, працівник

zamestnanie – 1. праця, робота, заняття, служба, фах, спеціальність; 2. заняття

zamestnávanie – заняття, праця, робота, служба, професія, фах, спеціальність

zamestnávateľ – роботодавець

zanedbanie – запущення, упущення, бездіяльність

zánik – зникнення, занепад, припинення

- zánik manželstva – припинення шлюбу

zanikat' – припинятися, зникати

zaopatrenie – забезпечення

započítanie – зарахування

zariadenie – пристрій, апарат, обладнання

zárobkový – прибутковий

- zárobkové podnikanie – прибуткове підприємництво

záruka – гарантія, запорука, порука

zásada – 1. принцип, засада; 2. норма, правило

zásah – 1. втручання; 2. попадання, влучання

zástava – прапор, знамено, стяг

zастраšit' – залякати, налякати

zástupca – представник, заступник, замісник

záškodníctvo – диверсія, шкідництво

zatknutie – арешт

záujemca – бажуючий, зацікавлена особа

závažný – 1. важливий, поважний; 2. серйозний

záväznosť – обов'язковість, загальнообов'язковість

záväzný – обов'язковий

záväzok – зобов'язання

- dodržiavateľ závazky – дотримувати зобов'язання

závet – заповіт

zaviazat' sa – 1. зобов'язатися; 2. зав'язатися

zavlečenie – викрадення

zbabelost' – боягузтво

zbor – корпус

- Zbor väzenskej a justičnej stráže – Корпус в'язничної та судової охорони

zbraň – зброя

- zbraň strieľajúca dávkou – зброя, яка стріляє чергою (автоматична зброя)
- zbraň s tlmičom zvuku – зброя з глушиником
- funkčná napodobenina zbrane – службова імітація зброї
- plynová zbraň – газова зброя
- sečná zbraň – холодна зброя
- bodná zbraň – холодна зброя

zdroj – 1. ресурси, джерело; 2. документ, матеріал, джерело; 3. джерело, криниця

združenie – спілка, асоціація, товариство, об'єднання

- združenie bez právnej subjektivity – об'єднання без правосуб'єктності
- účelové združenie majetku – цільове об'єднання майна

zisk – зиск, прибуток

zist'ovat' – установлювати, констатувати, визначати, знаходити, виявляти

zločin – 1. злочин, злочинство; 2. злочинність

- potrestat' zločin – покарати злочин
- spáchat' zločin – вчинити злочин
- organizovaný zločin – організована злочинність

zločinec – злочинець

- vojnový zločinec – військовий злочинець
- zákerný zločinec – підступний злочинець

zločinecký – злочинний

- zločinecká organizácia – злочинна організація
- zločinecké živly – злочинні елементи
- zločinecká banda – банда злочинців
- zločinecké zoskupenia – злочинне угруповання

zločinnosť – злочинність

- zvyšovanie al. znižovanie zločinnosti – підвищення або зниження злочинності
- boj so zločinnosťou – боротьба зі злочинністю

zločinný – злочинний, злочинський

zlodej – злодій, грабіжник

- bytový zlodej – квартирний злодій
- vreckový zlodej – кишеньковий злодій

zlodejský – злочинський

zloženie – 1. склад; 2. складення; 3. внесення

- zloženie sľubu – складення присяги

zložka – галузь, частина

zmier – 1. мирова угода; 2. примирення

zmierovací – мирний, примирювальний

- zmluvacie konanie – *третейське провадження, примирювальне провадження*

zmluva – *договір, угода, контракт*

- *zámenná zmluva* – *договір міни (бартеру)*
- *zasielateľská zmluva* – *договір експедирування*
- *zmluva o dielo* – *договір підряду, підрядний договір*
- *zmluva o dôchodku* – *пенсійний договір*
- *zmluva o pôžičke* – *договір позички*
- *zmluva o preprave* – *договір перевезення*
- *zmluva o ubytovaní* – *договір про житло*
- *zmluva o úschove* – *договір зберігання*
- *zmluva o výpožičke* – *договір позички*
- *zmluva o združení* – *договір об'єднання*
- *zmluva o bankovom uložení veci* – *договір про банківське зберігання предмету*
- *zmluva o bežnom účte* – *договір про поточний (банківський) рахунок*
- *zmluva o inkase* – *договір про інкасо, договір про отримання платежів*
- *zmluva o kontrolnej činnosti* – *договір про контрольну діяльність*
- *zmluva o kúpe prenájatej veci* – *договір про купівлю орендованого предмету*
- *zmluva o nájme dopravného prostriedku* – *договір про оренду транспортного засобу*
- *zmluva o obchodnom zastúpení* – *договір про торгове представництво*
- *zmluva o otvorení akreditívu* – *договір про відкриття акредитиву*

- *zmluva o predaji podniku* – *договір про продаж підприємства*
- *zmluva o preprave veci* – *договір про перевезення предмету*
- *zmluva o prevádzke dopravného prostriedku* – *договір про експлуатацію транспортного засобу*
- *zmluva o skladovaní* – *договір про зберігання (на складі)*
- *zmluva o sprostredkovaní* – *договір про посередництво*
- *zmluva o tichom spoločenstve* – *договір про анонімне товариство*
- *zmluva o uložení veci* – *договір про здачу, складання предмету*
- *zmluva o úvere* – *кредитний договір*
- *zmluva o vkladovom účte* – *договір про депозит (депозитний рахунок), депозитний договір*
- *komisionárska zmluva* – *договір комісії*
- *kúpna zmluva* – *договір купівлі-продажу*
- *licenčná zmluva na predmety priemyselného vlastníctva* – *ліцензійний договір про предмети промислової власності*
- *mandátna zmluva* – *договір про повноваження*
- *nájomná zmluva* – *договір найму (оренди)*
- *pracovná zmluva* – *трудоий договір*
- *príkazná zmluva* – *договір про поручительство*

zmluvný – *договірний, контрактний*

- *zmluvná pokuta* – *неустойка, пеня; штраф, обумовлений в угоді*
- *zmluvná strana* – *сторона угоди*

zmocniť sa – *оволодіти, захопити, заволодіти*

zmýšľanie – погляд

znalec – знавець, експерт, спеціаліст

znalecký – експертний

- znalecký posudok – експертиза, висновок експерта

znamenať – 1. означати, мати значення; 2. бути рівнозначним

znásilnenie – згвалтування

znásilniť – згвалтувати

znásilňovať – гвалтувати

znenie – редакція, текст, формулювання

- v znení neskorších predpisov – у останній редакції, з наступними змінами та доповненнями
- znenie zákona – а) текст (редакція) закону; б) буква закону

zneužiť – зловжити

zneužívanie – 1. зловживання; 2. розбещення

- zneužívanie právomoci – зловживання повноваженням

zoskupenie – угруповання, група

zosnovanie – задум, створення, організація

zosnovat' – створити, організувати, підготувати

zosnulý, -ého s. – небіжчик, покійний, покійник

zrada – зрада

- vojnová zrada – воєнна зрада

zrážka – 1. зіткнення, сутичка; 2. відрахування, утримання

zriadiť – відкрити, заснувати, організувати

zrušenie – відміна, скасування, анулювання, розірвання

- zrušenie manželstva rozvodom – розірвання шлюбу через розлучення

zúčasniť sa – брати (взяти) участь, бути присутнім

zvel'adenie – покращення, поліпшення

zvel'ad'ovanie – покращення, поліпшення, піднесення

zviest' – 1. зводити, спокушувати, розбещувати; 2. наводити, наштотуватися

zvrchovaný – суверенний

Ž

žalár – ув'язнення

- ťažký žalár – ув'язнення із суворим режимом
- odsúdiť na doživotný žalár – засудити на довічне ув'язнення

žaloba – позов, скарга, обвинувачення

- súdna žaloba – судовий позов
- zapieracia žaloba – негативний позов
- žaloba pre nezákonné väzenie – скарга на незаконний арешт

- náležitosti žaloby – *реквізити скарги*
- podať žalobu proti niekomu – *пред'явити обвинувачення кому-небудь, подати скаргу на кого-небудь*
- stiahnuť žalobu – *відмовитися від позову (скарги)*
- zamietnuť žalobu – *1) відмовити у позові; 2) відхилити позов*
- vyhovieť žalobe – *задовольнити позов (скаргу)*

žalobca – *обвинувач, позивач*

- hlavný žalobca – *головний обвинувач*
- štátny žalobca – *державний обвинувач*
- verejný žalobca – *громадський обвинувач*
- záverečná reč žalobcu – *заклучна промова обвинувача*
- návrh žalobcu – *вимоги обвинувача (позивача)*
- žiadosť žalobcu – *просьба (прохання) обвинувача (позивача)*

žalobný – *позовний, обвинувальний*

- žalobný dôvod – *підстава позову*
- žalobný návrh – *позовна заява*
- žalobná suma – *ціна позову*
- žalobná zábezpeka – *гарантійний внесок позивача*
- žalobné právo – *право позову, право на позов*
- žalobné premlčanie – *позовна давність*
- žalobná odpoveď – *позовна відповідь*

žalovaný¹ – *відповідальний*

- žalovaná strana – *сторона-відповідач, відповідальна сторона*

žalovaný² – *обвинувачений, відповідач*

žiadať – *клопотати, прохати, подавати прохання (заяву)*

- žiadať o odpustenie trestu – *подавати прохання про скасування покарання*
- žiadať súd o obnovu konania – *клопотати перед судом про перегляд рішення*

žiadosť – *заява, прохання, клопотання, просьба*

živnosť – *ремесло, справа, промисел*

živnostenský – *промисловий*

- živnostenský zákon – *закон «Про підприємництво»*

živnostník – *дрібний торговець, дрібний підприємець, власник дрібного підприємства*

život – *1. життя; 2. життя, побут, спосіб*

životný – *1. життєвий, життєздатний; 2. живий; 3. життєвий, правдивий; 4. адекватний*

- životné prostredie – *довкілля, навколишнє середовище*

živý – *живий*

- živý nástroj – *живий інструмент*